'ศุภจี'สั่ง 'พาณิชย์'ลุยส่งออกข้าว 9 เดือน แตะ 4.99 ล้านตัน เฉียด 1 แสนล้าน

ศุภจี สั่งพาณิชย์ลุยดันส่งออกข้าวไทย 9 เดือนแรกแตะ 4.99 ล้านตัน มูลค่าเฉียด 1 แสนล้าน ตลาดฟิลิปปินส์-มาเลเซีย โตแรงเท่าตัว

นางศุภจี สุธรรมพันธุ์ รองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ เดินหน้านโยบายเชิงรุก สั่งการให้กระทรวงพาณิชย์เร่งผลักดันการส่งออกข้าวไทยอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้สถานการณ์ส่งออกข้าวไทยในปี 2569 ไปยังประเทศในภูมิภาคเอเชียขยายตัวอย่างโดดเด่น โดยมาเลเซียนำเข้าข้าวจากไทยสูงสุดในรอบ 20 ปี ขณะที่ฟิลิปปินส์นำเข้าเพิ่มขึ้นจากช่วงเดียวกันของปีก่อนถึง 263% เนื่องจากข้อกังวลเรื่องความเสี่ยงจากปรากฏการณ์เอลนีโญ และนโยบายการเร่งเพิ่มความมั่นคงทางอาหารของประเทศคู่ค้า

ภาพรวมการส่งออกข้าวไทยในช่วงเดือนมกราคม-กันยายน 2569 มีปริมาณรวม 4.99 ล้านตัน คิดเป็นมูลค่ากว่า 2,962 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (ประมาณ 94,912 ล้านบาท) โดยเฉพาะการส่งออกไปยังภูมิภาคเอเชียมีปริมาณ 1.71 ล้านตัน เพิ่มขึ้น 13.25% เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน ซึ่งเป็นตัวเลขที่ใกล้เคียงกับภูมิภาคแอฟริกาที่ส่งออกปริมาณ 1.73 ล้านตัน สะท้อนถึงการกระจายตลาดส่งออกที่สมดุลมากยิ่งขึ้น สำหรับตลาดที่เติบโตอย่างโดดเด่น ได้แก่ ฟิลิปปินส์ (+263%), มาเลเซีย (+155%), สป.คองโก (+63%) และโมซัมบิก (+2%)

ปัจจัยสำคัญที่ทำให้การส่งออกขยายตัว มาจากการที่กระทรวงพาณิชย์ผนึกกำลังร่วมกับภาคเอกชนผู้ส่งออกข้าวไทย เดินทางไปเจรจาผลักดันการส่งออกและกระชับความสัมพันธ์กับคู่ค้าสำคัญอย่างใกล้ชิด ทำให้ประเทศคู่ค้ามองว่าไทยเป็นพันธมิตรเชิงยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคงทางอาหาร พร้อมทั้งไว้วางใจในคุณภาพข้าวไทยและศักยภาพการส่งมอบสินค้าที่ตรงตามกำหนดเวลา

นอกจากนี้ นางศุภจี ยังได้สั่งการให้กระทรวงพาณิชย์วางแผนรุกตลาดอย่างต่อเนื่อง ทั้งการจัดคณะผู้แทนภาครัฐและเอกชนเดินทางไปพบปะผู้นำเข้าในตลาดหลัก อาทิ ฮ่องกง ญี่ปุ่น ฟิลิปปินส์ และแอฟริกาใต้ การจัดงานประชุมข้าวนานาชาติเพื่อเปิดเวทีเจรจาธุรกิจ ตลอดจนการร่วมงานแสดงสินค้านานาชาติ ซึ่งการกระจายตลาดไปยังหลายภูมิภาคจะช่วยลดความเสี่ยงจากการพึ่งพาตลาดใดตลาดหนึ่ง และช่วยกระตุ้นคำสั่งซื้อเพื่อรองรับผลผลิตข้าวไทยได้อย่างยั่งยืน

ที่มา กรุงเทพธุรกิจออนไลน์

ข้าวหอมมะลิพุ่งไม่หยุด "โรงสี-ส่งออก" กระอัก ผู้ค้าชะลอซื้อ เสี่ยงขาดทุนยับ

KEY POINTS

- *ราคาข้าวเปลือกหอมมะลิปรับตัวสูงขึ้นอย่างรวดเร็ว ส่งผลดีต่อรายได้ชาวนา แต่สร้างแรงกดดันด้านต้นทุนวัตถุดิบให้แก่โรงสีและผู้ส่งออก*
- *ราคาส่งออกข้าวหอมมะลิไทยที่สูงขึ้น ทำให้ผู้นำเข้าในต่างประเทศชะลอการสั่งซื้อเพื่อรอดูทิศทางราคาหลังฤดูเก็บเกี่ยว*

- *สถานการณ์ดังกล่าวเปิดช่องให้คู่แข่งอย่างเวียดนามและกัมพูชา ซึ่งมีราคาข้าวหอมที่ต่ำกว่า เข้ามาแย่งชิงส่วนแบ่งตลาดข้าวหอมของไทย*

“ฐานเศรษฐกิจ” ยังคงเกาะติดสถานการณ์ข้าวนาปี 2569/70 จากเวทีประชุมประเมินภาวการณ์ผลิตและการค้าข้าว ซึ่งจัดโดยสมาคมผู้ส่งออกข้าวไทยนำลงพื้นที่จังหวัดอุบลราชธานี โดยมีผู้ประกอบการโรงสีร่วมประเมินทิศทางผลผลิตและตลาด พบว่า แม้ผลผลิตข้าวหอมมะลิและข้าวหอมจังหวัดโดยรวมมีแนวโน้มทรงตัวถึงเพิ่มขึ้นในบางพื้นที่ แต่ราคาข้าวเปลือกสดกลับปรับตัวสูงขึ้นอย่างรวดเร็ว

สถานการณ์ดังกล่าวช่วยเพิ่มรายได้ให้ชาวนา แต่กลับสร้างแรงกดดันต่อโรงสีและผู้ส่งออกที่ต้องแบกรับต้นทุนวัตถุดิบสูง ขณะที่ราคาส่งออกข้าวหอมมะลิไทยขยับขึ้นจนผู้นำเข้าบางส่วนชะลอคำสั่งซื้อ รอประเมินทิศทางราคาหลังฤดูเก็บเกี่ยว เสี่ยงเปิดช่องให้คู่แข่งอย่างเวียดนามและกัมพูชาเข้ามาแย่งส่วนแบ่งตลาดข้าวหอมไทย

น้ำท่วมปราจีนบุรีเสียหาย 90% อีสานเจอฝนทิ้งช่วง

นายนิพนธ์ สมิทธาพิพัฒน์ อุปนายกสมาคมโรงสีข้าวไทย กล่าววว่า สถานการณ์ผลผลิตข้าวนาปีในแต่ละพื้นที่ได้รับผลกระทบจากสภาพอากาศแตกต่างกัน โดยภาคตะวันออกเผชิญน้ำท่วม ขณะที่บางพื้นที่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือประสบปัญหาฝนกระจายตัวไม่สม่ำเสมอและภัยแล้ง จังหวัดปราจีนบุรีได้รับความเสียหายหนักที่สุด โดยพื้นที่นาข้าวเสียหายกว่า 90% เหลือพื้นที่เก็บเกี่ยวได้ประมาณ 10% หรือมีพื้นที่เสียหายรวม 12,479 ไร่

ส่วนนครนายกมีพื้นที่นาข้าวเสียหายราว 25,000 ไร่ จากพื้นที่ปลูกประมาณ 300,000 ไร่ ขณะที่จังหวัดฉะเชิงเทรา โดยเฉพาะอำเภอบางน้ำเปรี้ยว มีพื้นที่เสียหายประมาณ 10% จากการเก็บเกี่ยวไม่ทัน ส่วนชลบุรีได้รับผลกระทบน้อยกว่า เนื่องจากเกษตรกรส่วนใหญ่เก็บเกี่ยวไปแล้ว เหลือพื้นที่น้ำท่วมราว 5–10% ในอำเภอพานทองและพนัสนิคม

ด้านภาคอีสาน บางพื้นที่ประสบปัญหาฝนทิ้งช่วงระหว่างเดือนกุมภาพันธ์-สิงหาคม โดยเฉพาะอำเภอโกสุมพิสัย เมืองมหาสารคาม และวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม ซึ่งได้รับผลกระทบจากความแห้งแล้ง ขณะที่บางพื้นที่ เช่น พยัคฆภูมิพิสัยและเกษตรวิสัย ยังมีน้ำเพียงพอในระดับหนึ่ง

ชาวนาสลับปลูกหอมมะลิ 105 รับราคาดีกว่า กข79

สำหรับพื้นที่ภาคกลางและแหล่งผลิตข้าวหอมจังหวัด พบว่าเกษตรกรปรับเปลี่ยนพันธุ์ข้าวตามทิศทางราคา โดยลดการปลูกพิษณุโลก 80 และ กข79 แล้วหันกลับมาปลูกข้าวหอมมะลิ 105 เพิ่มขึ้นประมาณ 40% ในพื้นที่พิจิตร นครสวรรค์ ลพบุรี พิษณุโลก และเพชรบูรณ์ การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวสะท้อนวัฏจักรราคาข้าวที่ผันผวนโดยช่วง 2 ปีก่อน กข79 มีราคาสูงกว่า 10,000 บาทต่อตัน ขณะที่ข้าวหอมมะลิอยู่ที่ประมาณ 12,000 บาทต่อตัน เกษตรกรจึงหันไปปลูก กข79 มากขึ้น

แต่เมื่อปีที่ผ่านมา ราคาข้าวขาวปรับตัวลดลง ขณะที่ข้าวหอมมะลิรับซื้อได้สูงกว่า 14,000 บาทต่อตัน ทำให้เกษตรกรกลับมาเพิ่มพื้นที่ปลูกหอมมะลิ 105 อีกครั้ง ทั้งนี้ คาดว่าผลผลิตข้าวหอมจังหวัดโดยรวมจะใกล้เคียงกับปีก่อน โดยต้องติดตามผลผลิตต่อไร่ให้ชัดเจนตั้งแต่กลางเดือนพฤศจิกายนเป็นต้นไป เมื่อเข้าสู่ช่วงเก็บเกี่ยวมากขึ้น

สหกรณ์แย่งซื้อข้าว ดันราคาพุ่ง- โรงสีลงทุนเครื่องจักรเพิ่มต้นข้าว

ผู้ประกอบการโรงสีทยอยลงทุนเครื่องอบและเครื่องสีข้าวที่มีประสิทธิภาพสูงขึ้น ช่วยเพิ่มสัดส่วนต้นข้าวสมบูรณ์และลดปริมาณปลายข้าว โดยข้อมูลที่นำเสนอในที่ประชุมระบุว่า ยอดส่งออกปลายข้าวหอมลดลงประมาณ 50% เมื่อเทียบกับต้นข้าว อย่างไรก็ตาม ราคาข้าวเปลือกยังได้รับแรงหนุนจากการรับซื้อของสหกรณ์การเกษตร ซึ่งบางแห่งเสนอราคาสูงกว่าตลาดประมาณ 500 บาทต่อตัน แม้ความสามารถในการจัดเก็บมีจำกัด โดยมีคลังรองรับ

ประมาณ 10,000–20,000 ตัน แต่เปิดรับซื้อในปริมาณมากกว่า 100,000 ตัน การแข่งขันรับซื้อดังกล่าวเป็นอีกปัจจัยที่เร่งให้ราคาข้าวเปลือกปรับตัวสูงขึ้น เพิ่มภาระต้นทุนให้โรงสีที่ต้องแข่งขันแย่งวัตถุดิบ ขณะที่ไม่สามารถปรับราคาขายตามต้นทุนได้ทันที

ปลายข้าวหอมวูบ 7 หมื่นตัน อาหารสัตว์แย่งซื้อ

นายนิพนธ์ กล่าวว่า ปริมาณปลายข้าวในระบบมีการเปลี่ยนแปลงอย่างมีนัยสำคัญ โดยปลายข้าวหอมไทยลดลงจากประมาณ 150,000 ตัน เหลือ 70,000 ตัน หรือลดลง 80,000 ตัน ตามตัวเลขดังกล่าว เนื่องจากถูกนำไปใช้ในอุตสาหกรรมอาหารสัตว์มากขึ้น หลังส่วนต่างราคาระหว่างปลายข้าวหอมกับปลายข้าวทั่วไปไม่มากนัก ขณะที่ปลายข้าวขาวลดลงประมาณ 200,000 ตัน หรือราว 50%

จากการใช้ในอุตสาหกรรมผลิตแป้งและอาหารสัตว์เช่นกัน ส่วนปริมาณข้าวนึ่งในระบบลดลงตามปริมาณข้าวเปลือกที่มีอยู่ สถานการณ์นี้สะท้อนการแข่งขันใช้วัตถุดิบระหว่างอุตสาหกรรม และอาจส่งผลต่อปริมาณข้าวแต่ละประเภทที่มีจำหน่ายในตลาด จึงต้องติดตามทั้งผลผลิต การสีข้าว และความต้องการใช้ในภาคอุตสาหกรรมควบคู่กัน

'อุบลราชธานี' ผลผลิตแตะ 1.8 ล้านตัน ราคาข้าวสดพุ่งเกินคาด

ชมรมโรงสีข้าวจังหวัดอุบลราชธานี กล่าวสถานการณ์ ปีนี้คาดมีผลผลิตข้าวประมาณ 1.8 ล้านตัน เพิ่มขึ้น 100,000 ตันจากปีก่อนที่มี 1.7 ล้านตัน เนื่องจากสภาพน้ำเอื้ออำนวยต่อการเพาะปลูกอย่างไรก็ตาม ราคาข้าวเปลือกสดหอมมะลิกลับปรับตัวสูงขึ้นต่อเนื่อง ตั้งแต่ร้อยเอ็ด สุรินทร์ และศรีสะเกษ ไล่ลงมาถึงอุบลราชธานี ส่งผลให้โรงสีที่ทำสัญญารับคำสั่งซื้อล่วงหน้าไว้ในระดับราคาต่ำกว่าต้นทุนปัจจุบันมีความเสี่ยงขาดทุน ผู้ประกอบการส่วนใหญ่จึงระมัดระวังการรับซื้อ เน้นซื้อเท่าที่จำเป็น และลดการถือครองสต็อกข้าวจำนวนมาก เพื่อลดความเสี่ยงจากราคาที่ผันผวน

ราคาส่งออกข้าวหอมมะลิพุ่ง ผู้นำเข้าชะลอซื้อ

แรงกดดันสำคัญอยู่ที่ราคาส่งออกข้าวหอมมะลิไทย ราคาปรับตัวสูงขึ้น ทำให้ผู้นำเข้าบางส่วนชะลอคำสั่งซื้อชั่วคราว เพื่อรอดูทิศทางราคาและผลผลิตหลังการเก็บเกี่ยว ส่งผลให้โรงสีและผู้ส่งออกเผชิญแรงกดดันจากต้นทุนข้าวเปลือกที่สูง แต่ไม่สามารถผลักภาระไปยังผู้ซื้อได้เต็มที่ ภาวะดังกล่าวเป็นลักษณะ “Sandwich Effect” ที่ผู้ประกอบการถูกบีบจากทั้งสองด้าน คือวัตถุดิบราคาแพง ขณะที่ลูกค้าต่างประเทศต้องการซื้อในราคาที่แข่งขันได้ หากราคาข้าวไทยยังสูงกว่าคู่แข่งต่อเนื่อง อาจกระทบความสามารถในการรักษาตลาดส่งออกในระยะยาว

"แม้ชาวนาจะได้รับประโยชน์จากราคาข้าวเปลือกที่เพิ่มขึ้นจากปีก่อน แต่สมาคมผู้ส่งออกข้าวไทยเตือนว่าการแข่งขันในตลาดโลกกำลังเข้มข้นขึ้น โดยเฉพาะจากเวียดนามและกัมพูชา เวียดนามเดินหน้าพัฒนาข้าวหอมสายพันธุ์ ST25 และ ST26 เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน ขณะที่กัมพูชามีข้าวหอมคุณภาพใกล้เคียงกับไทยและเสนอขายในราคาต่ำกว่า ทำให้มีโอกาสขยายตลาดในกลุ่มผู้นำเข้าที่ให้ความสำคัญกับราคา"

หากกัมพูชาเพิ่มการส่งออกข้าวหอมได้ปีละ 50,000 ตัน ต่อเนื่อง 4 ปี จะมีปริมาณเพิ่มขึ้นรวม 200,000 ตัน ซึ่งอาจกลายเป็นแรงกดดันต่อส่วนแบ่งตลาดของไทย หากไม่สามารถรักษาความสามารถในการแข่งขันด้านราคาและคุณภาพได้ โจทย์สำคัญจึงไม่ใช่เพียงการรักษาราคาข้าวเปลือกให้เกษตรกรมีรายได้ดี แต่ต้องสร้างสมดุลระหว่างรายได้ของชาวนา ต้นทุนโรงสี และราคาที่ตลาดต่างประเทศยอมรับ เพื่อไม่ให้ข้าวหอมไทยเสียโอกาสให้คู่แข่งในระยะยาว

สมาคมโรงสีฯ ดัน “กข119” แจ้งเกิด ชูผลผลิตสูง อายุเก็บเกี่ยวสั้น

นายนิพนธ์ กล่าวว่า กรมการข้าวได้รับรองข้าวพันธุ์ กข119 ซึ่งเป็นข้าวหอมนุ่มพันธุ์ใหม่เมื่อปีที่ผ่านมา และปัจจุบันเริ่มเข้าสู่กระบวนการเพาะปลูกและรับซื้อในระบบโรงสี กข119 มีคุณสมบัติใกล้เคียงกับข้าวหอมปทุมหรือปทุมธานี 1 แต่มีจุดเด่นด้านอายุเพาะปลูกที่สั้นลงและผลผลิตต่อไร่สูงขึ้น จึงมีโอกาสเป็นอีกทางเลือกในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและรายได้ให้เกษตรกร

อย่างไรก็ตาม ปัญหาสำคัญคือการรับรู้ของตลาดและเงื่อนไขการซื้อขาย โดยผู้ส่งออกบางรายยังระบุในสัญญาว่าต้องเป็นข้าวพันธุ์ปทุมธานี 1 และกำหนดให้ตรวจ DNA ตามเงื่อนไขของผู้ซื้อ ส่งผลให้ กข119 ถูกประเมินราคารับซื้อต่ำกว่า แม้มีคุณสมบัติอยู่ในกลุ่มข้าวหอมนุ่มก็ตาม ซึ่งสมาคมโรงสีข้าวไทยจึงขอความร่วมมือจากสมาคมผู้ส่งออกข้าวไทย เร่งประชาสัมพันธ์คุณสมบัติและมาตรฐานของ กข119 ให้ผู้ซื้อในต่างประเทศรับทราบ พร้อมผลักดันให้เกิดการซื้อขายในระดับราคาที่เหมาะสมและเป็นธรรม เพื่อให้ข้าวพันธุ์ใหม่ได้รับการยอมรับในตลาด

ผู้ส่งออกยัน กข119 เข้าเกณฑ์ข้าวหอมไทย เร่งสร้างความเข้าใจคู่ค้า

ด้านตัวแทนสมาคมผู้ส่งออกข้าวไทยชี้แจงในที่ประชุมว่า กข119 อยู่ในกลุ่มข้าวหอมนุ่มหรือข้าวหอมไทย ซึ่งมีข้าวที่ได้รับการรับรองในกลุ่มนี้มากกว่า 10 สายพันธุ์ ตามเกณฑ์มาตรฐานข้าวหอมไทยเพื่อการส่งออกกำหนดให้มีสัดส่วน DNA ของกลุ่มข้าวหอมนุ่มรวมกันมากกว่า 80% ไม่ได้จำกัดว่าต้องเป็นข้าวพันธุ์ปทุมธานี 1 เท่านั้น โดยการตรวจสอบคุณสมบัติต้องเป็นไปตามวิธีและข้อกำหนดของมาตรฐานที่เกี่ยวข้อง

อย่างไรก็ตาม อุปสรรคสำคัญยังอยู่ที่ความคุ้นเคยของพ่อค้าคนกลางและผู้ซื้อในต่างประเทศ ซึ่งส่วนใหญ่ยังใช้ชื่อข้าวหอมปทุมในการซื้อขาย ทำให้ยังไม่รับรู้ว่า กข119 ได้รับการจัดอยู่ในกลุ่มข้าวหอมไทยแล้วการสร้างความเข้าใจร่วมกันระหว่างโรงสี ผู้ส่งออก และผู้นำเข้าจึงเป็นขั้นตอนสำคัญ เพื่อเปิดตลาดให้ข้าวพันธุ์ใหม่สามารถแข่งขันได้ตามคุณภาพ ลดการกดราคารับซื้อ และเพิ่มทางเลือกให้เกษตรกรไทยในฤดูการผลิตต่อไป

ที่มา ฐานเศรษฐกิจ

ข้าวหอมมะลิไทยหนาว กัมพูชา-เวียดนาม รุกชิงตลาดสหรัฐฯ ชาวนา 18 จังหวัด ผนึกผู้ส่งออกสู้

KEY POINTS

- *ข้าวหอมมะลิไทยเผชิญการแข่งขันรุนแรงในตลาดโลก โดยเฉพาะจากกัมพูชาและเวียดนามที่กำลังรุกชิงส่วนแบ่งในตลาดสำคัญอย่างสหรัฐฯ*
- *กัมพูชามีความได้เปรียบด้านราคาที่ถูกกว่าข้าวไทยถึงตันละ 300 ดอลลาร์สหรัฐฯ ขณะที่เวียดนามก้าวล้ำในการพัฒนาพันธุ์ข้าวใหม่ๆ ที่มีคุณภาพสูง*
- *ชาวนาจาก 18 จังหวัด อีสาน ได้ร่วมมือกับสมาคมผู้ส่งออกข้าวไทย เพื่อเชื่อมโยงข้อมูลการผลิตให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดส่งออก*
- *จี้รัฐเร่งลงทุนแหล่งน้ำ แก้โจทย์ผลผลิตต่อไร่ลดฮวบจาก 600 เหลือ 300 กิโลกรัม*

“ฐานเศรษฐกิจ” ลงพื้นที่จังหวัดอุบลราชธานี ติดตามการประชุมประเมินภาวการณ์ผลิตและการค้าข้าวนาปี ปีการเพาะปลูก 2569/70 ร่วมกับคณะผู้บริหารสมาคมผู้ส่งออกข้าวไทย ระหว่างวันที่ 29-31 ตุลาคม 2569 เพื่อสำรวจสถานการณ์ผลผลิตข้าวในพื้นที่จริง วิเคราะห์ทิศทางตลาดส่งออก และประเมินขีดความสามารถในการแข่งขันของข้าวไทย ท่ามกลางแรงกดดันจากประเทศคู่แข่งที่เร่งพัฒนาพันธุ์และขยายตลาดอย่างต่อเนื่อง

โดยเมื่อวันที่ 30 ตุลาคม 2569 สมาคมชาวนาและเกษตรกรไทยได้นำตัวแทนสมาชิกจาก 18 จังหวัดเข้าร่วมแลกเปลี่ยนข้อมูลและประเมินสถานการณ์ผลผลิตข้าวรายพื้นที่ สะท้อนโจทย์สำคัญของภาคการผลิตที่ต้องปรับตัวให้ทันกับความเปลี่ยนแปลงของตลาดโลก ไม่ใช่มุ่งเน้นเฉพาะการเรียกร้องราคาข้าวแต่ต้องเชื่อมโยงข้อมูลตั้งแต่ต้นน้ำถึงปลายน้ำเพื่อให้การผลิตสอดคล้องกับความต้องการของตลาดส่งออก

ชาวนา–ผู้ส่งออกจับมือรับมือศึกข้าวโลก

นายปราโมทย์ เจริญศิลป์ นายกสมาคมชาวนาและเกษตรกรไทย เปิดเผยว่า วันนี้ชาวนาจะทำเกษตรแบบเดิมไม่ได้อีกต่อไป เนื่องจากสภาพภูมิอากาศมีความผันผวนรุนแรงขึ้น ทั้งปัญหาภัยแล้งและน้ำท่วมที่เกิดขึ้นสลับกัน ส่งผลกระทบโดยตรงต่อปริมาณผลผลิต บางปีเกษตรกรเคยผลิตข้าวได้ 600 กิโลกรัมต่อไร่ แต่เมื่อประสบปัญหาภัยธรรมชาติ ผลผลิตอาจลดลงเหลือเพียง 300 กิโลกรัมต่อไร่ หรือลดลงถึง 50%

ขณะที่ราคาข้าวเปลือกสดที่เคยปรับตัวขึ้นไปถึง 14,000 บาทต่อตันนั้น เป็นเพียงสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในช่วง 2-3 ปีที่ผ่านมา ไม่ใช่ระดับราคาที่เกษตรกรจะได้รับอย่างต่อเนื่อง ดังนั้น การแก้ปัญหาภาคการผลิตจึงไม่ควรมุ่งไปที่ราคาข้าวเพียงอย่างเดียว แต่ต้องย้อนกลับไปจัดการปัญหาเชิงโครงสร้าง โดยเฉพาะระบบบริหารจัดการน้ำและแหล่งน้ำต้นทุน ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของการเพาะปลูกในระยะยาว

"ชาวนากังวลเรื่องราคาข้าวปีละครั้ง แต่เรื่องแหล่งน้ำเป็นเรื่องที่ต้องกังวลในระยะยาว เพราะหากไม่มีน้ำเพียงพอ ต่อให้ราคาข้าวดีแค่ไหน เกษตรกรก็ไม่สามารถผลิตได้ตามเป้าหมาย จึงอยากให้สมาชิกแต่ละจังหวัดกลับไปสำรวจความต้องการด้านโครงสร้างพื้นฐานของตัวเอง ทั้งแหล่งน้ำ ระบบชลประทาน และสิ่งจำเป็นต่อการผลิต เพื่อนำเสนอภาครัฐเป็นแผนพัฒนาอย่างเป็นรูปธรรม"

ชงโมเดลแหล่งน้ำต้นทุนต่ำ ขยายผลทั่วประเทศ

นายปราโมทย์ กล่าวต่อว่า สมาคมฯ ผลักดันการพัฒนาแหล่งน้ำให้เกษตรกรมาอย่างต่อเนื่อง โดยมีตัวอย่างโครงการในจังหวัดขอนแก่น ซึ่งเริ่มดำเนินการมาตั้งแต่ปี 2563 ปัจจุบันโครงการระยะแรกแล้วเสร็จ ส่วนระยะที่ 2 ได้รับงบประมาณ 65 ล้านบาท และอยู่ระหว่างดำเนินการรูปแบบโครงการเป็นการก่อสร้างถังเก็บน้ำต้นทุนต่ำ พร้อมระบบสูบน้ำจากลำน้ำชีเข้ามากักเก็บไว้ในช่วงที่มีปริมาณน้ำน้อย เพื่อกระจายน้ำให้เกษตรกรในตำบลต่าง ๆ รอบพื้นที่แหล่งน้ำสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างทั่วถึง ถือเป็นต้นแบบการบริหารจัดการน้ำที่ต้องการขยายผลไปยังจังหวัดอื่นทั่วประเทศ

นอกจากนี้ สมาคมฯ ยังได้ประสานและรายงานความต้องการเพิ่มแหล่งน้ำต่ออธิบดีกรมชลประทานอย่างต่อเนื่อง อาทิ พื้นที่จังหวัดบุรีรัมย์ประมาณ 2,400 ไร่ ซึ่งได้รับการบรรจุเข้าแผนดำเนินงานแล้ว ทั้งนี้ ในสมัยรัฐบาล พล.อ.ประยุทธ์ จันทร์โอชา สมาคมฯ เคยประสานขอรับการสนับสนุนโครงการบริหารจัดการน้ำ โดยให้สมาชิกในพื้นที่ 14 จังหวัดร่วมกันสำรวจและชี้เป้าหมายความต้องการ ขณะนั้น พล.อ.ประวิตร วงษ์สุวรรณ เป็นผู้กำกับดูแลด้านการบริหารจัดการน้ำ และมีหลายโครงการได้รับการบรรจุเข้าสู่แผนงาน แม้ที่ผ่านมาโครงการต่าง ๆ ยังไม่ครอบคลุมความต้องการทั้งหมด แต่สมาคมฯ เห็นว่าจำเป็นต้องผลักดันอย่างต่อเนื่อง เพื่อสร้างความมั่นคงด้านน้ำให้ภาคเกษตรในระยะยาว

ตั้งฐานข้อมูลจังหวัดอีสาน เชื่อมผลิตกับตลาดส่งออก

สำหรับการเข้าร่วมกิจกรรมครั้งนี้ ซึ่งสมาคมผู้ส่งออกข้าวไทยเชิญตัวแทนเกษตรกรจากประมาณ 18 จังหวัดเข้าร่วม ถือเป็นจุดเริ่มต้นสำคัญในการสร้างความร่วมมือระหว่างภาคการผลิตกับภาคการส่งออก โดยต้องการ

ให้ตัวแทนเกษตรกรแต่ละจังหวัดรวบรวมข้อมูลผลผลิตข้าวในพื้นที่ ทั้งชนิดพันธุ์ ปริมาณผลผลิต และสถานการณ์การเพาะปลูก ส่งให้สมาคมผู้ส่งออกข้าวไทยจัดเก็บเป็นฐานข้อมูลกลาง

ข้อมูลดังกล่าวจะเป็นประโยชน์ต่อการวางแผนการผลิต การบริหารจัดการผลผลิต และการทำตลาดส่งออกให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้ซื้อในต่างประเทศ ซึ่งจะช่วยลดความไม่สมดุลระหว่างปริมาณผลผลิตกับความต้องการของตลาด หากสมาคมผู้ส่งออกข้าวไทยสามารถผลักดันการส่งออกได้ในปริมาณมาก เกษตรกรก็มีโอกาสขายข้าวได้ในราคาที่ดีขึ้น ดังนั้นชาวนาและผู้ส่งออกต้องร่วมมือกัน เพราะเป็นห่วงโซ่เดียวกัน การมีข้อมูลผลผลิตที่ชัดเจนจะช่วยให้ทั้งสองฝ่ายวางแผนได้ดีขึ้น"

เตือนกัมพูชาคู่แข่งใหม่ ข้าวถูกกว่าไทย 300 ดอลลาร์

ด้านนายเกรียงศักดิ์ ตาปนานนท์ ที่ปรึกษาสมาคมชาวนาและเกษตรกรไทย และนายกกิตติมศักดิ์สมาคมโรงสีข้าวไทย กล่าวว่า ตัวเลขสถานการณ์การส่งออกข้าวที่สมาคมผู้ส่งออกข้าวไทยนำเสนอ ถือเป็นข้อมูลสำคัญที่ชาวนาต้องนำมาวิเคราะห์ เพราะการที่ประเทศหนึ่งส่งออกลดลง ไม่ได้หมายความว่าตลาดโลกมีปริมาณข้าวลดลงเสมอไป เนื่องจากประเทศคู่แข่งอาจเข้ามาเพิ่มส่วนแบ่งตลาดแทนได้

สถานการณ์ปัจจุบันจึงไม่ใช่ปัญหาปริมาณข้าวล้นตลาดโลก แต่เป็นโจทย์ความสามารถในการแข่งขันของข้าวไทย ทั้งด้านราคา คุณภาพ และการพัฒนาพันธุ์ข้าว ซึ่งหลายประเทศเดินหน้าอย่างรวดเร็ว ขณะที่ไทยยังมีข้อจำกัดในการยกระดับศักยภาพการผลิต ประเทศที่ต้องจับตาเป็นพิเศษคือกัมพูชา ซึ่งปีนี้สามารถส่งออกข้าวได้มากกว่า 1 ล้านตัน ถือเป็นเป้าหมายที่เคยวางไว้เมื่อประมาณ 10 ปีก่อน แต่เพิ่งทำได้สำเร็จในปีนี้

โดยมีปัจจัยสำคัญจากการที่ข้าวเปลือกกัมพูชาไม่สามารถไหลเข้ามาในประเทศไทยเพื่อส่งต่อไปยังเวียดนามได้เหมือนในอดีต ทำให้กัมพูชาต้องเร่งพัฒนาการแปรรูปและส่งออกด้วยตนเองมากขึ้น อีกทั้งกัมพูชายังได้รับสิทธิพิเศษทางภาษี Everything But Arms (EBA) ในการส่งออกไปยังสหภาพยุโรป ซึ่งเป็นข้อได้เปรียบด้านต้นทุนและราคาขาย ทำให้สามารถแข่งขันกับข้าวไทยได้มากขึ้น

นายเกรียงศักดิ์ประเมินว่า หากกัมพูชาสามารถเพิ่มกำลังการผลิตและขยายตลาดส่งออกได้อย่างต่อเนื่อง จะเปลี่ยนสถานะจากประเทศที่เคยส่งออกข้าวเปลือกผ่านไทยหรือประเทศอื่น มาเป็นคู่แข่งโดยตรงกับข้าวไทยในตลาดปลายทาง หากข้าวไทยเสนอขายที่ 1,000 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน แต่ข้าวกัมพูชาขายเพียง 700 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน และมีคุณภาพใกล้เคียงกัน ผู้ซื้อย่อมมีโอกาสเลือกสินค้าที่ราคาถูกกว่าซึ่งจะทำให้กัมพูชาเข้ามามีอิทธิพลต่อการกำหนดราคาในตลาดโลก และสร้างแรงกดดันต่อข้าวไทยอย่างมากโดยเฉพาะตลาดข้าวหอมมะลิ ซึ่งเป็นตลาดสำคัญของไทยและมีสหรัฐอเมริกาเป็นหนึ่งในตลาดนำเข้าหลัก หากกัมพูชาสามารถยกระดับคุณภาพและเข้ามาแข่งขันด้านราคาได้มากขึ้น ย่อมเป็นความเสี่ยงต่อส่วนแบ่งตลาดข้าวหอมมะลิไทยในอนาคต

เวียดนามล้ำหน้า ST26 สหรัฐฯจ่อผลิตข้าวเอง

ขณะเดียวกัน เวียดนามเป็นอีกประเทศที่น่ากังวลอย่างมาก เนื่องจากมีความก้าวหน้าในการพัฒนาพันธุ์ข้าวอย่างรวดเร็ว จากเดิมที่มีชื่อเสียงจากพันธุ์ ST25 ปัจจุบันเริ่มพัฒนาไปสู่พันธุ์ ST26 โดยนายเกรียงศักดิ์ระบุว่าได้รับตัวอย่างพันธุ์ข้าวดังกล่าวมาทดลองปลูกในฤดูแล้งแล้ว พบว่ามีคุณสมบัติด้านรสชาติ ความนุ่ม และความหอมที่น่าสนใจ สะท้อนให้เห็นถึงความสามารถในการวิจัยและพัฒนาพันธุ์ข้าวของเวียดนามที่ไทยไม่ควรมองข้าม

อีกหนึ่งปัจจัยเสี่ยงที่ต้องติดตาม คือ สหรัฐอเมริกา ซึ่งเป็นตลาดนำเข้าข้าวสำคัญของไทย โดยเริ่มให้ความสำคัญกับการพัฒนาการผลิตข้าวภายในประเทศมากขึ้น เพื่อลดภาระค่าขนส่ง ค่าบรรทุก และค่าเรือจากการนำเข้าจากต่างประเทศ แม้แนวโน้มดังกล่าวอาจยังไม่ส่งผลกระทบในทันที แต่ในช่วง 4-5 ปีข้างหน้า หากสหรัฐฯ

สามารถเพิ่มศักยภาพการผลิตข้าวได้มากพอจนลดการนำเข้า หรือพัฒนาไปสู่การส่งออกได้เอง ก็จะกลายเป็นตัวแปรสำคัญที่กระทบต่อความต้องการข้าวจากไทย

นายเกรียงศักดิ์ กล่าวทิ้งท้ายว่า ภาคเกษตรไทยต้องเปิดรับข้อมูลจากภาคการส่งออก เพื่อนำมาปรับทิศทางการผลิตให้ทันกับการแข่งขันในตลาดโลก ขณะเดียวกันภาครัฐต้องเร่งลงทุนโครงสร้างพื้นฐาน โดยเฉพาะแหล่งน้ำและระบบชลประทาน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต ลดความเสี่ยงจากภัยธรรมชาติ และควบคุมต้นทุนในระยะยาว

เพราะการแข่งขันข้าวในตลาดโลกวันนี้ ไม่ได้วัดกันเพียงว่าใครมีผลผลิตมากกว่าแต่เป็นการแข่งขันทั้งด้านราคา คุณภาพ พันธุ์ข้าว และความสามารถในการส่งมอบสินค้าให้ตรงกับความต้องการของตลาด หากไทยไม่เร่งปรับตัว คู่แข่งที่พัฒนารวดเร็วกว่าอาจเข้ามาชิงส่วนแบ่งตลาดสำคัญไปได้ในอนาคต

ที่มา ฐานเศรษฐกิจ

ช็อกข้าวไทยหาย 1.6 ล้านตัน ส่งออกวูบ 15% 'กัมพูชา' แย่งตลาดข้าวหอมมะลิ

KEY POINTS

- *การส่งออกข้าวไทยในช่วง 9 เดือนแรกของปี 2569 ลดลง 15% และมีปริมาณข้าวสารหายไปจากระบบส่งออกประมาณ 1.6 ล้านตัน*
- *ปัจจัยหลักเกิดจากต้นทุนปุ๋ยที่สูงขึ้น, การปิดด่านกัมพูชาทำให้ข้าวเปลือกหายจากระบบ, ปริมาณน้ำในเขื่อนน้อย และโรงงานอาหารสัตว์แย่งซื้อข้าวไปใช้เป็นวัตถุดิบ*
- *กัมพูชากลายเป็นคู่แข่งสำคัญในตลาดข้าวหอม โดยเริ่มแย่งส่วนแบ่งในตลาดหลักอย่างสหรัฐอเมริกาและฮ่องกง ด้วยข้าวพันธุ์ "ผกาลำดวน" ที่มีราคาถูกกว่าข้าวหอมมะลิไทย*

สมาคมผู้ส่งออกข้าวไทย นำคณะ โดยนายชูเกียรติ โอภาสวงศ์ นายกกิตติมศักดิ์, นายโชคชัย เศรษฐีวรรณ อุปนายกสมาคม รักษาการนายกสมาคมผู้ส่งออกข้าวไทย, นายวิจักร วิเศษน้อย ที่ปรึกษาคณะกรรมการ และผู้ประกอบการค้าข้าวกว่า 40 คน ลงพื้นที่จังหวัดอุบลราชธานี ระหว่างวันที่ 29–31 ตุลาคม 2569 สำรวจสถานการณ์ผลผลิตข้าวนาปี ปีเพาะปลูก 2569/70 ติดตามการรับซื้อข้าวเปลือก และประเมินทิศทางตลาดข้าวไทยฤดูกาลใหม่ โดยในวันที่ 30 ตุลาคม 2569 ทางสมาคมได้เชิญสมาคมชาวนาและเกษตรกรไทย และสมาชิกชาวนาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (อีสาน) เข้าร่วมประชุมด้วย

นายวันนิวัฒ กิติเรียงลาภ รองเลขาธิการสมาคมผู้ส่งออกข้าวไทย เปิดเผยในการประชุมประเมินภาวะการผลิตและการค้าข้าวนาปี ปีการเพาะปลูก 2569/70 เขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ระหว่างวันที่ 29-31 ตุลาคม 2569 ว่า สถานการณ์ส่งออกข้าวไทยในปีนี้มีแนวโน้มน่ากังวล แม้ราคาข้าวเปลือกในประเทศยังอยู่ในระดับดีแต่ปริมาณการส่งออกกลับลดลงอย่างมีนัยสำคัญ สะท้อนความเปลี่ยนแปลงของทั้งด้านการผลิตและการแข่งขันในตลาดโลกข้อมูลล่าสุดระหว่างวันที่ 1-17 ตุลาคม 2569 การขอใบอนุญาตส่งออกข้าวอยู่ที่ประมาณ 550,000 ตัน ลดลง 21% เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน ขณะที่ยอดส่งออกสะสมตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม-27 ตุลาคม 2569 อยู่ที่ประมาณ 5.53 ล้านตัน ลดลง 15% จากช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา

หากย้อนดูตัวเลขส่งออกข้าวไทย พบว่า ปี 2567 ส่งออกได้ 10 ล้านตัน ปี 2568 ลดลงเหลือ 8.3 ล้านตัน ส่วนปี 2569 ผ่านช่วง 9 เดือนแรกส่งออกได้เพียง 5.5 ล้านตัน สมาคมฯ ประเมินว่าทั้งปีจะส่งออกได้ประมาณ 6.8 ล้านตัน และมีโอกาสต่ำกว่า 7 ล้านตัน

"สิ่งที่ต้องหาคำตอบคือ ข้าวไทยหายไปไหน ทั้งที่ราคาข้าวเปลือกในประเทศยังอยู่ในทิศทางที่ดี หากเทียบกับปีก่อน ปริมาณข้าวสารที่หายไปจากระบบส่งออกประมาณ 1.6 ล้านตัน หรือคิดเป็นข้าวเปลือกประมาณ 3.3 ล้านตัน ซึ่งเป็นปริมาณมหาศาลที่กระทบต่อห่วงโซ่อุตสาหกรรมข้าวไทย" นายวันนิวัฒกล่าว

ข้าวหอมมะลิ เสี่ยงเสียตลาด ส่งออกเหลือ 1.1 ล้านตัน

สำหรับสถานการณ์ข้าวพรีเมียม โดยเฉพาะข้าวหอมมะลิไทย ซึ่งเป็นสินค้าส่งออกสำคัญ พบสัญญาณชะลอตัวชัดเจน โดยปี 2567-2568 ไทยส่งออกข้าวหอมมะลิได้ประมาณ 1.438 ล้านตัน แต่ในช่วง 9 เดือนแรกของปีนี้ยอดส่งออกลดลงประมาณ 8% มีความเสี่ยงที่ทั้งปีจะปรับลดกลับไปอยู่ที่ประมาณ 1.1 ล้านตัน หรือลดลงประมาณ 100,000-200,000 ตัน ขณะที่ข้าวหอมไทย รวมถึงข้าวหอมปทุม มีปริมาณส่งออกลดลงประมาณ 10.5% โดยตลาดสหรัฐอเมริกาซึ่งเป็นตลาดหลักลดลงถึง 18% ส่วนฮ่องกงลดลง 3.4% สะท้อนว่าข้าวพรีเมียมของไทยกำลังเผชิญแรงกดดันจากคู่แข่งมากขึ้น

นายวันนิวัฒ กล่าวว่า จากการรวบรวมข้อมูลของสมาคมฯ พบว่ามี 4 ปัจจัยสำคัญที่ทำให้ปริมาณข้าวไทยในระบบส่งออกลดลง ดังนี้

1. **ปุ๋ยเคมีแพง** เกษตรกรลดการใช้ปัจจัยการผลิต ต้นทุนปุ๋ยเคมีปรับตัวสูงขึ้นต่อเนื่องนับตั้งแต่เกิดสงคราม ส่งผลให้ปริมาณการนำเข้าปุ๋ยเคมีของไทยลดลง 20-22% ตามข้อมูลกรมศุลกากร เมื่อเกษตรกรลดการใช้ปุ๋ย ย่อมส่งผลต่อประสิทธิภาพการผลิตและปริมาณผลผลิตข้าวโดยรวม

2. **ปิดด่านกัมพูชา** ข้าวเปลือกหายจากระบบ เดิมมีข้าวเปลือกจากกัมพูชาข้ามเข้ามาในประเทศไทยประมาณ 500,000 ตันต่อปี หรือคิดเป็นข้าวสารประมาณ 200,000 ตัน เมื่อการค้าชายแดนหยุดชะงัก ปริมาณข้าวส่วนนี้หายไปจากระบบไทย ส่งผลให้ปริมาณวัตถุดิบลดลงและราคาข้าวเปลือกในประเทศสูงขึ้น แต่กัมพูชาสามารถนำผลผลิตไปแปรรูปและส่งออกเองในราคาที่แข่งขันได้มากกว่าไทย

3. **ฝนตกไม่ตรงพื้นที่รับน้ำ** น้ำในเขื่อนลดลง แม้หลายพื้นที่มีฝนตกมาก แต่ปริมาณฝนไม่ได้กระจายเข้าสู่พื้นที่รับน้ำอย่างทั่วถึง โดยเฉพาะเขื่อนหลักในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งมีปริมาณน้ำเหลือเพียงประมาณครึ่งหนึ่งเมื่อเทียบกับปีก่อน กระทบต่อการบริหารจัดการน้ำและการเพาะปลูก

4. **โรงงานอาหารสัตว์แย่งซื้อข้าวออกจากระบบส่งออก** อุตสาหกรรมอาหารสัตว์เข้ามาซื้อข้าวเปลือกและปลายข้าวตั้งแต่ต้นปี โดยราคาปลายข้าวขยับขึ้นมาอยู่ที่ประมาณ 12-13 บาทกว่าต่อกิโลกรัม และหน้าโรงสีสูงกว่า 13 บาท ทำให้ข้าวบางส่วนถูกดึงไปใช้เป็นวัตถุดิบอาหารสัตว์แทนการเข้าสู่กระบวนการส่งออก

ฟิลิปปินส์เปิดช่องไทย แต่สหรัฐฯ-ฮ่องกงถูกกัมพูชาเจาะตลาด

สำหรับตลาดส่งออกสำคัญ นายวันนิวัฒ ระบุว่า ฟิลิปปินส์เป็นตลาดที่ไทยได้รับอานิสงส์จากการปรับนโยบายนำเข้าของรัฐบาลฟิลิปปินส์ ซึ่งต้องการลดการพึ่งพาข้าวจากเวียดนาม โดยปกติฟิลิปปินส์นำเข้าข้าวปีละประมาณ 4-5 ล้านตัน และพึ่งพาเวียดนามสูงถึง 85%

การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวเปิดโอกาสให้ไทย ปากีสถาน กัมพูชา และเมียนมา เข้าไปชิงส่วนแบ่งตลาด โดยในช่วง 9 เดือนแรกปีนี้ ไทยส่งออกข้าวไปฟิลิปปินส์เพิ่มขึ้นเป็น 630,000 ตัน จากช่วงเดียวกันของปีก่อนที่อยู่เพียง 180,000 ตัน อย่างไรก็ตาม ตลาดดังกล่าวยังมีความไม่แน่นอน เพราะนโยบายการนำเข้าสามารถเปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลา

ส่วนตลาดสหรัฐอเมริกา ซึ่งเป็นตลาดข้าวหอมอันดับหนึ่งของไทย เริ่มส่งสัญญาณชะลอตัว โดยปี 2567 สหรัฐฯ นำเข้าข้าวไทย 848,000 ตัน และปี 2568 ลดลงเหลือ 817,000 ตัน ขณะที่ 9 เดือนแรกปีนี้ยอดนำเข้าลดลง 17.2% แม้ข้าวไทยยังครองส่วนแบ่งตลาดมากกว่า 50%

สิ่งที่น่าจับตาคือ กัมพูชาเริ่มขยายตลาดเข้าสหรัฐฯ โดยครึ่งแรกปีนี้ส่งออกข้าวไปแล้วกว่า 6,855 ตัน และคาดว่าทั้งปีจะทะลุ 10,000 ตัน นอกจากนี้ สหรัฐฯ ยังมีการวิจัยและพัฒนาพันธุ์ข้าวหอมที่มีลักษณะใกล้เคียงข้าวหอมมะลิไทย แม้ยังไม่สามารถทดแทนได้ทั้งหมดก็ตาม ขณะที่ตลาดฮ่องกงกำลังเผชิญการแข่งขันรุนแรง หลังยอดนำเข้าข้าวไทยลดลงต่อเนื่อง 3 ปี จาก 138,000 ตันในปี 2566 เหลือ 136,000 ตันในปี 2567 และ 133,000 ตันในปี 2568 ส่วน 9 เดือนแรกปีนี้ยังลดลงอีก 10.8% สวนทางกับกัมพูชาที่ส่งออกข้าวไปฮ่องกงเพิ่มขึ้นจาก 18,900 ตันในปี 2568 เป็น 23,100 ตันในช่วง 9 เดือนแรกปีนี้ โดยมีข้าวหอมพันธุ์ “ผกาลำดวน” เป็นสินค้าสำคัญ ซึ่งมีคุณสมบัติหอมนุ่มใกล้เคียงข้าวหอมมะลิไทย และมีราคาที่ผู้บริโภคเข้าถึงได้ง่ายกว่า

กัมพูชา ขายดัมพ์ถูกกว่าไทยต่อ 100-400 ดอลลาร์

ในด้านการแข่งขันระหว่างประเทศ ข้อมูลที่สมาคมฯ ติดตามพบว่า อินเดียยังคงรักษาความสามารถในการส่งออก โดย 8 เดือนแรกปีนี้ส่งออกแล้ว 15.3 ล้านตัน เพิ่มขึ้น 3% ส่วนเวียดนามแม้ได้รับผลกระทบจากการลดการนำเข้าของฟิลิปปินส์ แต่สามารถปรับตัวไปขยายตลาดจีน โดยส่งออกเพิ่มขึ้นทะลุ 1 ล้านตัน หรือเพิ่มขึ้นประมาณ 500,000 ตัน จากความหลากหลายของพันธุ์ข้าว ทั้งข้าวนุ่ม ข้าวเหนียว และข้าวญี่ปุ่น

ส่วนกัมพูชากำลังกลายเป็นคู่แข่งที่ต้องจับตา หลังยอดส่งออกข้าวทะลุ 1 ล้านตัน โดยเป็นข้าวหอมมากกว่า 50% มีข้อได้เปรียบด้านภาษีนำเข้าตลาดยุโรป 0% ภายใต้สิทธิพิเศษ EBA และสามารถเสนอขายข้าวในราคาต่ำกว่าไทยประมาณ 100-400 ดอลลาร์ต่อตัน ดังนั้นหากกัมพูชาพัฒนาระบบโรงสีและโครงสร้างพื้นฐานด้านการส่งออกจนมีประสิทธิภาพมากขึ้น จะกลายเป็นคู่แข่งระยะยาวของไทยอย่างแน่นอน เพราะวันนี้เริ่มเห็นแล้วว่าตลาดข้าวหอมของไทยกำลังถูกแย่งส่วนแบ่งอย่างต่อเนื่อง” นายวันนิวัฒกล่าว

ปี 2570 โลกผลิตข้าวลด 12 ล้านตัน จับตาราคาโลกตึงตัว

สำหรับแนวโน้มตลาดข้าวโลกในปีการผลิต 2569/70 ตามการคาดการณ์ของกระทรวงเกษตรสหรัฐฯ (USDA) ประเมินว่าผลผลิตข้าวทั่วโลกจะลดลงประมาณ 2.3% หรือหายไปประมาณ 12 ล้านตัน นับเป็นครั้งแรกหลังจากผลผลิตเพิ่มขึ้นต่อเนื่อง โดยมีปัจจัยจากผลกระทบของปรากฏการณ์เอลนีโญ ขณะที่การบริโภคข้าวทั่วโลกคาดว่าจะเพิ่มขึ้น 1.1% จากหลายประเทศเริ่มวางแผนสำรองและกักตุนสินค้า ส่งผลให้สต็อกข้าวโลกมีแนวโน้มลดลงเหลือประมาณ 198.5 ล้านตัน หรือลดลงเกือบ 3% ปัจจัยดังกล่าวอาจทำให้ราคาข้าวในตลาดโลกยังอยู่ในระดับตึงตัวและมีแนวโน้มทรงตัวสูง อย่างไรก็ตาม การที่ราคาตลาดโลกอยู่ในระดับดี ไม่ได้หมายความว่าประเทศไทยจะได้รับประโยชน์เต็มที่ หากยังสูญเสียส่วนแบ่งตลาดให้กับประเทศคู่แข่ง

เตือนชาวนาอย่าชะล่าใจราคาดี เร่งวางแผนรับมือเอลนีโญ

นายวันนิวัฒ กล่าวทิ้งท้ายว่า เกษตรกรไม่ควรชะล่าใจกับราคาข้าวเปลือกที่อยู่ในระดับดีในปัจจุบัน เพราะต้องประเมินความเสี่ยงระยะยาวควบคู่กัน โดยเฉพาะการสูญเสียตลาดส่งออกให้กับคู่แข่ง หากข้าวไทยในตลาดหลักถูกกัมพูชาแย่งส่วนแบ่งอย่างต่อเนื่อง จากเดิมที่ไทยส่งออกข้าวบางกลุ่มได้ประมาณ 1.2 ล้านตัน อาจลดลงเหลือเพียง 1 ล้านตัน ทำให้มีข้าวสารส่วนเกินค้างในประเทศประมาณ 200,000-300,000 ตัน และย้อนกลับมากดดันราคาข้าวเปลือกในอนาคต

นอกจากนี้ เกษตรกรต้องวางแผนการทำนาปรังให้สอดคล้องกับปริมาณน้ำ โดยเฉพาะพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่มีน้ำในเขื่อนลดลงเกือบครึ่งหนึ่ง ประกอบกับความเสี่ยงเอลนีโญที่อาจทำให้น้ำระเหยเร็วขึ้น กรมชลประทานอาจต้องบริหารจัดสรรน้ำอย่างระมัดระวัง พื้นที่ที่มีน้ำเพียงพออาจได้รับประโยชน์จากการแข่งขันรับซื้อของโรงสี แต่พื้นที่เสี่ยงภัยแล้งอาจไม่สามารถเพาะปลูกได้ตามแผน

ขณะเดียวกัน ต้นทุนปุ๋ยและพลังงานยังเป็นอีกปัจจัยที่ต้องติดตาม เนื่องจากสถานการณ์สงครามโลกยังมีความไม่แน่นอนและอาจทำให้ราคาปัจจัยการผลิตทรงตัวในระดับสูง เกษตรกรจึงต้องวางแผนจัดซื้อปุ๋ย น้ำมัน และบริหารต้นทุนการผลิตอย่างรอบคอบ เพื่อรักษาความสามารถในการแข่งขันของข้าวไทยในระยะยาว

ที่มา ฐานเศรษฐกิจ

ข้าวเปลือกหอมมะลิพุ่ง 1.8 หมื่นบาทต่อตัน “เจียเม้ง” อัดพรีเมียม 750 บาท ดันข้าวยั่งยืนบุกโลก

KEYPOINTS

- *ราคาข้าวเปลือกหอมมะลิปรับตัวสูงขึ้นแตะระดับ 18,000 บาทต่อตัน จากการแข่งขันรับซื้อผลผลิตที่สูงขึ้นในพื้นที่*
- *บริษัทเจียเม้งเสนอเงินพรีเมียมเพิ่ม 750 บาทต่อตัน เพื่อจูงใจเกษตรกรให้ผลิตข้าวตามมาตรฐานความยั่งยืน (SRP)*
- *การส่งเสริมข้าวยั่งยืนมีเป้าหมายเพื่อเพิ่มมูลค่าข้าวไทยและเจาะตลาดโลกที่ให้ความสำคัญกับกระบวนการผลิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม*

สมาคมผู้ส่งออกข้าวไทย นำคณะ โดยนายชูเกียรติ โอภาสวงศ์ คือ นายกกิตติมศักดิ์ ,นายโชคชัย เศรษฐีวรรณ อุปนายกสมาคม รักษาการนายกสมาคมผู้ส่งออกข้าวไทย ,นายวิจักร วิเศษน้อย ที่ปรึกษาคณะกรรมการ และผู้ประกอบการค้าข้าวกว่า 40 คน ลงพื้นที่จังหวัดอุบลราชธานี ระหว่างวันที่ 29–31 ตุลาคม 2569 สำรวจสถานการณ์ผลผลิตข้าวนาปี ปีเพาะปลูก 2569/70 ติดตามการรับซื้อข้าวเปลือก และประเมินทิศทางตลาดข้าวไทยฤดูกาลใหม่ ท่ามกลางการแข่งขันรับซื้อที่ผลักดันราคาข้าวเปลือกในพื้นที่ปรับตัวสูงขึ้น ขณะที่ผู้ส่งออกเผชิญแรงกดดันจากต้นทุนวัตถุดิบ

ภารกิจวันแรก คณะเข้าศึกษาดูงานบริษัท **บางซื่อโรงสีไฟเจียเม้ง** จำกัด (BSCM) อำเภอเดชอุดม ซึ่งเป็นผู้ประกอบการโรงสีและผู้ส่งออกข้าวหอมมะลิที่ขับเคลื่อนการผลิตข้าวตามมาตรฐาน Sustainable Rice Platform (SRP) หรือ “ข้าวยั่งยืน” โดยมุ่งยกระดับตั้งแต่การเพาะปลูก การบริหารจัดการต้นทุน การสีแปรรูป ไปจนถึงการส่งออก เพื่อเพิ่มมูลค่าข้าวไทยและตอบโจทย์ความต้องการของตลาดโลกที่ให้ความสำคัญกับสิ่งแวดล้อมและความยั่งยืน

ราคาข้าวเปลือกพุ่งแตะ 1.8 หมื่นบาทต่อตัน

การลงพื้นที่ครั้งนี้มุ่งติดตามทิศทางผลผลิตข้าวหอมมะลิและข้าว กข 15 ซึ่งเป็นข้าวสำคัญของภาคอีสานตอนล่าง ก่อนผลผลิตทยอยออกสู่ตลาดในช่วงต้นเดือนพฤศจิกายน โดยข้อมูลจากการสำรวจและแลกเปลี่ยนกับผู้ประกอบการในพื้นที่ระบุว่า ราคาข้าวเปลือกต้นฤดูเปิดตลาดที่ประมาณ 14,000–15,000 บาทต่อตัน ก่อนขยับขึ้นสูงสุดในระดับ 18,000 บาทต่อตัน ความชื้น 15%

ปัจจัยสำคัญมาจากการแข่งขันรับซื้อระหว่างโรงสีท้องถิ่นกับผู้ซื้อรายใหญ่ ที่เข้ามาเปิดจุดรับซื้อในพื้นที่ ส่งผลให้ราคาข้าว กข 15 ปรับเพิ่มขึ้นประมาณ 2 บาทต่อกิโลกรัม ตามข้อมูลที่ได้รับจากผู้ประกอบการ โดยพื้นที่

อำเภอเดชอุดมและบริเวณใกล้เคียงคาดว่าจะเข้าสู่ช่วงเก็บเกี่ยวข้าว กข 15 ในช่วงประมาณวันที่ 3–4 พฤศจิกายน 2569

สถานการณ์ดังกล่าวช่วยเพิ่มโอกาสสร้างรายได้ให้เกษตรกร แต่ในอีกด้านหนึ่ง ราคาวัตถุดิบที่สูงขึ้นทำให้โรงสีและผู้ส่งออกต้องบริหารความเสี่ยงด้านต้นทุนอย่างใกล้ชิด การเพิ่มคุณภาพและสร้างความแตกต่างของสินค้าจึงเป็นหนึ่งในแนวทางสำคัญในการรักษาขีดความสามารถการแข่งขันของข้าวไทยในตลาดต่างประเทศ

“เจียเม้ง” ปักธงข้าวยั่งยืน SRP ลดต้นทุน เพิ่มผลผลิต

ดร.วัลลภ มานะธัญญา ประธานกรรมการบริหารกลุ่มบริษัท **บางซื่อโรงสีไฟเจียเม้ง** จำกัด นำเสนอแนวทางดำเนิน**โครงการ Sustainable Rice Platform (SRP)** ซึ่งเป็นมาตรฐานการผลิตข้าวอย่างยั่งยืนที่ให้ความสำคัญกับการลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม การใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ และการยกระดับคุณภาพชีวิตเกษตรกร

แนวทางดังกล่าวครอบคลุมการตรวจวิเคราะห์ดินก่อนเพาะปลูก เพื่อให้เกษตรกรใช้ปุ๋ยตามความต้องการของพืช ลดการใช้ปัจจัยการผลิตเกินความจำเป็น รวมถึงการจัดการน้ำด้วยวิธีเปียกสลับแห้ง (AWD) ในพื้นที่ที่เหมาะสม การควบคุมการใช้สารเคมี และการงดเผาฟางข้าวและตอซัง เพื่อลดการปล่อยมลพิษทางอากาศ โดยเฉพาะฝุ่น PM 2.5 และก๊าซเรือนกระจก มาตรฐานยังให้ความสำคัญกับประเด็นสังคมและแรงงาน เช่น การไม่ใช้แรงงานเด็ก การคุ้มครองแรงงานหญิงตั้งครรภ์จากการสัมผัสสารเคมี และการอนุรักษ์สัตว์ป่าในพื้นที่เกษตรกรรม เพื่อให้กระบวนการผลิตข้าวมีความรับผิดชอบตลอดห่วงโซ่อุปทาน

พลิกวิธีทำนาสู่ “นาหยอด” ผลผลิตเกิน 600 กก.ต่อไร่

BSCM เดินหน้าพัฒนาแนวทางการผลิตข้าวตามมาตรฐาน SRP ในพื้นที่อำเภอเดชอุดมต่อเนื่องมานานกว่า 4 ปี โดยมีแปลงทดลองเพื่อศึกษาช่วงเวลาปลูกและวิธีจัดการแปลงนาให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ ควบคู่กับการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ร่วมกับปุ๋ยเคมีตามผลวิเคราะห์ดินข้อมูลจากทีมส่งเสริมการเกษตรของบริษัทระบุว่า การปรับระบบการผลิตและจัดการปัจจัยการผลิตช่วยเพิ่มผลผลิตในแปลงทดลอง จากเดิมประมาณ 2 ตันเป็น 4 ตัน และการทดลองรอบเต็มสามารถสร้างผลผลิตรวมได้ถึง 9 ตัน

ขณะเดียวกัน บริษัทส่งเสริมให้เกษตรกรในเครือข่ายปรับวิธีปลูกจากระบบเดิมมาเป็น “นาหยอด” หรือ Direct Seeding เพื่อลดการใช้เมล็ดพันธุ์และค่าแรงงานในการตกกล้าและถอนกล้า พร้อมใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน ส่งผลให้ผลผลิตเฉลี่ยของเกษตรกรในโครงการเพิ่มขึ้นเกิน 600 กิโลกรัมต่อไร่ โดยในปีแรกของการดำเนินโครงการผลผลิตเพิ่มขึ้น 12% และต้นทุนการผลิตลดลง 9% ตามข้อมูลของบริษัท

จ่ายพรีเมียม 750 บาทต่อตัน จูงใจเกษตรกรรักษามาตรฐาน

อีกกลไกสำคัญที่ช่วยสร้างแรงจูงใจให้เกษตรกรเข้าร่วมโครงการ คือการรับซื้อข้าวโดยให้เงินพรีเมียมเพิ่มอีก 750 บาทต่อตันจากราคารับซื้อปกติ ภายใต้เงื่อนไขการปฏิบัติตามมาตรฐานที่กำหนด นอกจากผลตอบแทนที่เพิ่มขึ้น เกษตรกรยังได้รับการสนับสนุนจากเจ้าหน้าที่ภาคสนามของบริษัท ทั้งการให้คำแนะนำด้านการจัดการดิน การใช้ปุ๋ย การควบคุมศัตรูพืช และการปฏิบัติตามขั้นตอนการผลิต รวมถึงการจัดทำบันทึกข้อมูลแปลงนาเพื่อให้สามารถตรวจสอบย้อนกลับได้

การกำหนดขั้นตอนการผลิตที่ชัดเจนตั้งแต่การเพาะปลูกไปจนถึงการเก็บเกี่ยว เป็นส่วนสำคัญที่ทำให้การผลิตข้าว SRP สามารถรักษาคุณภาพและผ่านกระบวนการตรวจประเมินตามมาตรฐานได้ โดยเกษตรกรต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดด้านการใช้สารเคมี การจัดการฟางและตอซัง และการบันทึกข้อมูลอย่างต่อเนื่อง

แยกสายการผลิต ดันข้าวหอมมะลิประณีตสู่ตลาดโลก

ในขั้นตอนแปรรูป BSCM แยกคลังจัดเก็บข้าวเปลือกและสายการผลิตข้าว SRP ออกจากข้าวทั่วไป เพื่อรองรับการตรวจสอบย้อนกลับและการตรวจประเมินมาตรฐาน ตั้งแต่การรับซื้อ การเก็บรักษา การสีแปรรูป ไปจนถึงการบรรจุและส่งออก บริษัทระบุว่า ปัจจุบันข้าว SRP ที่ผลิตได้ส่งออกไปยังตลาดต่างประเทศทั้งหมด โดยตลาดกลุ่มนี้ให้ความสำคัญกับกระบวนการผลิตที่คำนึงถึงสิ่งแวดล้อมและสังคม ขณะที่ตลาดในประเทศยังมีข้อจำกัดจากต้นทุนการตรวจรับรองและราคาจำหน่ายที่สูงกว่าข้าวทั่วไป

แนวทางดังกล่าวสอดคล้องกับการสร้างแบรนด์ข้าวหอมมะลิไทยแบบประณีต ซึ่งเชื่อมโยงคุณภาพตั้งแต่พันธุ์ข้าว การเพาะปลูก การสีแปรรูป ไปจนถึงการส่งมอบสินค้าให้ผู้บริโภคในต่างประเทศ โดย BSCM มุ่งต่อยอดจุดแข็งด้านคุณภาพข้าวหอมมะลิไทยและมาตรฐานการผลิต เพื่อเพิ่มมูลค่าและสร้างความแตกต่างจากการแข่งขันด้านราคาเพียงอย่างเดียว

เล็งต่อยอดคาร์บอนเครดิต เพิ่มรายได้ใหม่ให้ชาวนา

สำหรับทิศทางในอนาคต BSCM อยู่ระหว่างศึกษาการคำนวณปริมาณการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกจากการทำนาแบบประหยัดน้ำและการงดเผาตอซัง เพื่อเตรียมความพร้อมต่อยอดสู่การซื้อขายคาร์บอนเครดิตในภาคเกษตรกรรม หากสามารถพัฒนาระบบวัดผลและดำเนินการตามหลักเกณฑ์การรับรองที่เกี่ยวข้องได้ คาร์บอนเครดิตอาจเป็นอีกช่องทางหนึ่งในการสร้างรายได้เสริมให้เกษตรกร นอกเหนือจากผลตอบแทนจากผลผลิตและเงินพรีเมียม ขณะเดียวกันยังช่วยยกระดับข้าวไทยให้ตอบโจทย์มาตรฐานด้านสิ่งแวดล้อมของตลาดโลก

อย่างไรก็ดีในการลงพื้นที่อุบลราชธานีของสมาคมผู้ส่งออกข้าวไทยครั้งนี้ จึงไม่ใช่เพียงการติดตามผลผลิตและราคาข้าวนาปีฤดูกาลใหม่ แต่ยังสะท้อนโจทย์สำคัญของอุตสาหกรรมข้าวไทยในการเปลี่ยนจากการแข่งขันด้านปริมาณและราคา ไปสู่การสร้างมูลค่าเพิ่มด้วยคุณภาพ มาตรฐานความยั่งยืน และการเชื่อมโยงผลประโยชน์ตลอดห่วงโซ่ ตั้งแต่เกษตรกร โรงสี ไปจนถึงผู้ส่งออกและตลาดผู้บริโภคทั่วโลก

ที่มา ฐานเศรษฐกิจ

บาทแข็ง-แข่งขันรุนแรง! ส่งออกข้าวไทย 9 เดือนปีนี้ 4.99 ล้านตัน ลด 19.26%-มูลค่าหด 16.84%

‘คต.’ เผยปริมาณส่งออกข้าวไทย 9 เดือนแรกปี 69 เหลือ 4.99 ล้านตัน ลดลง 19.26% ขณะที่มูลค่าส่งออกลดลงจากปีก่อน 16.84% คาดทั้งปี 2569 อาจส่งออกข้าวได้เพียง 6.5 ล้านตัน ต่ำสุดในรอบ 5 ปี

เมื่อวันที่ 30 ต.ค. นางอารดา เฟื่องทอง อธิบดีกรมการค้าต่างประเทศ (คต.) เปิดเผยว่า การส่งออกข้าวไทยในช่วง 9 เดือนแรกของปีนี้ (ม.ค.-ก.ย.2569) มีปริมาณ 4.99 ล้านตัน ลดลง 19.26% เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อนที่มีปริมาณส่งออกข้าว 6.18 ล้านตัน ขณะที่มูลค่าส่งออกข้าวอยู่ที่ 2,962 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ (ประมาณ 94,912 ล้านบาท) ลดลง 16.84% เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อนที่มูลค่าส่งออกข้าวอยู่ที่ 3,562 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ

สำหรับปัจจัยที่ส่งผลให้การส่งออกข้าวไทย ได้แก่ 1.การแข่งขันด้านราคาที่รุนแรง โดยเฉพาะข้าวขาว 5% ของคู่แข่ง เช่น อินเดีย ปากีสถาน และเวียดนาม ที่ราคาต่ำกว่าข้าวไทย 2.ค่าเงินบาทผันผวน โดยในช่วงเดือน ม.ค.-ก.ย.2569 ค่าเงินบาทแข็งค่าขึ้น 1.92% ในขณะที่ความขัดแย้งทางภูมิรัฐศาสตร์ทำให้ค่าระวางเรือเพิ่มสูงขึ้น 40% และ3.นโยบายภาษีของสหรัฐ โดยเฉพาะมาตรา 301 ที่ส่งผลกระทบต่อการส่งออกข้าวไทยไปสหรัฐ

อย่างไรก็ดี ในส่วนปัจจัยสนับสนุนการส่งออกข้าวไทย ได้แก่ 1.ความเสี่ยงจากเอลนีโญ ซึ่งกระตุ้นความต้องการนำเข้าข้าว เพื่อความมั่นคงทางอาหาร เช่น ฟิลิปปินส์ มาเลเซีย 2.การขยายตลาดใหม่ เช่น ตลาดแอฟริกาที่มีการนำเข้าข้าวไทยเพิ่มขึ้น และ 3.โอกาสข้าวไทยในตลาดอิรัก หากสถานการณ์ภัยแล้งและการขนส่งคลี่คลาย

นางอารดา กล่าวด้วยว่า ภูมิภาคเอเชีย เป็นภูมิภาคที่มีปริมาณนำเข้าข้าวไทยเพิ่มขึ้นอย่างชัดเจน โดยในช่วง 9 เดือนแรกของปีนี้ (ม.ค.-ก.ย.2569) การส่งออกข้าวไทยไปยังภูมิภาคเอเชียมีปริมาณ 1.71 ล้านตัน เพิ่มขึ้น 13.25% จากช่วงเดียวกันของปีก่อน ซึ่งใกล้เคียงกับปริมาณการส่งออกข้าวไปยังภูมิภาคแอฟริกาที่ส่งออกปริมาณ 1.73 ล้านตัน สะท้อนการกระจายตลาดที่สมดุลมากขึ้น

ทั้งนี้ ตลาดส่งออกข้าวสำคัญที่เติบโตโดดเด่นในช่วงเวลา 9 เดือนแรกของปีนี้ เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อนหน้า ได้แก่ ฟิลิปปินส์ (+263%) มาเลเซีย (+155%) สป.คองโก (+63%) และโมซัมบิก (+2%)

“การส่งออกข้าวไทยไปตลาดในภูมิภาคอาเซียน เช่น ฟิลิปปินส์ และมาเลเซีย เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งจากการที่กรมฯ ร่วมกับภาคเอกชนผู้ส่งออกข้าวไทยเดินทางไปเจรจาผลักดันการส่งออกและกระชับความสัมพันธ์กับคู่ค้าสำคัญอย่างฟิลิปปินส์และมาเลเซีย เมื่อเดือน ส.ค.2569 ได้รับทราบข้อมูลเชิงลึกว่า ทั้งสองประเทศมองว่าไทยเป็นพันธมิตรเชิงยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคงทางอาหาร และไว้วางใจไทยในฐานะผู้ส่งออกข้าวคุณภาพดีพร้อมศักยภาพการส่งมอบตามสัญญาที่ตรงตามกำหนดเวลา ซึ่งมีบทบาทสำคัญต่อการสนับสนุนนโยบายความมั่นคงทางอาหารของประเทศ สะท้อนจุดแข็งของข้าวไทย” นางอารดา ระบุ

นางอารดา กล่าวถึงแนวโน้มการส่งออกข้าวไทยทั้งปี 2569 โดยคาดว่า เป้าหมายการส่งออกข้าวไทยปีนี้ซึ่งตั้งเป้าไว้ที่ 7 ล้านตัน อาจไม่ถึงเป้าหมายที่ตั้งไว้ และเป็นไปได้ว่าปีนี้ไทยอาจส่งออกข้าวได้เพียง 6.5 ล้านตัน หรือต่ำที่สุดในรอบ 5 ปีหรือนับจากปี 2565 ที่ไทยส่งออกข้าวได้ 7.69 ล้านตัน

อย่างไรก็ตาม กรมฯ ยังคงเดินหน้าแผนงานส่งเสริมตลาดข้าวไทยซึ่งครอบคลุมการจัดคณะผู้แทนภาครัฐและภาคเอกชนเพื่อพบปะหารือกับผู้นำเข้าข้าว อาทิ ฮ่องกง ญี่ปุ่น ฟิลิปปินส์ และแอฟริกาใต้ ซึ่งเป็นตลาดส่งออกข้าวที่สำคัญของไทย เพื่อให้เกิดความต่อเนื่องและกระชับความสัมพันธ์สร้างความเชื่อมั่นและรักษาตลาดข้าวไทยด้วยจุดแข็งด้านคุณภาพและการส่งมอบตามสัญญาที่ตรงตามกำหนดเวลา

นอกจากนี้ กรมฯ ยังมีแผนการจัดงานประชุมข้าวนานาชาติ เพื่อสนับสนุนการเจรจาธุรกิจการค้าระหว่างผู้ส่งออกข้าวไทยกับผู้นำเข้าข้าวจากนานาประเทศ รวมถึงการประชาสัมพันธ์ข้าวไทยและเชื่อมโยงตลาดระหว่างผู้ประกอบการไทยกับผู้นำเข้าข้าวในงานแสดงสินค้านานาชาติ โดยแผนการดำเนินการที่กระจายในหลายภูมิภาคเป็นการลดความเสี่ยงจากการพึ่งพาตลาดใดตลาดหนึ่ง และกระตุ้นให้เกิดคำสั่งซื้อรองรับผลผลิตข้าวไทย

ที่มา สำนักข่าวอิศรา

“อารดา”ขอโทษ ดันส่งออกข้าว-มัน ไม่ได้ตามเป้า เหตุปีนี้หนัก เจอสงคราม-ภัยพิบัติ

“อารดา”ขอโทษ ผลักดันส่งออกข้าว-มัน ไม่ได้ตามเป้า อย่าไปโทษรัฐบาล ขอรับผิดชอบเอง ยันทำเต็มที่แล้ว แต่ปีนี้มีวิกฤตหนัก ทั้งสงคราม ภัยพิบัติ ทำมีปัญหา เผยข้าว ผู้ส่งออกรายใหญ่ยอดตกหมด เว้นอินเดีย ที่เล่นเรื่องราคา ลุ้นปีนี้ 6.5 ล้านตัน ยอดอาจต่ำสุด 5 ปี ส่วนมัน ไทยเป็นเบอร์หนึ่ง มีปัญหาผลผลิตขาด ฉุดส่งออกลด รับพลาดเป้า 6.1-7 ล้านตัน

นางอารดา เฟื่องทอง อธิบดีกรมการค้าต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ เปิดเผยว่า สถานการณ์การส่งออกข้าวไทย ช่วง 9 เดือน ปี 2569 (ม.ค.-ก.ย.) มีปริมาณ 4.99 ล้านตัน ลด 19.26% มูลค่า 2,962 ล้านดอลลาร์สหรัฐ

ลด 16.84% ซึ่งไม่ใช่แค่ไทยที่ส่งออกลด แต่ประเทศที่เป็นผู้ส่งออกรายใหญ่ 5 อันดับแรกก็ลด ไม่ใช่แค่ไทย เวียดนาม ปากีสถาน สหรัฐฯ ก็ลด ยกเว้นอินเดีย ที่เพิ่มขึ้นเล็กน้อย เพราะใช้เรื่องราคาเป็นตัวแข่ง และประเมินว่ายอดทั้งปี อาจจะไม่เป็นไปตามเป้าที่ตั้งไว้ที่ 7 ล้านตัน เพราะถึง 30 ต.ค.2569 ดูตามใบอนุญาตส่งออกข้าว รวมแล้วได้ 5 ล้านตันกว่า ถ้าจะทำให้ได้ตามเป้า อีก 2 เดือน (พ.ย.-ธ.ค.) ก็ต้องส่งออกให้ได้ถึงเดือนละ 8-9 แสนตัน เรียกว่าหืดจับ ดังนั้น อย่างเก่งน่าจะได้ 6.5 ล้านตัน ซึ่งจะต่ำสุดในรอบ 5 ปี นับจากปี 2565 ที่ส่งออกได้ 7.69 ล้านตัน

ทั้งนี้ ปัญหาที่ทำให้ไทยส่งออกข้าวได้ลดลง มาจากเรื่องราคา เพราะข้าวไทยมีราคาสูงกว่าคู่แข่งมาก โดยข้าวขาว 5% ของไทย สูงกว่าอินเดีย 21.3% ปากีสถาน 12.2% เวียดนาม 11.6% และยิ่งในภาวะเศรษฐกิจเช่นนี้ ที่ทุกประเทศเจอวิกฤตจากสงคราม ราคาพลังงาน ทำให้ต้องรัดเข็มขัด ราคาจึงเป็นเรื่องสำคัญ ตลาดอิรัก ที่เคยส่งออกได้กว่า 1 ล้านตัน มีปัญหาส่งออกไปไม่ได้ จากสงคราม ตลาดอินโดนีเซีย งดนำเข้าข้าว และเงินบาทผันผวนแข็งค่าขึ้น รวมถึงค่าระวางเรือสูงขึ้น ซึ่งล้วนแต่มีผลกระทบต่อการส่งออก

ส่วนการขายข้าวจีทูจีให้กับจีน ได้มีการเจรจากับคอฟโก รัฐวิสาหกิจอย่างต่อเนื่อง ทั้งที่จีนอยากซื้อ แต่เนื่องจากข้าวไทยราคาสูง ทำให้การเจรจาตกลงกันไม่ได้ คุยกันไปถึง 5 ครั้ง ก็ยังตกลงไม่ได้ ทำให้การส่งมอบไม่บรรลุเป้าหมาย โดยสัญญาข้าวจีทูจีนกับจีนล่าสุด 1.22 ล้านตัน ส่งมอบไปแล้ว 7.6 แสนตัน ซึ่งกรมจะพยายามเจรจาต่อเนื่องในช่วง 2 เดือนที่เหลือ เพื่อตกลงราคาและส่งมอบข้าวต่อไป

นางอารดากล่าวว่า สำหรับมันสำปะหลัง ในช่วง 9 เดือน ส่งออก 3.24 ล้านตัน ลดลง 55.12% มูลค่า 1,697.80 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ลดลง 28.47% โดยสาเหตุที่ทำให้ยอดส่งออกลดลง เนื่องจากปีนี้ ไทยมีปัญหาขาดแคลนผลผลิตเป็นอย่างมาก โดยปี 2568/69 มีผลผลิตเพียง 24 ล้านตัน จากปกติ 30 ล้านตันขึ้นไป และยังมีการนำเข้าจากเพื่อนบ้านลดลง เหลือ 1.46 ล้านตัน โดยนำเข้าจาก สปป.ลาว เป็นหลัก เมียนมาเล็กน้อย ส่วนกัมพูชา ไม่มี แต่ยังดีที่ราคาขายปรับตัวสูงขึ้น โดยมันอัดเม็ดเพิ่ม 10.56% แป้งมันสำปะหลังดิบ เพิ่ม 30.74% แป้งแปรรูป เพิ่ม 8.53% โดยเป้าทั้งปี ตั้งไว้ที่ 6.1-7 ล้านตัน มีแนวโน้มที่จะทำไม่ได้ตามเป้า ซึ่งก็ต้องยอมรับ

*“ต้องขอโทษ ที่ทำไม่ได้ตามเป้า ทั้งข้าวและมันสำปะหลัง เพราะปีนี้สถานการณ์หนัก ทั้งจากสงคราม ค่าขนส่ง กำลังซื้อของประเทศต่างๆ ที่ลดลง โดยข้าว ไม่ใช่ลดแค่ไทย ประเทศส่งออกหลัก ก็ลด เว้นแค่อินเดีย การบริโภคก็ลด เพราะเมื่อราคาแพงขึ้น คนก็หันไปบริโภคแป้งที่ทำจากอย่างอื่นแทนข้าว ส่วนมัน เรามีปัญหาเรื่องวัตถุดิบ จากภัยพิบัติเรื่องใบด่าง และเอลนีโญ ที่ทำให้ผลผลิตลดลง หากจะต่อว่า อย่าไปโทษรัฐบาล โทษการเมือง ดิฉันเป็นอธิบดี ขอรับผิดชอบเอง เพราะเป็นหน้าที่โดยตรง”*นางอารดากล่าว

ที่มา Commerce News Agency (CNA)

xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx

รายงานเตือนข้าวสำรองฟิลิปปินส์ลดลง เสี่ยงเผชิญเอลนีโญและราคาข้าวพุ่งสูง กระทบเงินเฟ้อ

ตามรายงานของ Business Mirror ระบุว่า รายงานระหว่างประเทศฉบับหนึ่งชี้ให้เห็นว่า ปริมาณข้าวสำรองของฟิลิปปินส์กำลังลดลง ขณะที่ความเสี่ยงจากปรากฏการณ์เอลนีโญ (El Niño) อาจส่งผลให้ราคาข้าวปรับตัวสูงขึ้นอย่างรวดเร็ว และสร้างแรงกดดันต่ออัตราเงินเฟ้อ

BMI ซึ่งเป็นหน่วยงานหนึ่งของ Fitch Solutions คาดการณ์ว่า ปรากฏการณ์เอลนีโญในปีการผลิต 2569/70 มีแนวโน้มเพิ่มความเสี่ยงต่อการเกิดภัยแล้งในพื้นที่เพาะปลูกส่วนใหญ่ของหลายภูมิภาคทั่วโลก ซึ่งจะ

ส่งผลกระทบต่อการผลิตข้าวโพด ข้าว น้ำตาล น้ำมันปาล์ม และกาแฟ ซึ่งพื้นที่ที่คาดว่าจะได้รับผลกระทบ ได้แก่ ภูมิภาคแอฟริกาตอนใต้ อเมริกากลาง อเมริกาใต้ตอนเหนือ และเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

BMI ระบุว่า จากเหตุการณ์เอลนีโญที่เกิดขึ้นในอดีต สัดส่วนพื้นที่เพาะปลูกที่เผชิญกับภาวะภัยแล้งรุนแรงในภูมิภาคเหล่านี้เพิ่มขึ้นโดยเฉลี่ย 11–12 จุดเปอร์เซ็นต์ รายงานยังระบุว่า ประเทศและภูมิภาคที่ได้รับผลกระทบจากภัยแล้งรุนแรงมากที่สุด ได้แก่ แซมเบีย ซิมบับเว เขตแห้งแล้งในอเมริกากลาง (Central American Dry Corridor) ฟิลิปปินส์ ไทย กายอานา และซูรินาม

BMI ระบุว่า ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ภัยแล้งกำลังคุกคามการผลิตข้าวและน้ำตาลของไทย การผลิตน้ำมันปาล์มในอินโดนีเซียและมาเลเซีย รวมถึงการผลิตกาแฟโรบัสตาในเวียดนาม นอกจากนี้ ภูมิภาคดังกล่าวยังเป็นพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบต่อประชากรมากที่สุด โดยมีประชาชนเฉลี่ยประมาณ 90 ล้านคนที่เผชิญกับความเสี่ยงจากภัยแล้งในระดับสูงกว่าเมื่อเทียบกับเหตุการณ์เอลนีโญครั้งก่อนๆ

อย่างไรก็ตาม รายงานของ BMI เน้นย้ำว่า ปริมาณสินค้าคงคลังสำรองภายในประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ลดลง ส่งผลให้อุปทานข้าว น้ำมันปาล์ม และกาแฟมีความเสี่ยงเพิ่มขึ้น และอาจทำให้ผลกระทบจากภัยแล้งทวีความรุนแรงมากยิ่งขึ้น

BMI ระบุว่า ปริมาณข้าวสำรองของไทย เวียดนาม และฟิลิปปินส์ ลดลงต่ำกว่าระดับในปี 2566 โดยฟิลิปปินส์เป็นประเทศที่มีความเปราะบางต่อการปรับตัวสูงขึ้นของราคาข้าวมากที่สุด เนื่องจากต้องนำเข้าข้าวประมาณหนึ่งในสามของปริมาณการบริโภคภายในประเทศ นอกจากนี้ รายงานยังระบุว่า ปริมาณน้ำมันปาล์มสำรองของอินโดนีเซียและกาแฟโรบัสตาสำรองของเวียดนามอยู่ในระดับต่ำ โดยคิดเป็นเพียงร้อยละ 9 และร้อยละ 2 ของปริมาณการบริโภคตามลำดับ

อย่างไรก็ตาม BMI ประเมินว่า ภาพรวมอุปทานสินค้าเกษตรในตลาดโลกยังคงมีแนวโน้มที่เป็นบวกมากกว่า โดยอินเดีย ซึ่งเป็นหนึ่งในประเทศผู้ผลิตข้าวรายใหญ่ของโลก ปัจจุบันมีปริมาณข้าวสำรองอยู่ในระดับสูงสุดเป็นประวัติการณ์ คิดเป็นร้อยละ 47 ของความต้องการบริโภค เทียบกับระดับร้อยละ 30 ก่อนเข้าสู่ปีการผลิต 2566/67

BMI ระบุว่า สถานการณ์ดังกล่าวช่วยลดความเป็นไปได้ที่อินเดียจะกลับมาใช้มาตรการจำกัดการส่งออกเพื่อป้องกันปัญหาภายในประเทศ ซึ่งเคยเป็นปัจจัยผลักดันให้ราคาข้าวพุ่งสูงขึ้นอย่างมากในฤดูกาล 2566/67 ขณะเดียวกัน ปริมาณน้ำตาลสำรองที่อยู่ในระดับสูงของไทยจะช่วยสนับสนุนให้สามารถรักษาระดับการส่งออกไว้ได้

เมื่อไม่นานมานี้ กระทรวงเกษตรของฟิลิปปินส์ (Department of Agriculture: DA) ได้ออกมาเตือนว่าปรากฏการณ์เอลนีโญอาจสร้างความเสียหายต่อภาคเกษตรกรรมคิดเป็นมูลค่าประมาณ 20,000 ล้านเปโซ โดยส่งผลกระทบต่อการดำรงชีพของเกษตรกรและชาวประมงมากถึง 4.6 ล้านคน

นายฟรานซิสโก ติอู ลอเรล จูเนียร์ (Francisco Tiu Laurel Jr.) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรของฟิลิปปินส์ กล่าวว่า ปรากฏการณ์ทางภูมิอากาศดังกล่าวมีความเสี่ยงที่จะทวีความรุนแรงจนกลายเป็นเหตุการณ์เอลนีโญที่รุนแรงที่สุดเท่าที่เคยมีการบันทึกไว้ ซึ่งอาจสร้างความเสียหายต่อพืชผลทางการเกษตรเพิ่มขึ้น ทำให้ปศุสัตว์เสียชีวิตมากขึ้น และก่อให้เกิดความเสียหายสูงกว่ามูลค่าความสูญเสีย 16,000 ล้านเปโซที่เกิดขึ้นในช่วงเอลนีโญเมื่อปี 2567 ซึ่งเขาประเมินว่า ปริมาณผลผลิตทางการเกษตรที่อาจสูญเสียจากสถานการณ์ดังกล่าวอาจสูงถึง 1 ล้านตัน ขณะที่พื้นที่ได้รับผลกระทบอาจเพิ่มขึ้นเป็นประมาณ 350,000 เฮกตาร์

นอกจากนี้ ภาวะภัยแล้งอาจส่งผลกระทบต่อการดำรงชีพของเกษตรกรและชาวประมงอย่างน้อย 2.8 ล้านคน และในกรณีที่สถานการณ์เลวร้ายที่สุด จำนวนผู้ได้รับผลกระทบอาจเพิ่มขึ้นเป็น 4.6 ล้านคน ทั้งนี้ ตามรายงานล่าสุดของรัฐบาลฟิลิปปินส์ ความเสียหายต่อภาคเกษตรกรรมที่เกิดจากปรากฏการณ์เอลนีโญที่มีความรุนแรง มีมูลค่าสูงถึง 8,570 ล้านเปโซแล้ว

ที่มา Business Mirror

ความเสี่ยงด้านความมั่นคงทางทะเลสร้างความกังวลต่อการค้าสินค้าเกษตรโลกและต้นทุนการขนส่งทางเรือ

ตามบทความที่เขียนโดยประธานเจ้าหน้าที่บริหารขององค์กร Seafarers' Charity ซึ่งเผยแพร่ในหนังสือพิมพ์ Financial Times ระบุว่า ความขัดแย้งทางทหารที่ทวีความรุนแรงขึ้นในบริเวณช่องแคบฮอร์มุซ (Strait of Hormuz) และทะเลดำ (Black Sea) กำลังเพิ่มความเสี่ยงต่อการเดินเรือพาณิชย์ ส่งผลให้ผู้ประกอบการเดินเรือต้องเสนอผลตอบแทนทางการเงินในระดับสูงเป็นพิเศษ เพื่อรักษาบุคลากรประจำเรือที่ยังคงเต็มใจปฏิบัติงานในน่านน้ำที่มีความเสี่ยงสูง

เรือพาณิชย์ต้องเผชิญกับการโจมตีด้วยอากาศยานไร้คนขับ (โดรน) ในบริเวณทะเลดำ ใกล้ชายฝั่งประเทศบัลแกเรียและโรมาเนีย ขณะที่การโจมตีอย่างต่อเนื่องในบริเวณช่องแคบฮอร์มุซมีรายงานว่าส่งผลให้คนประจำเรือพลเรือนเสียชีวิตแล้วอย่างน้อย 24 คน

เพื่อรักษาความต่อเนื่องในการดำเนินงานด้านการขนส่งทางเรือ กัปตันเรือบางรายได้รับข้อเสนอค่าตอบแทนสูงถึง 100,000 ดอลลาร์สหรัฐต่อเดือน พร้อมเงินโบนัสอีก 50,000 ดอลลาร์สหรัฐ ขณะที่ลูกเรือในตำแหน่งอื่นๆ มีรายงานว่าได้รับค่าจ้างสูงกว่าปกติถึง 5 เท่า เพื่อแลกกับการปฏิบัติหน้าที่ในการเดินเรือผ่านพื้นที่ที่มีความเสี่ยงสูง อย่างไรก็ตาม การจ่ายค่าตอบแทนที่สูงขึ้นไม่สามารถขจัดอันตรายจากการปฏิบัติงานในพื้นที่ความขัดแย้งได้ทั้งหมด ความกังวลด้านความมั่นคงที่เพิ่มขึ้นจึงทำให้เกิดคำถามเกี่ยวกับความปลอดภัยของลูกเรือ ขีดความสามารถในการขนส่งทางเรือ และความน่าเชื่อถือของห่วงโซ่อุปทานโลก

การค้าทั่วโลกประมาณร้อยละ 90 ใช้การขนส่งทางทะเล ทำให้การขนส่งทางเรือเป็นองค์ประกอบสำคัญของการค้าระหว่างประเทศ ขณะเดียวกัน อุตสาหกรรมการเดินเรือยังเผชิญกับปัญหาการขาดแคลนคนประจำเรือที่มีคุณสมบัติเหมาะสม โดยมีการประเมินว่า ภายในปี 2573 อุตสาหกรรมจะต้องการนายประจำเรือที่มีคุณสมบัติเหมาะสมเพิ่มเติมอีก 113,735 คน ความเสี่ยงด้านความมั่นคงที่เพิ่มสูงขึ้นอาจยิ่งทำให้การสรรหาและรักษาบุคลากรในอุตสาหกรรมดังกล่าวเป็นไปได้ยากมากขึ้น

หากสถานการณ์ทวีความรุนแรงขึ้น บริษัทเดินเรืออาจจำเป็นต้องเปลี่ยนเส้นทางเดินเรือ เลื่อนกำหนดการเดินทาง หรือระงับการให้บริการผ่านพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบ มาตรการดังกล่าวอาจส่งผลให้ค่าระวางเรือปรับตัวสูงขึ้น ระยะเวลาการขนส่งยาวนานขึ้น และเกิดความติดขัดต่อการเคลื่อนย้ายสินค้าโภคภัณฑ์ระหว่างประเทศ

สำหรับภาคการเกษตร สถานการณ์ดังกล่าวอาจส่งผลกระทบอย่างมีนัยสำคัญ โดยเฉพาะการค้าสินค้าเกษตรและข้าว เนื่องจากความไม่มั่นคงทางทะเลที่ยืดเยื้ออาจเพิ่มต้นทุนการนำเข้าสินค้าเมื่อถึงปลายทาง และสร้างความไม่แน่นอนต่อการเคลื่อนย้ายสินค้าโภคภัณฑ์ในตลาดระหว่างประเทศมากขึ้น ประเทศผู้นำเข้าข้าวในภูมิภาคตะวันออกกลางอาจต้องเผชิญกับค่าใช้จ่ายในการขนส่งทางเรือที่สูงขึ้น รวมถึงกำหนดการส่งมอบสินค้าที่มีความแน่นอนลดลง ขณะเดียวกัน การหยุดชะงักของการส่งออกธัญพืชจากบริเวณทะเลดำอาจเพิ่มความผันผวนให้แก่

ตลาดธัญพืชโลก พัฒนาการเหล่านี้อาจส่งผลต่อขีดความสามารถในการแข่งขันทางการค้า การตัดสินใจจัดซื้อสินค้า และการกำหนดราคาสินค้าโภคภัณฑ์ โดยเฉพาะหากความกังวลด้านความมั่นคงยังคงดำเนินต่อไป

นอกจากนี้ สถานการณ์ดังกล่าวยังสะท้อนให้เห็นถึงความกังวลที่เพิ่มขึ้นเกี่ยวกับสิทธิและความปลอดภัยของคนประจำเรือ โดยองค์กรและผู้สนับสนุนสิทธิแรงงานในอุตสาหกรรมเดินเรือเรียกร้องให้มีการเสริมสร้างความร่วมมือระหว่างประเทศให้เข้มแข็งยิ่งขึ้น รวมถึงการจัดให้มีค่าตอบแทนที่เหมาะสม การคุ้มครองคนประจำเรือจากการถูกบังคับให้ปฏิบัติงานในเที่ยวเรือที่มีความเสี่ยงอันตราย มาตรการคุ้มครองสิทธิในการส่งกลับประเทศ ตลอดจนการยกระดับการสนับสนุนด้านสุขภาพจิตและจิตใจของคนประจำเรือ

ที่มา Oryza.com

xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx

<u>เวียดนาม</u>

ในสัปดาห์ที่ผ่านมา ราคาข้าวเวียดนามปรับตัวสูงขึ้น ท่ามกลางภาวะอุปทานข้าวในประเทศตึงตัว ทั้งนี้ ราคาข้าวขาว 5% (5% broken rice) เสนอขายอยู่ที่ตันละ 470–480 ดอลลาร์สหรัฐ เพิ่มขึ้นจากระดับ 440–450 ดอลลาร์สหรัฐ จากสัปดาห์ก่อน โดยผู้ค้าข้าวรายหนึ่งในนครโฮจิมินห์ (Ho Chi Minh City) กล่าวว่า ปริมาณข้าวที่มีอยู่ในตลาดภายในประเทศค่อนข้างขาดแคลน

ผู้ค้าระบุว่า การเก็บเกี่ยวข้าวฤดูใบไม้ร่วง-ฤดูหนาว (Autumn-Winter Crop) จะเริ่มขึ้นในช่วงปลายเดือนพฤศจิกายน โดยคาดว่าผลผลิตจะมีเพียงครึ่งหนึ่งของผลผลิตในฤดูร้อน-ฤดูใบไม้ร่วง (Summer-Autumn Crop) ขณะเดียวกัน ปรากฏการณ์เอลนีโญ (El Niño) มีแนวโน้มที่จะส่งผลกระทบต่อการผลิตข้าวตั้งแต่ปีหน้าเป็นต้นไป

ขณะที่ผู้ค้ารายหนึ่งกล่าวว่า เขาคิดว่าราคาจะยังคงปรับตัวสูงขึ้นต่อไป และอาจเพิ่มขึ้นอีกตั้งแต่เดือนหน้า เมื่อคาดว่าฟิลิปปินส์จะกลับมานำเข้าข้าวจากเวียดนามอีกครั้ง

สมาคมอาหารเวียดนาม (the Vietnam Food Association; VFA) รายงานว่า เมื่อวันที่ 3 พฤศจิกายน 2569 ราคาข้าวส่งออกปรับตัวสูงขึ้นอย่างมากเมื่อเทียบกับสัปดาห์ที่แล้ว โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ข้าวหอม 5% (Vietnamese fragrant rice) พันธุ์ DT8 มีราคาอยู่ที่ 500-515 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน (เพิ่มขึ้น 15 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน) ขณะที่ข้าวหอม Jasmine ราคาอยู่ที่ 535-539 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน (เพิ่มขึ้น 8 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน) ส่วนปลายข้าวหอม (100% broken fragrant rice) มีราคาอยู่ที่ 390-394 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน (เพิ่มขึ้น 4 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน)

ส่วนข้าวขาว 5% (5% broken rice) ราคาอยู่ที่ 425–429 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน เพิ่มขึ้นจากระดับ 423–427 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน เมื่อสัปดาห์ก่อน

สำนักข่าวเวียดนามทูเดย์ (Vietnam Today) รายงานว่า ณ สิ้นเดือนตุลาคม 2569 ราคาข้าวขาวเวียดนาม 5% เสนอขายอยู่ที่ 470–480 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน เพิ่มขึ้นจาก 440–450 ดอลลาร์สหรัฐต่อตันในสัปดาห์ก่อนหน้า นับเป็นระดับสูงสุดในรอบเกือบ 2 ปี ส่งผลให้ราคาข้าวเวียดนามปรับขึ้นมาอยู่ในระดับใกล้เคียงกับราคาข้าวไทย และสูงกว่าราคาข้าวอินเดียอย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งอยู่ที่ 389–394 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน

การปรับเพิ่มขึ้น 30 ดอลลาร์สหรัฐต่อตันภายในระยะเวลาเพียงหนึ่งสัปดาห์ ถือเป็นหนึ่งในความเคลื่อนไหวที่โดดเด่นที่สุดของตลาดส่งออกข้าวนับตั้งแต่ต้นปีที่ผ่านมา

ในช่วงต้นเดือนตุลาคม 2569 ราคาข้าวเวียดนาม 5% ซื้อขายอยู่ที่ 420–422 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน ขณะที่ข้าวขาว 25% มีราคาอยู่ที่ 401–405 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน ส่วนข้าวหอม 5% มีราคาอยู่ที่ประมาณ 470 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน และข้าวหอม Jasmine มีราคาอยู่ในช่วง 513–517 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน

ตลอดช่วงหลายเดือนที่ผ่านมา ราคาข้าวเวียดนามเผชิญแรงกดดันด้านราคาอย่างต่อเนื่อง จากปริมาณผลผลิตข้าวในตลาดโลกที่มีอยู่เป็นจำนวนมาก การแข่งขันที่ทวีความรุนแรงขึ้นระหว่างประเทศผู้ส่งออกข้าวรายสำคัญ และภาวะความต้องการนำเข้าที่อ่อนตัวลงเป็นระยะ

ผู้ส่งออกและผู้นำเข้าข้าวระบุว่า ปริมาณข้าวภายในประเทศที่มีอยู่ลดลงเป็นปัจจัยสำคัญที่ผลักดันให้ราคาข้าวปรับตัวสูงขึ้นในช่วงที่ผ่านมา โดยคาดว่าการเก็บเกี่ยวข้าวนาปี (ฤดูใบไม้ร่วง-ฤดูหนาว) จะเริ่มขึ้นในช่วงปลายเดือนพฤศจิกายน ซึ่งคาดว่าจะมีปริมาณผลผลิตเพียงประมาณครึ่งหนึ่งของผลผลิตข้าวนาปี-ฤดูร้อน (ฤดูร้อน-ฤดูใบไม้ร่วง)

ขณะเดียวกัน ในตลาดโลก ความกังวลเกี่ยวกับผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากปรากฏการณ์เอลนีโญ (El Niño) ต่อผลผลิตข้าวตั้งแต่ปี 2570 เป็นต้นไป ยังส่งผลให้ประเทศผู้นำเข้าให้ความสำคัญกับการจัดหาข้าวเพื่อสำรองไว้มากขึ้น

ข้อมูลจาก Oryza.com ระบุว่า ดัชนีราคาข้าวขาวส่งออกทั่วโลก ซึ่งคำนวณจากราคาเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักปิดตลาดในสัปดาห์ช่วงกลางเดือนตุลาคมที่ระดับ 471 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน เพิ่มขึ้น 7 ดอลลาร์สหรัฐจากสัปดาห์ก่อนหน้า และเพิ่มขึ้น 17 ดอลลาร์สหรัฐจากหนึ่งเดือนก่อนหน้า นอกจากนี้ ยังสูงกว่าระดับราคาในช่วงเดียวกันของปีก่อนถึง 69 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน แม้ว่าราคาส่งออกข้าวจะเริ่มส่งสัญญาณฟื้นตัว แต่การส่งออกข้าวของเวียดนามยังคงเผชิญแรงกดดันตลอดช่วงเวลาส่วนใหญ่ของปีนี้

สมาคมอาหารเวียดนาม (Vietnam Food Association: VFA) เปิดเผยว่า ในช่วง 9 เดือนแรกของปี เวียดนามส่งออกข้าวได้ 6.3 ล้านตัน คิดเป็นมูลค่ามากกว่า 3,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ลดลงเมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปี 2568 ทั้งในด้านปริมาณและมูลค่า โดยปริมาณส่งออกลดลงร้อยละ 6.7 และมูลค่าลดลงร้อยละ 12

อย่างไรก็ตาม การส่งออกข้าวเริ่มมีสัญญาณฟื้นตัวในเดือนตุลาคม โดยข้อมูลประมาณการจากกรมนำเข้าและส่งออก กระทรวงอุตสาหกรรมและการค้า (Import-Export Department, Ministry of Industry and Trade) ระบุว่า เวียดนามส่งออกข้าวในเดือนดังกล่าวประมาณ 475,000 ตัน คิดเป็นมูลค่า 253 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เพิ่มขึ้นจากเดือนกันยายนร้อยละ 9.6 ในด้านปริมาณ และร้อยละ 13.3 ในด้านมูลค่า เมื่อเปรียบเทียบกับเดือนตุลาคม 2568 ปริมาณและมูลค่าการส่งออกข้าวเพิ่มขึ้นร้อยละ 37.2 และร้อยละ 39.3 ตามลำดับ

สำหรับในช่วง 10 เดือนแรกของปี เวียดนามส่งออกข้าวรวมทั้งสิ้น 6.83 ล้านตัน คิดเป็นมูลค่า 3,300 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ลดลงเมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อนร้อยละ 4.7 ในด้านปริมาณ และร้อยละ 9.8 ในด้านมูลค่า

สมาคมอาหารเวียดนาม (VFA) รายงานว่า ในช่วงระหว่างวันที่ 1–19 ตุลาคม 2569 มีเรือจำนวน 5 ลำเข้าเทียบท่าเรือโฮจิมินห์ (Ho Chi Minh Port) เพื่อบรรทุกข้าว โดยคาดว่าจะมีปริมาณข้าวทุกชนิดรวม 20,400 ตัน

ทั้งนี้ ในช่วงตั้งแต่วันที่ 22 กันยายน - 20 ตุลาคม 2569 มีการขนถ่ายสินค้าขึ้นเรือจำนวนรวม 81,400 ตัน โดยมีปลายทางไปยังประเทศในแถบแอฟริกาจำนวน 50,000 ตัน ประเทศมาเลเซีย 15,400 ตัน และประเทศฟิลิปปินส์ 16,000 ตัน

ขณะที่ข้อมูลจากการประมาณการของกรมนำเข้า-ส่งออก (Import-Export Department) กระทรวงอุตสาหกรรมและการค้าเวียดนาม (Ministry of Industry and Trade) ระบุว่า ในช่วง 10 เดือนแรกของปี 2569

เวียดนามส่งออกข้าวได้ปริมาณ 6.83 ล้านตัน คิดเป็นมูลค่า 3,300 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ลดลงร้อยละ 4.7 ในด้านปริมาณ และร้อยละ 9.8 ในด้านมูลค่า เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน

อย่างไรก็ตาม การส่งออกข้าวในเดือนตุลาคม 2569 มีสัญญาณฟื้นตัวอย่างชัดเจน โดยคาดว่าจะมีปริมาณส่งออก 475,000 ตัน คิดเป็นมูลค่า 253 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เพิ่มขึ้นร้อยละ 9.6 ในด้านปริมาณ และร้อยละ 13.3 ในด้านมูลค่า เมื่อเทียบกับเดือนก่อนหน้า ขณะที่เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน ปริมาณส่งออกเพิ่มขึ้นอย่างมากถึงร้อยละ 37.2 และมูลค่าเพิ่มขึ้นร้อยละ 39.3

ในด้านตลาดส่งออก ช่วง 9 เดือนแรกของปีนี้ จีนยังคงเป็นตลาดส่งออกข้าวที่มีแนวโน้มเติบโตโดดเด่นของเวียดนาม โดยขยับขึ้นมาอยู่ในอันดับ 2 ด้วยปริมาณนำเข้า 1.1 ล้านตัน เพิ่มขึ้นร้อยละ 82.8 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน

ในทางตรงกันข้าม การส่งออกข้าวไปยังฟิลิปปินส์ ซึ่งเป็นตลาดผู้บริโภคข้าวรายใหญ่ที่สุดของเวียดนาม ลดลงร้อยละ 7.2 เหลือ 2.73 ล้านตัน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 43 ของปริมาณการส่งออกข้าวทั้งหมด การลดลงดังกล่าวเกิดขึ้นท่ามกลางแนวโน้มของฟิลิปปินส์ที่พยายามกระจายแหล่งนำเข้าข้าวให้มีความหลากหลายมากขึ้น

สำนักงานส่งเสริมการค้าในต่างประเทศ (สคต.) ณ กรุงฮานอย รายงายโดยอ้างอิงเว็บไซต์ vneconomy.vn ว่า เวียดนามมุ่งมั่นที่จะสร้างแบรนด์ระดับชาติสำหรับข้าวที่ปล่อยก๊าซเรือนกระจกต่ำ ซึ่งความพยายามของเวียดนามในการพัฒนาพื้นที่ปลูกข้าวคุณภาพสูงและปล่อยก๊าซเรือนกระจกต่ำจำนวน 1 ล้านเฮกตาร์กำลังไปได้ด้วยดี แต่การสร้างแบรนด์ระดับชาติและการรักษาช่องทางการจำหน่ายที่มั่นคงยังคงเป็นกุญแจสำคัญในการเปลี่ยนผลผลิตที่เพิ่มขึ้นให้เป็นผลประโยชน์ที่ยั่งยืนสำหรับเกษตรกร

ตามข้อมูลจากกรมการผลิตพืชและคุ้มครองพืช กระทรวงเกษตรและสิ่งแวดล้อม ข้อมูล ณ เดือนสิงหาคม 2569 ระบุว่า พื้นที่นาข้าวมากกว่า 420,800 เฮกตาร์ ในสามเหลี่ยมปากแม่น้ำโขง ได้นำแนวทางการผลิตที่ยั่งยืนมาใช้ทั้งหมดหรือบางส่วนภายใต้โครงการนี้ โดยมีครัวเรือนเกษตรกรมากกว่า 175,000 ครัวเรือน ลงทะเบียนเข้าร่วมโครงการ

โครงการดังกล่าวมีเป้าหมายพัฒนาพื้นที่ปลูกข้าวคุณภาพสูงและลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกจำนวน 1 ล้านเฮกตาร์ในพื้นที่สามเหลี่ยมปากแม่น้ำโขงภายในปี 2573 ควบคู่กับการเติบโตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม โดยมุ่งเปลี่ยนแนวทางของอุตสาหกรรมจากการเน้นปริมาณผลผลิต มาเป็นการให้ความสำคัญกับ คุณภาพ ประสิทธิภาพ และคุณค่าด้านสิ่งแวดล้อม

พื้นที่ที่เข้าร่วมโครงการมีการใช้ปัจจัยการผลิตอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยสามารถลดการใช้เมล็ดพันธุ์ได้ร้อยละ 30–50 ลดการใช้ปุ๋ยเคมีร้อยละ 20–30 ลดจำนวนครั้งในการฉีดพ่นสารกำจัดศัตรูพืชลง 2–3 ครั้งต่อรอบการผลิต และลดการใช้น้ำชลประทานได้ร้อยละ 20–40 ในขณะเดียวกัน ผลผลิตต่อพื้นที่เพิ่มขึ้นร้อยละ 5–12 และกำไรของเกษตรกรเพิ่มขึ้นประมาณ 1.5–9.3 ล้านด่งต่อเฮกตาร์ต่อรอบการผลิต นอกจากนี้ ยังเริ่มมีการวัดและติดตามปริมาณการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกในพื้นที่ที่เข้าร่วมโครงการ

โครงการดังกล่าวยังช่วยพัฒนาพื้นที่ผลิตวัตถุดิบข้าวแบบรวมกลุ่ม ขยายความร่วมมือระหว่างสหกรณ์กับภาคธุรกิจ ส่งเสริมเทคนิคการเพาะปลูกที่ลดการใช้ปัจจัยการผลิตและลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก รวมถึงเริ่มเชื่อมโยงการผลิตกับตลาดข้าวคุณภาพสูง อย่างไรก็ตาม ผู้เชี่ยวชาญมองว่าเป้าหมายสำคัญในระยะต่อไปคือการสร้างแบรนด์ข้าวสีเขียว-ข้าวลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกของเวียดนามให้เป็นแบรนด์ระดับประเทศ ซึ่งการสร้าง

แบรนด์ดังกล่าวได้ ผลิตภัณฑ์ต้องไม่เพียงมีคุณภาพตามมาตรฐานเท่านั้น แต่ยังต้องสามารถตรวจสอบแหล่งที่มา วิธีการเพาะปลูก และปริมาณการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกที่ผ่านการรับรอง ได้ด้วย

ประสบการณ์จากโครงการ Climate Resilient and Sustainable Rice Value Chain Transformation (TRVC) ในพื้นที่สามเหลี่ยมปากแม่น้ำโขง ซึ่งได้รับการสนับสนุนจากกระทรวงการต่างประเทศและการค้าของออสเตรเลียผ่าน องค์การพัฒนาเนเธอร์แลนด์ในเวียดนาม (SNV Netherlands Development Organisation) แสดงให้เห็นถึงศักยภาพในการเชื่อมโยงการผลิตอย่างยั่งยืนเข้ากับภาคธุรกิจและตลาด

นาง Trần Thu Hà ผู้อำนวยการโครงการระบุว่า เมื่อสิ้นสุดฤดูการผลิตครั้งที่ 3 โครงการมีพื้นที่ดำเนินการสะสมมากกว่า 84,400 เฮกตาร์ และสามารถลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกได้ประมาณ 321,000 ตันคาร์บอนไดออกไซด์เทียบเท่า (tCO_2e) นอกจากนี้ รายได้ของเกษตรกรรายย่อยเพิ่มขึ้นมากกว่าร้อยละ 56

ข้าวที่ผลิตโดยบริษัทที่เข้าร่วมโครงการมากกว่า 123,100 ตัน ได้รับฉลาก “Vietnam Green Rice – Low Emission” แล้ว โดยในจำนวนนี้ประมาณ 53,900 ตันได้ส่งออกไปยังต่างประเทศ

ประสบการณ์ดังกล่าวสะท้อนให้เห็นถึงความจำเป็นในการมีมาตรการสนับสนุนเพื่อจูงใจให้ภาคธุรกิจลงทุนใน พื้นที่ผลิตวัตถุดิบ ระบบข้อมูล และการควบคุมคุณภาพสินค้า โดยการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกจะต้องดำเนินควบคู่กับการเข้าถึงตลาด แหล่งเงินทุน และความสามารถในการรักษาสัญญาซื้อขายกับเกษตรกรอย่างต่อเนื่อง

นาย Nguyễn Hoàng Hiệp รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสิ่งแวดล้อมเวียดนามกล่าวว่า การดำเนินโครงการพัฒนาข้าวคุณภาพสูงและลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก 1 ล้านเฮกตาร์ จนถึงปี 2573 จะเป็นหนึ่งในภารกิจสำคัญของกระทรวง และมีบทบาทสำคัญต่อการปรับโครงสร้างการผลิตข้าวในพื้นที่สามเหลี่ยมปากแม่น้ำโขง โดยความสำเร็จไม่ควรวัดจากจำนวนพื้นที่ที่เข้าร่วมโครงการเพียงอย่างเดียว แต่ควรพิจารณาจากคุณภาพข้าว ประสิทธิภาพการผลิต รายได้ของเกษตรกร ปริมาณการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกที่สามารถตรวจสอบได้ และความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรม

นอกจากนี้ การส่งเสริมให้เกษตรกรปรับมาใช้วิธีการเพาะปลูกที่ลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกต้องดำเนินควบคู่กับมาตรการคุ้มครองผลประโยชน์ของเกษตรกร เพื่อไม่ให้การเปลี่ยนผ่านไปสู่การผลิตรูปแบบใหม่ส่งผลกระทบต่อรายได้ของเกษตรกร ภาครัฐควรพัฒนานโยบายสนับสนุนและกลไกบริหารความเสี่ยง พร้อมระดมความร่วมมือจากสถาบันการเงิน องค์กรระหว่างประเทศ และพันธมิตรด้านการพัฒนา การลงทุนภาครัฐจะยังคงมีบทบาทหลัก แต่ควรระดม สินเชื่อดอกเบี้ยต่ำ ความช่วยเหลือด้านเทคนิค และรูปแบบความร่วมมืออื่นๆ ที่เหมาะสม เพื่อให้เพียงพอต่อความต้องการด้านเงินทุนของโครงการ

ที่มา Oryza.com และสำนักงานส่งเสริมการค้าในต่างประเทศ (สคต.) ณ กรุงฮานอย (เวียดนาม)

กัมพูชา

สำนักข่าว Cambodianess รายงานว่า รัฐบาลได้จัดสรรวงเงินสินเชื่อกว่า 200 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เพื่อช่วยโรงสีในการรับซื้อและเก็บสต็อกข้าวเปลือก โดยแผนการจัดสรรวงเงินสินเชื่อจำนวน 200 ล้านดอลลาร์สหรัฐให้แก่โรงสีข้าวของกัมพูชา อาจช่วยบรรเทาแรงกดดันที่ทำให้เกษตรกรต้องเร่งจำหน่ายข้าวเปลือกในราคาต่ำในช่วงฤดูเก็บเกี่ยว อย่างไรก็ตาม ผู้แทนเกษตรกรเรียกร้องให้ภาครัฐเพิ่มความเข้มงวดในการกำกับดูแล เพื่อให้มั่นใจว่าการสนับสนุนทางการเงินดังกล่าวจะก่อให้เกิดประโยชน์แก่เกษตรกรอย่างแท้จริง

นายเกา ทัช (Kao Thach) ผู้อำนวยการธนาคารเพื่อการพัฒนาการเกษตรและชนบท (Agricultural and Rural Development Bank: ARDB) เปิดเผยว่า รัฐบาลได้เตรียมวงเงินสินเชื่อเพื่อเป็นเงินทุนหมุนเวียนจำนวนสูงสุด 200 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ผ่าน ARDB เพื่อสนับสนุนให้โรงสีข้าวสามารถจัดซื้อและเก็บรักษาข้าวเปลือกในช่วงฤดูเก็บเกี่ยว

การประกาศดังกล่าวมีขึ้นในการประชุมเมื่อวันที่ 12 กันยายน ร่วมกับผู้ประกอบการโรงสีข้าวและผู้ส่งออกจากจังหวัดพระตะบอง (Battambang) โพธิสัตว์ (Pursat) และบันเตียเมียนเจย (Banteay Meanchey) ซึ่งมาตรการดังกล่าวมีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยให้โรงสีข้าวสามารถรับซื้อข้าวเปลือกจากเกษตรกรได้อย่างทันท่วงทีและจัดเก็บไว้ในสต็อก ซึ่งจะช่วยรักษาเสถียรภาพของตลาดในช่วงที่มีผลผลิตออกสู่ตลาดในปริมาณมาก

นายเกา ทัช กล่าวว่า กัมพูชาเริ่มกำหนดเป้าหมายการส่งออกข้าวให้ได้ปีละ 1 ล้านตันเป็นครั้งแรกในปี 2553 อย่างไรก็ตาม ภาคอุตสาหกรรมข้าวยังคงเผชิญกับความท้าทายหลายประการ ทั้งข้อจำกัดด้านเงินทุนหมุนเวียน และโครงสร้างพื้นฐานที่ยังไม่เพียงพอ เช่น คลังสินค้าและโรงอบลดความชื้น ซึ่งข้อจำกัดดังกล่าวอาจทำให้เกษตรกรจำเป็นต้องเร่งจำหน่ายข้าวเปลือกทันทีหลังการเก็บเกี่ยว ซึ่งอาจส่งผลให้พ่อค้าคนกลางมีอำนาจต่อรองในการกำหนดราคามากขึ้น

นายเกา ทัช กล่าวเพิ่มเติมว่า ARDB จะยังคงให้การสนับสนุนด้านสินเชื่อแก่โรงสีข้าว เพื่อเพิ่มปริมาณการรับซื้อข้าวเปลือกและเสริมสร้างความร่วมมือระหว่างผู้ประกอบการตลอดห่วงโซ่มูลค่าข้าว นอกจากนี้ ยังได้สนับสนุนให้โรงสีข้าวในบริเวณลุ่มน้ำโตนเลสาบ (Tonle Sap) พิจารณาแสวงหาโอกาสทางธุรกิจในเวียดนาม ซึ่งมีความต้องการข้าวคุณภาพพรีเมียมเพื่อส่งออกต่อเพิ่มขึ้น พร้อมทั้งเสนอให้โรงสีเพิ่มการรับซื้อข้าวเปลือกจากพื้นที่ใกล้ชายแดนกัมพูชา–เวียดนาม เพื่อขยายปริมาณสต็อกและสนับสนุนการส่งออก

นายเทิง ซาเวือน (Theng Savoeun) ประธานสหพันธ์ชุมชนเกษตรกรกัมพูชา (Cambodian Farmer Community Federation) กล่าวแสดงความเห็นสนับสนุนมาตรการดังกล่าว โดยระบุว่า การเข้าถึงเงินทุนหมุนเวียนที่เพิ่มขึ้นจะช่วยให้โรงสีข้าวสามารถรับซื้อข้าวเปลือกจากเกษตรกรได้โดยตรง แทนที่จะปล่อยให้เกษตรกรมีทางเลือกจำกัดในช่วงที่มีผลผลิตออกสู่ตลาดเป็นจำนวนมาก

นายซาเวือนกล่าวว่า เมื่อเกษตรกรเก็บเกี่ยวผลผลิตแล้ว พวกเขาจำเป็นต้องขายทันที เนื่องจากไม่มีทางเลือกอื่น พร้อมชี้ให้เห็นว่าเกษตรกรยังมีข้อจำกัดในการเข้าถึงโรงอบลดความชื้นและสถานที่จัดเก็บข้าวเปลือก เขาระบุว่า การเพิ่มเงินทุนสนับสนุนและขีดความสามารถในการจัดเก็บข้าวจะช่วยลดภาวะอุปทานส่วนเกินชั่วคราวและบรรเทาแรงกดดันที่เปิดโอกาสให้พ่อค้าคนกลางกดราคารับซื้อข้าวเปลือกลง

อย่างไรก็ตาม นายซาเวือนตั้งข้อสังเกตว่า หากโรงสีข้าวที่ได้รับสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำยังคงรับซื้อข้าวเปลือกในราคาต่ำเช่นเดิม ก็ยังไม่อาจรับประกันได้ว่าเกษตรกรจะได้รับประโยชน์จากมาตรการดังกล่าวอย่างแท้จริง เขากล่าวว่า เขายังคงกังวลว่าเงินทุนก้อนนี้จะก่อให้เกิดประโยชน์แก่เกษตรกรจริงหรือไม่ หรือผลประโยชน์ส่วนใหญ่จะตกอยู่กับโรงสีข้าวขนาดใหญ่ พร้อมเรียกร้องให้รัฐบาลติดตามกำกับดูแลโรงสีข้าวที่ได้รับสินเชื่ออัตราดอกเบี้ยพิเศษ และให้โรงสีดังกล่าวรับซื้อข้าวเปลือกจากเกษตรกรในราคาที่เป็นธรรม

ด้านนายเจย เทค (Chey Tech) นักเศรษฐศาสตร์ กล่าวว่า การตัดสินใจของรัฐบาลในการสนับสนุนเงินทุนเพื่อจัดซื้อและเก็บรักษาสินค้าเกษตรเป็นมาตรการที่อาจเป็นประโยชน์ โดยเฉพาะในช่วงที่กัมพูชากำลังเผชิญแรงกดดันด้านการเกษตรจากปรากฏการณ์เอลนีโญ (El Niño) ซึ่งส่งผลให้บางพื้นที่ประสบปัญหาภัยแล้งและการขาดแคลนน้ำ นายเทคกล่าวว่า การใช้เงินทุนของรัฐบาลเพื่อจัดซื้อและเก็บรักษาสินค้าเกษตรในช่วงฤดูเก็บเกี่ยวถือ

เป็นมาตรการที่ดี พร้อมระบุว่า ผลผลิตที่จัดเก็บไว้สามารถนำออกจำหน่ายในภายหลังได้ หากราคาตลาดปรับตัวสูงขึ้น

นอกจากนี้ นายเทคยังเห็นว่า รัฐบาลและกระทรวงที่เกี่ยวข้องควรเพิ่มความเข้มแข็งในการดำเนินมาตรการอนุรักษ์น้ำ การกักเก็บน้ำ และการพัฒนาระบบชลประทาน ควบคู่กับการช่วยเหลือเกษตรกรให้สามารถฟื้นฟูการผลิตในพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบจากภัยแล้ง เขากล่าวว่า กัมพูชาได้รับผลกระทบจากภัยแล้งแล้วในหลายจังหวัด โดยพื้นที่นาข้าวบางส่วนได้รับความเสียหายจากการขาดแคลนน้ำ

นายซาเวือนกล่าวว่า เกษตรกรต้องเผชิญกับแรงกดดันสำคัญ 3 ประการในการจำหน่ายข้าวเปลือก ประการแรก เกษตรกรมักมีอำนาจต่อรองด้านราคาค่อนข้างจำกัด เนื่องจากไม่มีโรงอบลดความชื้นและสถานที่จัดเก็บเป็นของตนเอง หากไม่สามารถจำหน่ายข้าวเปลือกได้อย่างรวดเร็ว ผลผลิตอาจเสื่อมคุณภาพ ทำให้เกษตรกรมีทางเลือกเหลือเพียงการยอมรับราคาที่ผู้ค้ากำหนด

ประการที่สอง เขาแสดงความกังวลเกี่ยวกับการหักน้ำหนักและการประเมินคุณภาพข้าว โดยระบุว่าเกษตรกรบางรายต้องเผชิญกับการหักน้ำหนักตามระดับความชื้นหรือคุณภาพของเมล็ดข้าว ซึ่งส่งผลให้ปริมาณผลผลิตที่ได้รับการชำระเงินลดลง

ประการที่สาม ราคาปุ๋ย น้ำมันเชื้อเพลิง สารเคมีทางการเกษตร และเครื่องจักรกลการเกษตรที่ปรับตัวสูงขึ้น ได้ส่งผลให้ต้นทุนการผลิตเพิ่มขึ้น เมื่อราคาข้าวเปลือกปรับตัวลดลง เกษตรกรอาจสูญเสียกำไรที่คาดหวังไว้ ขณะที่ยังคงมีภาระหนี้สินกับธนาคารหรือสถาบันการเงินรายย่อย

นายซาเวือนเรียกร้องให้มีการกำหนดราคาอ้างอิงที่ชัดเจนสำหรับข้าวแต่ละพันธุ์ โดยคำนึงถึงต้นทุนการผลิตและผลกำไรที่เหมาะสมของเกษตรกร นอกจากนี้ ยังเรียกร้องให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพิ่มความเข้มงวดในการตรวจสอบเครื่องชั่งน้ำหนักและเครื่องมือวัดความชื้น ณ จุดรับซื้อข้าวเปลือก เพื่อลดโอกาสในการเอาเปรียบเกษตรกร เขากล่าวว่า โรงสีข้าวควรชำระเงินให้แก่เกษตรกรโดยทันทีหลังจากรับซื้อข้าวเปลือกแล้ว แทนที่จะเลื่อนการชำระเงินออกไปเป็นเวลาหลายสัปดาห์หรือหลายเดือน

มาตรการสนับสนุนทางการเงินของรัฐบาลมีขึ้นในช่วงที่กัมพูชากำลังเข้าใกล้เป้าหมายระยะยาวในการส่งออกข้าวให้ได้ปีละ 1 ล้านตัน โดยมาตรการสนับสนุนทางการเงินดังกล่าวซึ่งออกแบบมาเพื่อรักษาเสถียรภาพด้านราคา มีเป้าหมายเพื่อให้มั่นใจว่าข้าวเปลือกจะสามารถเข้าสู่โรงสีและได้รับการแปรรูปเพื่อส่งออกให้เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

ที่มา Oryza.com

<u>เมียนมา</u>

ตามรายงานของสำนักข่าว bne IntelliNews ชาวนาเมียนมาแสดงความไม่เห็นด้วยต่อการประกาศกำหนดราคารับซื้อขั้นต่ำข้าวเปลือกครั้งใหม่ของรัฐบาลทหารเมียนมา ที่ระดับ 1.35 ล้านจ๊าตเมียนมา (MMK) หรือประมาณ 643 ดอลลาร์สหรัฐ ต่อข้าวเปลือก 100 ตะกร้า ซึ่งมีน้ำหนักรวมประมาณ 2.09 ตัน โดยระบุว่าราคาดังกล่าวต่ำกว่าราคาตลาดในปัจจุบันอย่างมาก และไม่สามารถครอบคลุมต้นทุนการผลิตที่เพิ่มสูงขึ้นได้ โดยราคาขั้นต่ำดังกล่าวใช้กับข้าวเปลือกฤดูนาปีปี 2569 และข้าวเปลือกฤดูร้อนที่จะเก็บเกี่ยวในปี 2570

ปัจจุบัน ราคาข้าวเปลือกในตลาดหลายพื้นที่อยู่ระหว่าง 1.9 ล้านจ๊าต ถึงมากกว่า 2 ล้านจ๊าตต่อ 100 ตะกร้า หรือประมาณ 905–953 ดอลลาร์สหรัฐขึ้นไป และในบางพื้นที่ราคาสูงถึงประมาณ 3 ล้านจ๊าต หรือราว

1,429 ดอลลาร์สหรัฐ ขณะที่ข้าวพันธุ์พอว์ซาน (Paw San) ซึ่งเป็นข้าวคุณภาพพรีเมียม มีราคาสูงถึง 5–6 ล้านจ๊าต หรือประมาณ 2,381–2,857 ดอลลาร์สหรัฐต่อ 100 ตะกร้า

เกษตรกรกังวลว่า การกำหนดราคารับซื้อขั้นต่ำอย่างเป็นทางการในระดับต่ำอาจทำให้พ่อค้าคนกลางมีอำนาจต่อรองมากขึ้น และบีบให้เกษตรกรที่มีภาระหนี้สินต้องขายผลผลิตในราคาที่ไม่คุ้มทุน

ขณะที่ต้นทุนการผลิตยังคงอยู่ในระดับสูง โดยประเมินว่าค่าใช้จ่ายในการเพาะปลูกอยู่ที่ประมาณ 1.2 ล้านจ๊าตต่อเอเคอร์ หรือราว 571 ดอลลาร์สหรัฐ ก่อนรวมดอกเบี้ยเงินกู้ ราคาปุ๋ยอยู่ระหว่าง 80,000–150,000 จ๊าตต่อกระสอบ หรือประมาณ 38–71 ดอลลาร์สหรัฐ ขณะที่ดอกเบี้ยเงินกู้รายเดือนอยู่ที่ 3,000–5,000 จ๊าตต่อเงินกู้ทุก 100,000 จ๊าต หรือประมาณ 1.43–2.38 ดอลลาร์สหรัฐต่อยอดเงินกู้ประมาณ 47.62 ดอลลาร์สหรัฐ

นอกจากนี้ ผลผลิตข้าวเปลือกฤดูมรสุมในปีนี้ลดลงเหลือ 68–75 ตะกร้าต่อเอเคอร์ เกษตรกรจึงประเมินว่า หากจำเป็นต้องจำหน่ายข้าวเปลือกตามราคาขั้นต่ำที่รัฐบาลกำหนด อาจทำให้ขาดทุนประมาณ 200,000–300,000 จ๊าตต่อเอเคอร์ หรือราว 95–143 ดอลลาร์สหรัฐ

ทั้งนี้ สหพันธ์ข้าวเมียนมา (Myanmar Rice Federation: MRF) รายงานว่า เมียนมามีรายได้จากการส่งออกข้าว 338 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ในช่วงครึ่งแรกของปีงบประมาณ 2569 ซึ่งเริ่มต้นในเดือนเมษายน 2569

ที่มา Oryza.com

ฟิลิปปินส์

สำนักข่าว BusinessWorld รายงานว่า ฟิลิปปินส์เร่งนำเข้าข้าวก่อนประเทศผู้ผลิตในภูมิภาคได้รับผลกระทบจากเอลนีโญรุนแรงที่สุด โดยกระทรวงเกษตรของฟิลิปปินส์ (Department of Agriculture: DA) ระบุว่า ฟิลิปปินส์จำเป็นต้องเร่งนำเข้าข้าวก่อนที่ประเทศผู้ผลิตข้าวรายสำคัญในภูมิภาคจะได้รับผลกระทบอย่างเต็มที่จากปรากฏการณ์เอลนีโญที่คาดว่าจะมีความรุนแรงมากในช่วงหลายเดือนข้างหน้า และส่งผลกระทบต่อภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

นายอาร์เนล วี. เด เมซา (Arnel V. de Mesa) ผู้ช่วยปลัดกระทรวงเกษตรของฟิลิปปินส์ กล่าวในการแถลงข่าวเมื่อสัปดาห์ที่ผ่านมาว่า นี่เป็นเหตุผลสำคัญที่ทำให้ฟิลิปปินส์ต้องเปิดรับการนำเข้า เพราะเวียดนามก็ได้รับผลกระทบเช่นกัน

เขากล่าวเพิ่มเติมว่า หากฟิลิปปินส์เข้มงวดกับการนำเข้าในขณะนี้ และตัดสินใจว่าจะนำเข้าเฉพาะในปีหน้าเพื่อรองรับความต้องการในช่วงครึ่งปีแรกและครึ่งปีหลัง อาจพบว่าไม่มีข้าวให้ส่งออก เนื่องจากผลกระทบของเอลนีโญ ซึ่งจะทำให้เราประสบปัญหา

นายเด เมซา ระบุว่า รัฐบาลกำลังเตรียมรับมือกับปรากฏการณ์เอลนีโญ ซึ่งอาจดำเนินต่อเนื่องไปจนถึงเดือนเมษายนหรือพฤษภาคม 2570 โดยเขากล่าวเสริมว่า เป็นเรื่องยากหากมีเงินแต่ไม่มีสินค้าให้ซื้อ การนำเข้าข้าวและสินค้าอาหารอื่นๆ มาไว้ในประเทศล่วงหน้าจึงเป็นทางเลือกที่ดีกว่า

ในการประชุมครั้งที่ 27 ของเวทีภูมิอากาศอาเซียน (Association of Southeast Asian Nations Climate Forum) ผู้เข้าร่วมประชุมได้พิจารณาร่างเอกสารที่สะท้อนฉันทามติว่า ปรากฏการณ์เอลนีโญที่มีความรุนแรงมากจะส่งผลกระทบต่อภูมิภาคในช่วงเดือนธันวาคมถึงกุมภาพันธ์

ที่ประชุมได้รับรายงานคาดการณ์ว่า อุณหภูมิในช่วงเวลาดังกล่าวจะสูงกว่าค่าปกติในพื้นที่ส่วนใหญ่ของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ รวมถึงบางพื้นที่ทางตอนเหนือของฟิลิปปินส์และเวียดนามตอนเหนือ

ขณะเดียวกัน คาดว่าปริมาณน้ำฝนในพื้นที่เวียดนามตอนใต้ ซึ่งได้รับน้ำจากระบบชลประทานในเขตสามเหลี่ยมปากแม่น้ำโขง (Mekong River Delta) จะต่ำกว่าค่าปกติ โดยข้อมูลจากสถาบันวิจัยข้าวระหว่างประเทศ (International Rice Research Institute: IRRI) ระบุว่า พื้นที่ดังกล่าวมีสัดส่วนการผลิตข้าวประมาณร้อยละ 50 ของผลผลิตข้าวทั้งหมดของเวียดนาม

ส่วนพื้นที่ภาคกลางของเวียดนามคาดว่าจะมีปริมาณน้ำฝนใกล้เคียงหรือต่ำกว่าค่าปกติ ขณะที่ภาคเหนือของเวียดนามมีแนวโน้มที่จะได้รับปริมาณน้ำฝนสูงกว่าค่าปกติในช่วงหลายเดือนข้างหน้า

เล ไม เฮือง (Le Mai Huong) จากสถาบันอุตุนิยมวิทยา อุทกวิทยา สิ่งแวดล้อม และวิทยาศาสตร์ทางทะเลของเวียดนาม (Institute of Meteorology, Hydrology, Environment and Marine Sciences) กล่าวว่า การเพาะปลูกข้าวมีแนวโน้มเผชิญกับความแปรปรวนของสภาพภูมิอากาศ เช่น อุณหภูมิที่สูงขึ้น ช่วงเวลาที่ฝนทิ้งช่วง และความเครียดของพืชจากสภาพแวดล้อม ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการผลิต

ทั้งนี้ เวียดนามยังคงเป็นแหล่งนำเข้าข้าวรายใหญ่ที่สุดของฟิลิปปินส์ โดยข้อมูลจากสำนักงานอุตสาหกรรมพืช (Bureau of Plant Industry) ณ วันที่ 22 ตุลาคม 2569 ระบุว่า ฟิลิปปินส์นำเข้าข้าวจากเวียดนามแล้วจำนวน 2.78 ล้านตัน

ขณะที่รายงานของสำนักข่าว Inquirer กระทรวงเกษตรฟิลิปปินส์ (Philippine Department of Agriculture: DA) กำลังเตรียมมาตรการรับมือความเสี่ยงจากต้นทุนการนำเข้าข้าวที่เพิ่มสูงขึ้น ท่ามกลางการอ่อนค่าของเงินเปโซฟิลิปปินส์อย่างต่อเนื่องเมื่อเทียบกับเงินดอลลาร์สหรัฐ ซึ่งอาจสร้างแรงกดดันเพิ่มเติมต่อราคาข้าวภายในประเทศ ในช่วงเวลาที่ฟิลิปปินส์กำลังเตรียมเพิ่มการนำเข้าข้าวเพื่อบรรเทาผลกระทบจากปรากฏการณ์เอลนีโญที่มีต่อผลผลิตภายในประเทศ

นายอาร์เนล เด เมซา (Arnel de Mesa) ผู้ช่วยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตร เตือนว่า การอ่อนค่าของเงินเปโซจะทำให้ผู้นำเข้าต้องใช้เงินเปโซเพิ่มขึ้นเพื่อซื้อข้าวในปริมาณเท่าเดิมจากตลาดต่างประเทศ และต้นทุนที่เพิ่มขึ้นดังกล่าวอาจถูกผลักภาระไปยังผู้บริโภคในที่สุด

นายเด เมซา กล่าวว่า แน่นอนว่าจำเป็นต้องใช้เงินเปโซมากขึ้นเพื่อซื้อสินค้าในปริมาณเท่าเดิม ทั้งนี้ เงินเปโซฟิลิปปินส์ฟื้นตัวขึ้นเล็กน้อยมาอยู่ที่ 63.85 เปโซต่อดอลลาร์สหรัฐ เมื่อวันที่ 29 ตุลาคม 2569 หลังจากเคยอ่อนค่าทะลุระดับ 64 เปโซต่อดอลลาร์สหรัฐในช่วงสั้นๆ เมื่อวันที่ 27 ตุลาคม 2569

ความกังวลดังกล่าวเกิดขึ้นในช่วงที่ฟิลิปปินส์กำลังเตรียมพึ่งพาการนำเข้าข้าวมากขึ้น เพื่อชดเชยผลผลิตภายในประเทศที่คาดว่าจะลดลงจากผลกระทบของปรากฏการณ์เอลนีโญที่มีแนวโน้มรุนแรง

ข้อมูลล่าสุดจากกระทรวงเกษตรฟิลิปปินส์ระบุว่า ณ วันที่ 22 ตุลาคม 2569 ปริมาณการนำเข้าข้าวของประเทศอยู่ที่ 4.36 ล้านตัน คิดเป็นร้อยละ 62 ของปริมาณการนำเข้าทั้งหมดที่คาดการณ์ไว้ภายใต้ใบอนุญาตด้านสุขอนามัยพืช (Phytosanitary Permits) ที่ได้รับอนุมัติ และสำหรับเดือนตุลาคม 2569 ปริมาณการนำเข้าข้าวสะสมจนถึงวันที่รายงานอยู่ที่ 253,101 ตัน ซึ่งเป็นปริมาณนำเข้ารายเดือนต่ำที่สุดนับตั้งแต่ต้นปี

อย่างไรก็ตาม นายเด เมซา คาดการณ์ว่า การนำเข้าข้าวจะเพิ่มขึ้นในเดือนพฤศจิกายนและธันวาคม 2569 ซึ่งอาจส่งผลให้ปริมาณการนำเข้าข้าวรวมตลอดทั้งปีเพิ่มขึ้นเป็น 5 ล้านตัน ซึ่งหากปริมาณการนำเข้าเป็นไปตามระดับดังกล่าว จะทำให้ฟิลิปปินส์มีปริมาณนำเข้าข้าวสูงกว่าสถิติเดิมที่ 4.81 ล้านตัน ซึ่งทำไว้ในปี 2567 อันเป็นปีที่ได้รับผลกระทบจากปรากฏการณ์เอลนีโญเช่นกัน

ขณะเดียวกัน ในปี 2568 คาดว่าปริมาณการนำเข้าข้าวของฟิลิปปินส์จะลดลงเหลือประมาณ 3.39 ล้านตัน เนื่องจากผลผลิตข้าวภายในประเทศเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ

สถานการณ์ในปีนี้แตกต่างจากปี 2568 ซึ่งรัฐบาลฟิลิปปินส์ได้ระงับการนำเข้าข้าวในช่วงไตรมาสที่ 4 โดยในครั้งนี้รัฐบาลกำลังเตรียมเพิ่มปริมาณข้าวจากต่างประเทศ เพื่อรองรับความเสี่ยงจากภาวะภัยแล้งที่อาจยืดเยื้ออีกครั้ง

นายเด เมซา กล่าวว่า กระทรวงเกษตรคาดการณ์ว่าผลผลิตข้าวภายในประเทศจะลดลง โดยประเมินความเสียหายของผลผลิตจากผลกระทบของปรากฏการณ์เอลนีโญไว้ที่ประมาณ 900,000–1,000,000 ตัน นอกจากนี้ การอ่อนค่าของเงินเปโซยังอาจส่งผลให้ต้นทุนการผลิตภาคเกษตรกรรมเพิ่มสูงขึ้น โดยเฉพาะปุ๋ย ซึ่งเป็นสินค้าเกษตรที่ฟิลิปปินส์ต้องพึ่งพาการนำเข้าจากต่างประเทศเป็นส่วนใหญ่

สำนักอุตสาหกรรมพืช (Bureau of Plant Industry : BPI) รายงานว่า ในปี 2569 (ข้อมูล ณ วันที่ 8 ตุลาคม 2569) ฟิลิปปินส์นำเข้าข้าว 4,149,101.99 ตัน (ใช้ใบอนุญาต SPSIC จำนวน 4,205 ใบ) เพิ่มขึ้นประมาณ 22.5% เมื่อเทียบกับ 3,317,320 ตัน (ใช้ใบอนุญาต SPSIC จำนวน 3,813 ใบ) ในช่วงเดียวกันของปี 2568 ดังนี้

- เดือนมกราคม 2569 มีการนำเข้าจำนวน 381,367.51 ตัน (ใช้ใบอนุญาต SPSIC จำนวน 251 ใบ) เพิ่มขึ้นประมาณ 36.2% เมื่อเทียบกับ 279,940.69 ตัน (ใช้ใบอนุญาต SPSIC จำนวน 425 ใบ) ในช่วงเดียวกันของปี 2568
- เดือนกุมภาพันธ์ 2569 มีการนำเข้าจำนวน 442,866.49 ตัน (ใช้ใบอนุญาต SPSIC จำนวน 419 ใบ) เพิ่มขึ้นประมาณ 63.5% เมื่อเทียบกับ 270,796.22 ตัน (ใช้ใบอนุญาต SPSIC จำนวน 382 ใบ) ในช่วงเดียวกันของปี 2568
- เดือนมีนาคม 2569 มีการนำเข้าจำนวน 477,608.93 ตัน (ใช้ใบอนุญาต SPSIC จำนวน 453 ใบ) เพิ่มขึ้นประมาณ 30.1% เมื่อเทียบกับ 367,117.72 ตัน (ใช้ใบอนุญาต SPSIC จำนวน 505 ใบ) ในช่วงเดียวกันของปี 2568
- เดือนเมษายน 2569 มีการนำเข้าจำนวน 412,227.51 ตัน (ใช้ใบอนุญาต SPSIC จำนวน 426 ใบ) ลดลงประมาณ 18.0% เมื่อเทียบกับ 502,723.65 ตัน (ใช้ใบอนุญาต SPSIC จำนวน 632 ใบ) ในช่วงเดียวกันของปี 2568
- เดือนพฤษภาคม 2569 มีการนำเข้าจำนวน 597,529.03 ตัน (ใช้ใบอนุญาต SPSIC จำนวน 493 ใบ) เพิ่มขึ้นประมาณ 17.7% เมื่อเทียบกับ 598,049.03 ตัน (ใช้ใบอนุญาต SPSIC จำนวน 573 ใบ) ในช่วงเดียวกันของปี 2568
- เดือนมิถุนายน 2569 มีการนำเข้าจำนวน 477,758.53 ตัน (ใช้ใบอนุญาต SPSIC จำนวน 431 ใบ) เพิ่มขึ้นประมาณ 32.4% เมื่อเทียบกับ 360,870.43 ตัน (ใช้ใบอนุญาต SPSIC จำนวน 424 ใบ) ในช่วงเดียวกันของปี 2568
- เดือนกรกฎาคม 2569 มีการนำเข้าจำนวน 557,339.24 ตัน (ใช้ใบอนุญาต SPSIC จำนวน 548 ใบ) เพิ่มขึ้นประมาณ 93.6% เมื่อเทียบกับ 287,935.12 ตัน (ใช้ใบอนุญาต SPSIC จำนวน 304 ใบ) ในช่วงเดียวกันของปี 2568

- เดือนสิงหาคม 2569 มีการนำเข้าจำนวน 374,872.55 ตัน (ใช้ใบอนุญาต SPSIC จำนวน 548 ใบ) เพิ่มขึ้นประมาณ 1.0% เมื่อเทียบกับ 371,131.23 ตัน (ใช้ใบอนุญาต SPSIC จำนวน 262 ใบ) ในช่วงเดียวกันของปี 2568
- เดือนกันยายน 2569 มีการนำเข้าจำนวน 365,019.46 ตัน (ใช้ใบอนุญาต SPSIC จำนวน 531 ใบ) เพิ่มขึ้นประมาณ 10.1% เมื่อเทียบกับ 331,606.10 ตัน (ใช้ใบอนุญาต SPSIC จำนวน 210 ใบ) ในช่วงเดียวกันของปี 2568
- เดือนตุลาคม 2569 (ข้อมูล ณ วันที่ 8 ตุลาคม 2569) มีการนำเข้าจำนวน 61,992.76 ตัน (ใช้ใบอนุญาต SPSIC จำนวน 105 ใบ) เพิ่มขึ้นประมาณ 66.7% เมื่อเทียบกับ 37,184.70 ตัน (ใช้ใบอนุญาต SPSIC จำนวน 96 ใบ) ในช่วงเดียวกันของปี 2568

ข้อมูล ณ วันที่ 8 ตุลาคม 2569 ฟิลิปปินส์นำเข้าจากประเทศเวียดนามมากที่สุดจำนวนประมาณ 2,742,820.67 ตัน (สัดส่วน 66.1% ของการนำเข้าข้าวทั้งหมด) ตามด้วยไทยจำนวน 578,733.56 ตัน (สัดส่วน 13.9%) เมียนมาจำนวน 428,708.85 ตัน (สัดส่วน 10.3%) ปากีสถาน 233,822.68 ตัน (สัดส่วน 5.6%) กัมพูชา 136,702.5 ตัน (สัดส่วน 3.3%) อินเดีย 27,859.29 ตัน (สัดส่วน 0.7%) เกาหลีใต้ 400 ตัน ญี่ปุ่น 48 ตัน และอิตาลี 6.44 ตัน

สำนักอุตสาหกรรมพืช (BPI) รายงานว่า การออกใบอนุญาตรับรองด้านสุขลักษณะและสุขอนามัยพืช (Sanitary and Phyto-sanitary Import Clearance; SPSIC) ในปี 2569 (ข้อมูล ณ วันที่ 8 ตุลาคม 2569) มีจำนวนรวม 7,667 ใบ เพื่อนำเข้าข้าวจำนวน 6,743,624.555 ตัน ดังนี้

- เดือนมกราคม 2569 มีการออกใบอนุญาตรับรองด้านสุขลักษณะและสุขอนามัยพืช (SPSIC) จำนวน 453 ใบ เพื่อนำเข้าข้าวจำนวน 484,060.907 ตัน
- เดือนกุมภาพันธ์ 2569 มีการออกใบอนุญาตรับรองด้านสุขลักษณะและสุขอนามัยพืช (SPSIC) จำนวน 489 ใบ เพื่อนำเข้าข้าวจำนวน 497,179.984 ตัน
- เดือนมีนาคม 2569 มีการออกใบอนุญาตรับรองด้านสุขลักษณะและสุขอนามัยพืช (SPSIC) จำนวน 495 ใบ เพื่อนำเข้าข้าวจำนวน 463,090.162 ตัน
- เดือนเมษายน 2569 มีการออกใบอนุญาตรับรองด้านสุขลักษณะและสุขอนามัยพืช (SPSIC) จำนวน 677 ใบ เพื่อนำเข้าข้าวจำนวน 811,740.63 ตัน
- เดือนพฤษภาคม 2569 มีการออกใบอนุญาตรับรองด้านสุขลักษณะและสุขอนามัยพืช (SPSIC) จำนวน 665 ใบ เพื่อนำเข้าข้าวจำนวน 865,526.76 ตัน
- เดือนมิถุนายน 2569 มีการออกใบอนุญาตรับรองด้านสุขลักษณะและสุขอนามัยพืช (SPSIC) จำนวน 1,173 ใบ เพื่อนำเข้าข้าวจำนวน 922,846.571 ตัน
- เดือนกรกฎาคม 2569 มีการออกใบอนุญาตรับรองด้านสุขลักษณะและสุขอนามัยพืช (SPSIC) จำนวน 1,290 ใบ เพื่อนำเข้าข้าวจำนวน 950,692.49 ตัน
- เดือนสิงหาคม 2569 มีการออกใบอนุญาตรับรองด้านสุขลักษณะและสุขอนามัยพืช (SPSIC) จำนวน 944 ใบ เพื่อนำเข้าข้าวจำนวน 706,151.500 ตัน

- เดือนกันยายน 2569 (ข้อมูล ณ วันที่ 8 ตุลาคม 2569) มีการออกใบอนุญาตรับรองด้านสุขลักษณะและสุขอนามัยพืช (SPSIC) จำนวน 1,227 ใบ เพื่อนำเข้าข้าวจำนวน 850,733.851 ตัน
- เดือนตุลาคม 2569 (ข้อมูล ณ วันที่ 8 ตุลาคม 2569) มีการออกใบอนุญาตรับรองด้านสุขลักษณะและสุขอนามัยพืช (SPSIC) จำนวน 254 ใบ เพื่อนำเข้าข้าวจำนวน 191,601.7 ตัน

ตามรายงานของสำนักข่าว Business Mirror ซึ่งอ้างข้อมูลจากสำนักงานสถิติฟิลิปปินส์ (Philippine Statistics Authority: PSA) ระบุว่า ผลผลิตข้าวเปลือกของฟิลิปปินส์ในไตรมาสที่ 3 ปี 2569 ลดลงร้อยละ 17.8 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน โดยมีปริมาณ 3.08 ล้านตัน เทียบกับ 3.75 ล้านตันในช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา

ขณะที่พื้นที่เก็บเกี่ยวข้าวลดลงร้อยละ 17.6 เหลือ 755,369 เฮกตาร์ จาก 916,772 เฮกตาร์ในปีก่อนหน้า โดยผลผลิตจากพื้นที่เพาะปลูกที่มีระบบชลประทานลดลงร้อยละ 15.8 เหลือ 2.35 ล้านตัน ขณะที่ผลผลิตจากพื้นที่เพาะปลูกที่อาศัยน้ำฝนลดลงร้อยละ 23.5 เหลือ 733,571 ตัน

ภูมิภาคคากายันแวลลีย์ (Cagayan Valley) เป็นแหล่งผลิตข้าวรายใหญ่ที่สุดของประเทศ โดยมีผลผลิต 375,396 ตัน รองลงมาคือภูมิภาคเซ็นทรัลลูซอน (Central Luzon) ซึ่งมีผลผลิต 270,795 ตัน

กระทรวงเกษตรฟิลิปปินส์เตือนว่า ต้นทุนปุ๋ยและน้ำมันเชื้อเพลิงที่เพิ่มสูงขึ้น ประกอบกับความเสี่ยงด้านสภาพอากาศจากปรากฏการณ์เอลนีโญ อาจส่งผลให้ผลผลิตข้าวเปลือกของประเทศในปี 2569 ลดลง 1 ล้านตัน เหลือ 18.67 ล้านตัน หากเป็นไปตามการคาดการณ์ดังกล่าว จะถือเป็นปริมาณผลผลิตรายปีที่ต่ำที่สุดนับตั้งแต่ปี 2559 ซึ่งฟิลิปปินส์มีผลผลิตข้าวอยู่ที่ 17.63 ล้านตัน

กระทรวงเกษตรฟิลิปปินส์ระบุว่า สาเหตุส่วนหนึ่งของการลดลงของผลผลิตที่คาดการณ์ไว้ มาจากต้นทุนปัจจัยการผลิตที่เพิ่มสูงขึ้น ซึ่งทำให้เกษตรกรบางส่วนตัดสินใจลดหรือชะลอการเพาะปลูก ขณะที่เกษตรกรรายอื่นจำเป็นต้องลดปริมาณการใช้ปุ๋ย ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อผลผลิตต่อหน่วยพื้นที่ในที่สุด

ที่มา Oryza.com

<u>อินโดนีเซีย</u>

สำนักงานสถิติแห่งชาติอินโดนีเซีย (Statistics Indonesia: BPS) เปิดเผยประมาณการล่าสุดเมื่อวันที่ 2 พฤศจิกายน 2569 ว่า ผลผลิตข้าวของอินโดนีเซียในปี 2569 คาดว่าจะลดลงร้อยละ 4.57 เมื่อเทียบกับปีก่อน อยู่ที่ 33.11 ล้านตัน หรือลดลงประมาณ 1.59 ล้านตัน จากปี 2568

รายงานจาก CNBC Indonesia และ Antara ระบุว่า ผลผลิตข้าวเปลือกคาดว่าจะลดลงร้อยละ 4.57 อยู่ที่ 57.45 ล้านตัน ขณะที่พื้นที่เก็บเกี่ยวคาดว่าจะลดลงร้อยละ 4.8 เหลือ 10.78 ล้านเฮกตาร์

แนวโน้มการลดลงของผลผลิตคาดว่าจะรุนแรงขึ้นในไตรมาสสุดท้ายของปี โดยผลผลิตข้าวในช่วงเดือนตุลาคมถึงธันวาคม 2569 คาดว่าจะอยู่ที่ 5.01 ล้านตัน ลดลงร้อยละ 16.32 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน ส่วนผลผลิตในเดือนกันยายนคาดว่าลดลงร้อยละ 18.25 อยู่ที่ 2.81 ล้านตัน

BPS ระบุว่า แนวโน้มผลผลิตที่อ่อนตัวลงส่วนหนึ่งเป็นผลจากปรากฏการณ์เอลนีโญ (El Niño) ซึ่งคาดว่าจะทวีความรุนแรงชัดเจนขึ้นในช่วงปลายปี ส่งผลให้พื้นที่เก็บเกี่ยวและปริมาณผลผลิตลดลง

ขณะเดียวกัน แรงกดดันด้านราคาอาหารยังคงเป็นประเด็นที่น่ากังวลสำหรับตลาดภายในประเทศของอินโดนีเซีย โดยเว็บไซต์ Tempo.com รายงานว่า อัตราเงินเฟ้อทั่วไปเมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อนในเดือน

ตุลาคม 2569 ชะลอลงเล็กน้อยมาอยู่ที่ร้อยละ 3.23 จากร้อยละ 3.28 ในเดือนกันยายน ขณะที่อัตราเงินเฟ้อเมื่อเทียบกับเดือนก่อนอยู่ที่ร้อยละ 0.22

กลุ่มอาหาร เครื่องดื่ม และยาสูบ มีอัตราเงินเฟ้อเมื่อเทียบกับปีก่อนอยู่ที่ร้อยละ 4.82 และมีส่วนทำให้อัตราเงินเฟ้อโดยรวมเพิ่มขึ้น 1.40 จุดร้อยละ โดยการปรับตัวสูงขึ้นของราคาสินค้าเกษตรและอาหารหลายรายการ รวมถึงข้าว พริก และเนื้อวัว เป็นปัจจัยหนึ่งที่ผลักดันเงินเฟ้อในเดือนดังกล่าว

แนวโน้มผลผลิตข้าวที่ลดลงควบคู่กับแรงกดดันด้านราคาอาหารที่ยังคงอยู่ สะท้อนให้เห็นถึงความท้าทายของตลาดอาหารภายในประเทศอินโดนีเซียในช่วงปลายปี แม้ว่าอัตราเงินเฟ้อทั่วไปในเดือนตุลาคมจะชะลอตัวลงเล็กน้อย แต่ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากปรากฏการณ์เอลนีโญต่อผลผลิตทางการเกษตร มีแนวโน้มเพิ่มแรงกดดันต่อปริมาณสินค้าอาหารและระดับราคาในช่วงหลายเดือนข้างหน้า

สำนักข่าว Antara News รายงานว่า รัฐบาลอินโดนีเซียกำลังเพิ่มความเข้มข้นของมาตรการเพื่อลดผลกระทบจากปรากฏการณ์เอลนีโญ (El Niño) ต่อการผลิตอาหารภายในประเทศ โดยเฉพาะข้าว ด้วยการติดตามสถานการณ์ในจังหวัดที่เป็นแหล่งผลิตข้าวสำคัญ และปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานด้านน้ำเพื่อการเกษตร

รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงประสานงานด้านอาหาร (Deputy Coordinating Minister for Food) เปิดเผยว่า รัฐบาลกำลังติดตามสถานการณ์อย่างใกล้ชิดในจังหวัดผู้ผลิตข้าวสำคัญจำนวน 8–10 จังหวัด พร้อมเดินหน้าใช้งานเครื่องสูบน้ำและพัฒนาระบบชลประทานแบบท่อ เพื่อรับมือกับความเสี่ยงจากการขาดแคลนน้ำที่อาจเกิดขึ้น

ทั้งนี้ มีการเตือนว่า ปรากฏการณ์เอลนีโญอาจส่งผลให้ผลผลิตอาหารของประเทศลดลงหลายแสนตัน เมื่อคำนวณเทียบเท่าเป็นข้าว อย่างไรก็ตาม รัฐบาลยังคงมั่นใจว่าจะสามารถรักษาปริมาณข้าวให้มีเพียงพอต่อความต้องการภายในประเทศได้จนถึงสิ้นปี 2569

ข้อมูลเบื้องต้นของรัฐบาลระบุว่า ปัจจุบันอินโดนีเซียมีผลผลิตข้าวรวมประมาณ 32 ล้านตัน โดยรัฐบาลตั้งเป้าเพิ่มผลผลิตข้าวอีก 1.5 ล้านตันในเดือนธันวาคม เพื่อเสริมสร้างปริมาณข้าวสำรองภายในประเทศและรักษาความสามารถในการพึ่งพาตนเองด้านข้าว

เพื่อเตรียมความพร้อมรับมือกับผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากปรากฏการณ์เอลนีโญในปี 2570 รัฐบาลกำลังประสานความร่วมมือกับหน่วยงานด้านทรัพยากรน้ำ หน่วยงานบริหารจัดการลุ่มน้ำ กระทรวงเกษตร และหน่วยงานด้านป่าไม้ เพื่อยกระดับการเตรียมความพร้อมรับมือกับภัยแล้ง

ขณะเดียวกัน รัฐบาลกำลังขยายมาตรการแทรกแซงตลาดเพื่อคุ้มครองผู้บริโภคจากความเสี่ยงที่ราคาอาหารอาจปรับตัวสูงขึ้น โดยภายใต้โครงการช่วยเหลือด้านอาหาร รัฐบาลจะจัดสรรข้าวให้ครัวเรือนผู้ได้รับสิทธิครัวเรือนละ 30 กิโลกรัม โดยมีเป้าหมายครอบคลุม 33.24 ล้านครัวเรือน

มาตรการดังกล่าวยังมีวัตถุประสงค์เพื่อรองรับความต้องการบริโภคที่เพิ่มขึ้นในช่วงเทศกาลคริสต์มาสและปีใหม่ รวมถึงช่วงก่อนเข้าสู่เดือนรอมฎอนและเทศกาลอีฎิ้ลฟิตริ (Eid al-Fitr) ในช่วงต้นปี 2570

สำนักข่าว ANTARA รายงานว่า สำนักงานอาหารแห่งชาติอินโดนีเซีย (National Food Agency: Bapanas) เปิดเผยว่า อัตราเงินเฟ้อราคาข้าวรายปีของอินโดนีเซียในเดือนกันยายน 2569 ลดลงสู่ระดับต่ำสุดในรอบ 4 ปี โดยได้รับแรงสนับสนุนจากปริมาณข้าวสำรองของรัฐบาลที่อยู่ในระดับสูง การยุติการนำเข้าข้าวคุณภาพปานกลาง และการดำเนินมาตรการกระจายข้าวให้แก่ประชาชนอย่างต่อเนื่อง

นายอันดี อัมราน สุไลมาน (Andi Amran Sulaiman) หัวหน้าสำนักงาน Bapanas กล่าวว่า รัฐบาลไม่ได้มีการนำเข้าข้าวคุณภาพปานกลาง โดยจำกัดการนำเข้าเฉพาะข้าวชนิดพิเศษที่ไม่มีการเพาะปลูกภายในประเทศเท่านั้น

นายอัมรานกล่าวในแถลงการณ์ว่า ขณะนี้อินโดนีเซียไม่มีการนำเข้าข้าวคุณภาพปานกลาง ซึ่งข้าวที่พบว่ามีอยู่ในตลาดเป็นข้าวที่ลักลอบนำเข้า ซึ่งเจ้าหน้าที่ได้ตรวจยึดแล้ว ส่วนการนำเข้านั้นจำกัดเฉพาะข้าวชนิดพิเศษที่ไม่มีการเพาะปลูกในประเทศ เช่น ข้าวบาสมาติ (Basmati) ซึ่งมีปริมาณการนำเข้าเพียงเล็กน้อยมาก

ข้อมูลย้อนหลังจากสำนักงานสถิติแห่งชาติอินโดนีเซีย (Statistics Indonesia: BPS) แสดงให้เห็นว่า อัตราเงินเฟ้อราคาข้าวรายปีในเดือนกันยายน 2569 อยู่ในระดับต่ำที่สุดเมื่อเทียบกับเดือนเดียวกันในช่วง 4 ปีที่ผ่านมา โดยในเดือนกันยายน 2566 อัตราเงินเฟ้อราคาข้าวอยู่ที่ร้อยละ 18.44 ซึ่งส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากสภาพภูมิอากาศที่เกิดปรากฏการณ์เอลนีโญ (El Niño) อย่างรุนแรง

ต่อมาอัตราเงินเฟ้อดังกล่าวลดลงเหลือร้อยละ 5.91 ในเดือนกันยายน 2567 และลดลงอีกเหลือร้อยละ 4.06 ในเดือนกันยายน 2568 ขณะที่ในเดือนกันยายน 2569 อัตราเงินเฟ้อราคาข้าวรายปีชะลอตัวลงมาอยู่ที่ร้อยละ 3.73 นับเป็นระดับต่ำที่สุดในรอบ 4 ปี

นายอัมรานระบุว่า การปรับตัวดีขึ้นดังกล่าวเป็นผลจากการกระจายข้าวสำรองของรัฐบาล โดยปริมาณข้าวสำรองที่อยู่ในระดับสูงช่วยให้รัฐบาลมีความยืดหยุ่นและสามารถเข้าแทรกแซงตลาดได้มากขึ้น เขากล่าวว่า ปัจจุบันรัฐบาลมีปริมาณข้าวสำรองอยู่ที่ 4.5 ล้านตัน จึงมีความพร้อมในการขยายมาตรการช่วยเหลือด้านอาหารและดำเนินมาตรการรักษาเสถียรภาพราคา

ข้อมูลของ Bapanas ระบุว่า การกระจายข้าวสำรองของรัฐบาลผ่านสำนักงานโลจิสติกส์แห่งรัฐ (Bulog) ในช่วงเดือนมกราคมถึงวันที่ 28 ตุลาคม 2569 มีปริมาณรวม 2.88 ล้านตัน โดยตัวเลขดังกล่าวยังไม่รวมข้าวอีก 76,800 ตัน ที่จัดสรรเพิ่มเติมสำหรับโครงการรักษาเสถียรภาพอุปทานและราคาสินค้าอาหาร (Food Supply and Price Stabilization: SPHP) รวมถึงโครงการช่วยเหลือด้านข้าวที่จะดำเนินการต่อเนื่องจนถึงสิ้นปี

ขณะเดียวกัน ปริมาณข้าวที่จัดสรรไว้สำหรับโครงการช่วยเหลือประชาชนในช่วงที่เหลือของปี 2569 มีจำนวนรวม 997,000 ตัน สำหรับกลุ่มผู้ได้รับสิทธิ์ตามที่รัฐบาลกำหนด

นายอัมรานคาดการณ์ว่า ปริมาณการกระจายข้าวให้แก่ประชาชนโดยรวมในปี 2569 จะเข้าใกล้ระดับ 4 ล้านตันภายในสิ้นปี ซึ่งจะสูงกว่าสถิติเดิมที่ 3.37 ล้านตันในปี 2567 ซึ่งโครงการช่วยเหลือด้านข้าวดังกล่าวมีเป้าหมายครอบคลุมครัวเรือนผู้ได้รับสิทธิ์จำนวน 33.24 ล้านครัวเรือน และถือเป็นมาตรการที่ใช้ข้าวสำรองของรัฐบาลในสัดส่วนมากที่สุด โดยจนถึงเดือนตุลาคม มีการกระจายข้าวภายใต้โครงการนี้แล้ว 1.63 ล้านตัน

Bapanas แสดงความเชื่อมั่นว่า การขยายมาตรการช่วยเหลือด้านอาหารจะช่วยควบคุมราคาข้าวสำหรับผู้บริโภค และรักษาอัตราเงินเฟ้อด้านอาหารให้อยู่ในระดับที่เหมาะสม นอกเหนือจากการให้ความช่วยเหลือด้านอาหารโดยตรงแล้ว การกระจายข้าวภายใต้โครงการ SPHP ยังมีปริมาณรวม 1.16 ล้านตัน จนถึงเดือนตุลาคม เพื่อรักษาปริมาณข้าวให้เพียงพอต่อความต้องการของตลาด

ที่มา Oryza.com

มาเลเซีย

สำนักข่าว Xinhua รายงานว่า มาเลเซียได้เริ่มปลูกข้าวยืนต้นจากจีน ให้ผลผลิตกว่า 1.2 ตันต่อไร่ มากกว่าพันธุ์ท้องถิ่น 2 เท่า โดยแปลงทดลองปลูกข้าวยืนต้นที่พัฒนาโดยจีน ในเมืองมีรี รัฐซาราวักของมาเลเซีย ให้ผลลัพธ์น่าพอใจหลังเก็บเกี่ยวผลผลิตครั้งแรกได้จำนวนมากเมื่อเดือนสิงหาคมที่ผ่านมา โดยเป็นผลจากความร่วมมือระหว่างมหาวิทยาลัยอวิ๋นหนาน (ยูนนาน) ของจีน และบริษัทบอร์เนียวแลนด์ แพดดี จำกัด ที่ดำเนินงานร่วมกันมานานหลายเดือน

ฮี คิง ชีออง ประธานกรรมการบริหารของบริษัทฯ กล่าวว่าข้าวยืนต้นมีจุดเด่นตรงที่ปลูกเพียงครั้งเดียวก็สามารถเก็บเกี่ยวผลผลิตได้ต่อเนื่องนาน 4-5 ปี เนื่องจากต้นข้าวสามารถงอกขึ้นมาได้เองหลังเก็บเกี่ยว ไม่จำเป็นต้องไถพรวนดินหรือปลูกใหม่

ปัจจุบันมาเลเซียต้องนำเข้าข้าวร้อยละ 80 เนื่องจากผลิตข้าวได้ภายในประเทศเพียงร้อยละ 20 และการผลิตยังมีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่อง ทำให้มาเลเซียยิ่งต้องพึ่งพาการนำเข้าข้าวมากขึ้นเรื่อยๆ บริษัทฯ จึงพยายามหาแนวทางแก้ไขปัญหานี้ เพราะตระหนักถึงความสำคัญของการผลิตข้าวและความมั่นคงทางอาหารของประเทศ

ปัจจุบันรัฐซาราวักสามารถผลิตข้าวได้เพียงร้อยละ 21 ของความต้องการบริโภคภายในรัฐ ขณะที่รัฐบาลท้องถิ่นตั้งเป้าเพิ่มสัดส่วนดังกล่าวเป็นร้อยละ 60 ภายในปี 2030

ทั้งนี้ รัฐซาราวักและมณฑลอวิ๋นหนานของจีนมีความสัมพันธ์ในฐานะภูมิภาคพี่น้องกัน อีกทั้งมหาวิทยาลัยมาเลเซียซาราวักและมหาวิทยาลัยอวิ๋นหนานนานยังมีความร่วมมือทางวิชาการมาอย่างยาวนาน ซึ่งทั้งสองฝ่ายได้ต่อยอดสู่ความร่วมมือทดลองปลูกข้าวยืนต้นสายพันธุ์ต่างๆ ตั้งแต่ปี 2025

เมื่อเดือนมีนาคมที่ผ่านมา มีการเริ่มทดลองปลูกข้าวยืนต้น 30 สายพันธุ์ ซึ่งทีมวิจัยจากจีนให้คำแนะนำและถ่ายทอดความรู้ในทุกขั้นตอน ตั้งแต่การเตรียมพื้นที่เพาะปลูก การหว่านเมล็ดพันธุ์ ไปจนถึงการติดตามการเจริญเติบโตของต้นข้าว โดยหลังการเก็บเกี่ยวครั้งแรก ทีมวิจัยจีนได้คัดเลือกข้าวยืนต้น 5 สายพันธุ์ที่มีศักยภาพการปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมในท้องถิ่นได้ดี

หนึ่งในสายพันธุ์ข้าวดังกล่าว ได้แก่ ข้าวยืนต้นสายพันธุ์อวิ๋นต้า 28 (Yunda 28) ซึ่งให้ผลผลิตโดดเด่นกว่า 1.2 ตันต่อไร่ (กว่า 500 กิโลกรัมต่อหมู่) มากกว่าข้าวพันธุ์ท้องถิ่นดั้งเดิมที่ให้ผลผลิตราว 480 กิโลกรัมต่อไร่ (ราว 200 กิโลกรัมต่อหมู่) โดยผลการทดลองเบื้องต้นทำให้ทั้งสองฝ่ายสนใจศึกษาความเป็นไปได้ที่จะขยายการใช้เทคโนโลยีนี้ในรัฐซาราวักมากยิ่งขึ้น

ที่มา China Xinhua News

ญี่ปุ่น

ตามประกาศบนเว็บไซต์ของกระทรวงเกษตร ป่าไม้ และประมงญี่ปุ่น (Ministry of Agriculture, Forestry and Fisheries: MAFF) ระบุว่า ญี่ปุ่นได้จัดซื้อและจำหน่ายข้าวรวมทั้งสิ้น 15,946 ตัน ในการประมูลข้าวครั้งที่ 2 ภายใต้ระบบการประมูลแบบซื้อและขายพร้อมกัน (Simultaneous Buy-Sell: SBS) ของปีงบประมาณ 2569/70 (เมษายน 2569–มีนาคม 2570) ซึ่งจัดขึ้นเมื่อวันที่ 28 ตุลาคม 2569

ทั้งนี้ ญี่ปุ่นมีความต้องการนำเข้าข้าวผ่านการประมูลครั้งนี้ประมาณ 25,000 ตัน แต่สามารถประมูลซื้อและขายได้รวมทั้งสิ้น 15,946 ตัน โดยปริมาณข้าวนำเข้าดังกล่าวประกอบด้วย ข้าวเมล็ดเต็ม 13,446 ตัน และข้าวหัก 2,500 ตัน โดยสามารถดูผลได้ที่ *https://www.maff.go.jp/j/seisan/boueki/nyusatu/n_sbsrice/attach/pdf/index-142.pdf*

สำหรับข้าวจากไทยนั้น ประเทศไทยเสนอขายข้าวรวม 1,756 ตัน และได้รับการจัดซื้อรวม 1,436 ตัน ซึ่งปริมาณข้าวที่ได้รับการจัดซื้อแบ่งเป็นข้าวสารเมล็ดยาว 856 ตัน จากปริมาณเสนอขาย 956 ตัน และข้าวหัก 580 ตัน จากปริมาณเสนอขาย 800 ตัน คิดเป็นปริมาณที่ได้รับการจัดซื้อประมาณร้อยละ 81.8 ของปริมาณที่เสนอขายทั้งหมด

สำหรับราคาจัดซื้อเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักของข้าวสารเมล็ดยาวอยู่ที่ 223,245 เยนต่อตัน (ไม่รวมภาษี) หรือ 241,104 เยนต่อตัน (รวมภาษี) ขณะที่ราคาขายเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักอยู่ที่ 284,882 เยนต่อตัน (ไม่รวมภาษี) หรือ 307,672 เยนต่อตัน (รวมภาษี) ส่วนข้าวหักมีราคาจัดซื้อเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักอยู่ที่ 98,455 เยนต่อตัน (ไม่รวมภาษี) หรือ 106,331 เยนต่อตัน (รวมภาษี) และมีราคาขายเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักอยู่ที่ 142,545 เยนต่อตัน (ไม่รวมภาษี) หรือ 153,948 เยนต่อตัน (รวมภาษี)

ทั้งนี้ ผลการประมูลดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่า ประเทศไทยสามารถจำหน่ายข้าวเข้าสู่ตลาดญี่ปุ่นผ่านระบบ SBS ได้รวม 1,436 ตัน โดยแบ่งเป็นข้าวสารเมล็ดยาวและข้าวหักตามปริมาณข้างต้น

ตามรายงานของสำนักข่าวเกียวโด (Kyodo News) กระทรวงเกษตร ป่าไม้ และประมงของญี่ปุ่น (Ministry of Agriculture, Forestry and Fisheries: MAFF) กำลังพิจารณาจัดซื้อข้าวเพิ่มเติมจำนวน 100,000 ตัน เพื่อฟื้นฟูปริมาณข้าวสำรองของรัฐบาลที่ลดลงจากการระบายข้าวฉุกเฉินในปี 2568

การจัดซื้อข้าวเพิ่มเติมที่อยู่ระหว่างการพิจารณาครั้งนี้ มีขึ้นภายหลังจากรัฐบาลได้ดำเนินการรับซื้อข้าวคืนจำนวน 210,000 ตันในเดือนกันยายนที่ผ่านมา ซึ่งนับเป็นการรับซื้อคืนครั้งแรกนับตั้งแต่เริ่มใช้ระบบการจัดเก็บข้าวสำรองในปัจจุบันเมื่อปีงบประมาณ 2554

ในปี 2568 รัฐบาลญี่ปุ่นได้ระบายข้าวสำรองฉุกเฉินรวมทั้งสิ้น 590,000 ตัน เพื่อแก้ไขปัญหาการขาดแคลนข้าวที่เริ่มเกิดขึ้นตั้งแต่ช่วงฤดูร้อนปี 2567 ส่งผลให้ปริมาณข้าวสำรองของรัฐบาลลดลงเหลือประมาณ 320,000 ตัน ซึ่งต่ำกว่าระดับเป้าหมายที่กำหนดไว้ประมาณ 1 ล้านตันอย่างมาก

ทั้งนี้ ช่วงเวลาที่เหมาะสมในการจัดซื้อข้าวเพิ่มเติมจะขึ้นอยู่กับสถานการณ์อุปสงค์และอุปทานในตลาด รวมถึงข้อมูลผลผลิตข้าวจนถึงช่วงปลายเดือนตุลาคม ซึ่งมีกำหนดเผยแพร่ในเดือนหน้า

กระทรวงเกษตรฯ คาดการณ์ว่า การจัดซื้อข้าวเพิ่มเติมดังกล่าวจะส่งผลกระทบต่อตลาดข้าวในวงจำกัด เนื่องจากปริมาณสินค้าคงคลังข้าว ณ สิ้นเดือนสิงหาคมอยู่ที่ 1.5 ล้านตัน ซึ่งเป็นระดับสูงสุดเป็นประวัติการณ์สำหรับช่วงเวลาเดียวกันของปี

ขณะเดียวกัน รัฐบาลญี่ปุ่นกำลังพิจารณากำหนดเป้าหมายการผลิตข้าวสำหรับบริโภคเป็นอาหารหลัก (Staple Rice) ในปี 2570 ไว้ที่ 6.93 ล้านตัน ลดลงจากประมาณการผลผลิตในปี 2569 ซึ่งอยู่ที่ 7.4 ล้านตัน นอกจากนี้ รัฐบาลยังมีแผนส่งเสริมให้เกษตรกรเพิ่มการผลิตข้าวสำหรับใช้เป็นอาหารสัตว์และข้าวสำหรับแปรรูป เนื่องจากข้าวทั้งสองประเภทกำลังประสบปัญหาปริมาณผลผลิตไม่เพียงพอต่อความต้องการในปัจจุบัน

ทั้งนี้ สำนักข่าว Kyodo News รายงานว่า กระทรวงเกษตร ป่าไม้ และประมงของญี่ปุ่น (Ministry of Agriculture, Forestry and Fisheries: MAFF) ประกาศแนวทางการผลิตข้าวสำหรับบริโภค (Staple Rice) ในปี 2570 เมื่อวันที่ 30 ตุลาคม 2569 โดยกำหนดปริมาณการผลิตไว้ที่ 6.93 ล้านตัน ลดลง 480,000 ตัน หรือร้อยละ 6.5 จากผลผลิตปี 2569 ซึ่งคาดการณ์ไว้ที่ 7.41 ล้านตัน

มาตรการดังกล่าวมีเป้าหมายเพื่อป้องกันไม่ให้ราคาข้าวปรับตัวลดลงไปมากกว่านี้ ท่ามกลางภาวะอุปทานข้าวส่วนเกินที่เพิ่มขึ้น โดยคาดการณ์ว่าความต้องการบริโภคข้าวภายในประเทศต่อปีจะอยู่ที่ 6.93–7.10 ล้านตัน

ขณะเดียวกัน คาดว่าการผลิตข้าวประเภทอื่นที่ไม่ใช่ข้าวสำหรับบริโภคโดยตรง (Non-staple Rice) ซึ่งรวมถึงข้าวสำหรับแปรรูปและข้าวสำหรับใช้เป็นอาหารสัตว์ จะเพิ่มขึ้นเป็น 1.6 เท่า อยู่ที่ 1.09 ล้านตัน ส่งผลให้ปริมาณการผลิตข้าวโดยรวมลดลงเพียงร้อยละ 1.1 นอกจากนี้ กระทรวงฯ ยังเสนอให้รัฐบาลซื้อข้าวที่เก็บสำรองไว้อีก 100,000 ตัน เพื่อเพิ่มปริมาณการรับซื้อคืนข้าวจากสต็อกของรัฐบาล

อย่างไรก็ตาม แม้จะมีมาตรการดังกล่าว คาดว่าสต็อกข้าวภาคเอกชนอาจเพิ่มขึ้นแตะระดับ 2.57 ล้านตัน ภายในเดือนมิถุนายน 2571 ซึ่งสูงกว่าระดับสต็อกที่เหมาะสมซึ่งประเมินไว้ที่ 1.8–2.0 ล้านตัน สะท้อนให้เห็นว่าอุปทานข้าวส่วนเกินและแรงกดดันต่อราคาข้าวในทิศทางขาลงอาจยังคงดำเนินต่อไป

นอกจากนี้ รัฐบาลมีแผนปรับลดปริมาณข้าวสำรองของภาครัฐจากประมาณ 1 ล้านตัน เหลือ 800,000 ตัน โดยคาดหวังให้ภาคเอกชนถือครองข้าวสำรองเพิ่มเติมอีก 200,000 ตัน พร้อมทั้งอยู่ระหว่างพิจารณาปรับลดระยะเวลาการจัดเก็บข้าวสำรองของรัฐบาลจากเดิม 5 ปี เหลือ 3 หรือ 4 ปี

แม้ว่าแนวทางการกำหนดปริมาณการผลิตดังกล่าวจะไม่มีผลบังคับใช้เป็นข้อกำหนดที่เกษตรกรต้องปฏิบัติตาม แต่จะเป็นกรอบสนับสนุนนโยบายของรัฐบาลในการส่งเสริมให้เกษตรกรปรับเปลี่ยนไปผลิตข้าวประเภทอื่นที่ไม่ใช่ข้าวสำหรับบริโภคโดยตรงมากขึ้น

ที่มา Oryza.com

<u>เกาหลีใต้</u>

รายงานจาก Seoul Economic Daily ระบุว่า ความต้องการบริโภคข้าวในเกาหลีใต้ปรับตัวลดลงในปี 2569 แม้ว่าราคาข้าวจะลดลงก็ตาม ซึ่งข้อมูลจากสถาบันเศรษฐกิจชนบทเกาหลี (Korea Rural Economic Institute: KREI) ระบุว่า ในเดือนกันยายน 2569 ยอดจำหน่ายข้าวปลีกลดลงร้อยละ 10.4 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน อยู่ที่ประมาณ 35,000 ตัน

ในเดือนสิงหาคม 2569 ปริมาณการซื้อข้าวของครัวเรือนลดลงร้อยละ 4.9 เมื่อเทียบกับปีก่อน อยู่ที่ 52,000 ตัน ขณะที่ปริมาณการบริโภคข้าวของครัวเรือน ซึ่งรวมถึงข้าวที่ได้รับโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย ลดลงร้อยละ 5.7 อยู่ที่ 61,000 ตัน ส่วนการซื้อข้าวของร้านอาหารและธุรกิจจัดเลี้ยงลดลงร้อยละ 6.8 อยู่ที่ 73,000 ตัน

สำหรับช่วงเดือนมกราคมถึงกันยายน 2569 ผู้จัดจำหน่ายข้าวในแต่ละภูมิภาคจำหน่ายข้าวรวม 987,000 ตัน ลดลงร้อยละ 6.2 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปี 2568

ในเดือนตุลาคม 2569 ราคาขายปลีกข้าวเฉลี่ยอยู่ที่ 63,577 วอนต่อถุงขนาด 20 กิโลกรัม (ประมาณ 47.42 ดอลลาร์สหรัฐ) ลดลงร้อยละ 3.8 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน โดยราคาข้าวได้รับแรงกดดันจากปริมาณสต็อกข้าวจากฤดูเก็บเกี่ยวก่อนหน้าที่ยังคงอยู่ในระดับสูง ประกอบกับความต้องการบริโภคข้าวของครัวเรือนและภาคธุรกิจบริการอาหารที่อ่อนตัวลง

อย่างไรก็ตาม KREI คาดการณ์ว่า ราคาข้าวในพื้นที่เพาะปลูกในช่วงเดือนตุลาคมถึงธันวาคม 2569 จะยังทรงตัวในระดับสูง หรือปรับเพิ่มขึ้นเล็กน้อยเมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน โดยได้รับแรงสนับสนุนจากแนวโน้มผลผลิตข้าวที่ลดลงและปริมาณสต็อกข้าวที่ทยอยปรับลดลง

ขณะเดียวกัน กระทรวงเกษตร อาหาร และกิจการชนบทของเกาหลีใต้ (Ministry of Agriculture, Food and Rural Affairs) กำลังดำเนินโครงการส่งเสริมการบริโภคข้าว ภายใต้ชื่ออาหารเช้าราคา 1,000 วอน (ประมาณ

0.75 ดอลลาร์สหรัฐ) โดยจัดหาอาหารเช้าราคาประหยัดที่ปรุงจากข้าวที่ผลิตภายในประเทศให้แก่นักศึกษาในมหาวิทยาลัยและแรงงานในนิคมอุตสาหกรรม เพื่อกระตุ้นการบริโภคข้าวภายในประเทศ

ตามรายงานของสำนักข่าวเอเจพี (AJP News Agency) คาดการณ์ว่า ผลผลิตข้าวของเกาหลีใต้ในปี 2569 จะลดลงร้อยละ 0.6 เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า เหลือ 3.518 ล้านตัน ซึ่งเป็นระดับต่ำสุดนับตั้งแต่ปี 2563

หากไม่นับรวมข้าวที่กำหนดให้ใช้สำหรับการแปรรูปภายใต้โครงการบริหารจัดการอุปทานของรัฐบาล คาดว่าผลผลิตข้าวจะอยู่ที่ 3.46 ล้านตัน ลดลงร้อยละ 2.2 จากปีก่อนหน้า ทั้งนี้ ปริมาณผลผลิตที่ลดลงอาจส่งผลให้ส่วนเกินของอุปทานข้าวเมื่อเทียบกับความต้องการบริโภคภายในประเทศแคบลง

ในช่วงต้นฤดูเก็บเกี่ยว ราคาข้าวยังคงอยู่ในระดับค่อนข้างอ่อนตัว ท่ามกลางความต้องการซื้อที่ซบเซา โดย ณ วันที่ 26 ตุลาคม ราคาข้าวสารขายปลีกเฉลี่ยอยู่ที่ 63,915 วอนต่อ 20 กิโลกรัม (ประมาณ 48 ดอลลาร์สหรัฐ) ลดลงร้อยละ 2.2 เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า อย่างไรก็ตาม สถาบันเศรษฐกิจชนบทแห่งเกาหลี (Korea Rural Economic Institute) คาดการณ์ว่า ราคาเฉลี่ยข้าวเปลือกที่เกษตรกรขายได้ในช่วงเดือนตุลาคม–ธันวาคม จะยังคงอยู่ในระดับใกล้เคียงหรือสูงกว่าระดับของปีก่อนเล็กน้อย ซึ่งอยู่ที่ 57,735 วอนต่อ 20 กิโลกรัม (ประมาณ 44 ดอลลาร์สหรัฐ)

แม้ว่าสต็อกข้าวที่อยู่ในความครอบครองของผู้จัดจำหน่ายจะมีปริมาณสูงถึง 212,000 ตัน ณ สิ้นเดือนกันยายน แต่คาดว่าสต็อกข้าวเก่าจะถูกระบายออกไปเกือบหมดภายในสิ้นเดือนตุลาคม ความต้องการซื้อข้าวเพื่อเติมสต็อกของผู้จัดจำหน่าย ประกอบกับปริมาณผลผลิตที่ลดลง มีแนวโน้มเป็นปัจจัยสนับสนุนราคาในช่วงเดือนพฤศจิกายนและธันวาคม และอาจช่วยป้องกันไม่ให้ราคาอ่อนตัวลงตามรูปแบบฤดูกาลปกติ

ทั้งนี้ รัฐบาลจะพิจารณาตัวเลขผลผลิตขั้นสุดท้ายและสถานการณ์ตลาดก่อนตัดสินใจดำเนินมาตรการเพิ่มเติมเพื่อรักษาเสถียรภาพด้านอุปทานข้าวต่อไป

ที่มา Oryza.com

จีน

สำนักข่าวบลูมเบิร์ก (Bloomberg) รายงานโดยอ้างแถลงการณ์ของกระทรวงเกษตรและกิจการชนบทแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน (Ministry of Agriculture and Rural Affairs of China) ว่า จีนแสดงความพร้อมที่จะกระชับความร่วมมือกับอินโดนีเซียในด้านการแลกเปลี่ยนเทคโนโลยีการเกษตรและความร่วมมือในภาคอุตสาหกรรมให้แน่นแฟ้นยิ่งขึ้น

เมื่อวันที่ 2 พฤศจิกายน 2569 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรของจีนได้พบหารือกับรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรของอินโดนีเซีย ณ กรุงปักกิ่ง เพื่อหารือถึงโอกาสในการส่งเสริมและยกระดับความร่วมมือด้านการเกษตรระหว่างสองประเทศ การหารือมุ่งเน้นสินค้าเกษตรสำคัญหลายประเภท ได้แก่ ข้าว น้ำมันปาล์ม กาแฟ มะพร้าว กระเทียม และผลิตภัณฑ์นม

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรของจีนได้เสนอให้มีการนำเทคโนโลยีและเครื่องจักรกลการเกษตรที่ทันสมัยมาใช้ในวงกว้างมากขึ้น เพื่อยกระดับภาคการเกษตรของทั้งสองประเทศ ตลอดจนเสริมสร้างความยืดหยุ่นและความสามารถในการรองรับความเสี่ยงของห่วงโซ่อุปทานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ข้อเสนอความร่วมมือดังกล่าวมีเป้าหมายเพื่อส่งเสริมการพัฒนาภาคการเกษตรผ่านการแลกเปลี่ยนเทคโนโลยี การสร้างความร่วมมือระหว่างภาคอุตสาหกรรม และการเพิ่มขีดความสามารถในการผลิตของสินค้าเกษตรในสาขาที่ได้มีการหารือร่วมกัน

ที่มา Oryza.com

<u>อินเดีย</u>

สัปดาห์ที่ผ่านมา ราคาส่งออกข้าวของอินเดียค่อนข้างทรงตัวในระดับสูงสุดในรอบกว่าหนึ่งปี โดยได้รับแรงสนับสนุนจากความต้องการซื้อที่ยังคงสม่ำเสมอ ท่ามกลางอุปทานที่มีจำกัด โดยราคาข้าวนึ่ง 5% (Parboiled Rice) อยู่ที่ตันละ 387–392 ดอลลาร์สหรัฐในสัปดาห์นี้ ทรงตัวเมื่อเทียบกับสัปดาห์ก่อนหน้า ขณะที่ข้าวขาว 5% มีราคาอยู่ที่ตันละ 389–394 ดอลลาร์สหรัฐ ทรงตัวเมื่อเทียบกับสัปดาห์ก่อนหน้าเช่นเดียวกัน

ผู้ส่งออกข้าวรายหนึ่งในเมืองโกลกาตา (Kolkata) กล่าวว่า ปริมาณข้าวจากผลผลิตฤดูใหม่ที่ออกสู่ตลาดในรัฐทางตอนเหนือของอินเดียเริ่มเพิ่มขึ้นแล้ว ขณะที่คาดว่าอุปทานข้าวในภูมิภาคตอนกลางและตอนใต้จะเพิ่มขึ้นตั้งแต่เดือนหน้าเป็นต้นไป

Platts ซึ่งเป็นหน่วยงานหนึ่งของ S&P Global Energy อ้างอิงข้อมูลจากแหล่งข่าวในตลาดว่า ราคาข้าวของอินเดียอาจปรับตัวสูงขึ้นในอนาคตอันใกล้ เนื่องจากพายุไซโคลนอาร์นับ (Cyclone Arnab) ซึ่งคาดว่าจะสร้างความเสียหายต่อพืชผลทางการเกษตรและส่งผลให้การเก็บเกี่ยวข้าวในรัฐอานธรประเทศ (Andhra Pradesh) ล่าช้าลง ขณะเดียวกันฝนที่ตกนอกฤดูกาลในพื้นที่ตอนกลางของอินเดียก็อาจส่งผลให้การเก็บเกี่ยวต้องเลื่อนออกไปเช่นกัน

ตามรายงานของ News on Air เมื่อวันที่ 29 ตุลาคม 2569 พายุไซโคลนอาร์นับได้สร้างความเสียหายเป็นวงกว้างต่อพืชผลทางการเกษตร บ้านเรือน ถนน และระบบโครงสร้างพื้นฐานด้านไฟฟ้าในหลายเขตของรัฐอานธรประเทศ โดยรายงานระบุว่า จากการประเมินความเสียหายเบื้องต้น พบว่าพายุดังกล่าวสร้างความเสียหายต่อพื้นที่ปลูกข้าวมากกว่า 70,000 เฮกตาร์ และพื้นที่ปลูกพืชผักอีกกว่า 10,000 เฮกตาร์

นายมาโนช ยาดาฟ (Manoj Yadav) กรรมการผู้จัดการอาวุโสของ Mewah Group กล่าวว่า โดยภาพรวมคาดว่าราคาข้าวของอินเดียจะปรับตัวสูงขึ้นจากผลกระทบของพายุไซโคลนที่เกิดขึ้นเมื่อเร็วๆ นี้ ขณะนี้เขากำลังให้ความสำคัญกับการเก็บเกี่ยวข้าวในรัฐฉัตติสครห์ (Chhattisgarh) ซึ่งอาจทำให้ราคาข้าวนึ่งปรับตัวลดลงเล็กน้อย ในขณะที่ราคาข้าวขาวคาดว่าจะยังคงอยู่ในระดับสูงและมีแนวโน้มปรับตัวสูงขึ้นต่อไป

ผู้ส่งออกข้าวรายหนึ่งในเมืองกากินาดา (Kakinada) คาดการณ์ว่าราคาข้าวจะปรับตัวสูงขึ้นจากผลกระทบของพายุดังกล่าว ขณะที่ผู้ค้าข้าวในเมืองนาคปุระ (Nagpur) กล่าวว่า ราคาข้าวได้ปรับตัวสูงขึ้นอย่างมากในหลายรัฐจากผลกระทบของพายุ

ผู้ค้าข้าวรายหนึ่งในนครดูไบก็คาดการณ์เช่นกันว่า ราคาข้าวในตลาดจะยังคงมีแนวโน้มปรับตัวสูงขึ้น แม้ว่าความต้องการจากตลาดในภูมิภาคแอฟริกาตะวันตกจะยังค่อนข้างซบเซาก็ตาม

ตามข้อมูลของ Platts ณ วันที่ 29 ตุลาคม 2569 ราคาข้าวขาว 5% ส่งมอบตามเงื่อนไข FOB ณ ท่าเรือกากินาดา อยู่ที่ตันละ 375 ดอลลาร์สหรัฐ เพิ่มขึ้น 4 ดอลลาร์สหรัฐต่อตันเมื่อเทียบกับสัปดาห์ก่อนหน้า แต่ลดลง 3 ดอลลาร์สหรัฐต่อตันเมื่อเทียบกับเดือนก่อนหน้า

นายมูเกช เชน (Mukesh Jain) นายกสมาคมผู้ส่งออกข้าวแห่งรัฐฉัตติสครห์ (Chhattisgarh Rice Exporters Association: TREACG) กล่าวว่า ขณะนี้ยังเร็วเกินไปที่จะประเมินขอบเขตความเสียหายและผลกระทบของฝนที่ตกนอกฤดูกาลต่อผลผลิตข้าวได้อย่างครบถ้วน เนื่องจากหลายพื้นที่ยังคงมีฝนตกอย่างต่อเนื่อง จำเป็นต้องรอจนกว่าฝนจะหยุดตกและสถานการณ์ที่แท้จริงในพื้นที่เพาะปลูกมีความชัดเจนมากขึ้น จึงจะสามารถประเมินผลกระทบได้อย่างครอบคลุม

ผู้ค้าข้าวบางรายคาดการณ์ว่า การเก็บเกี่ยวข้าวจะล่าช้าออกไป ซึ่งจะส่งผลให้ปริมาณข้าวที่ออกสู่ตลาดมีจำกัด และเป็นปัจจัยผลักดันให้ราคาข้าวปรับตัวสูงขึ้น ขณะที่ผู้ส่งออกข้าวรายหนึ่งในเมืองรายปุระ (Raipur) มองว่ามีความเป็นไปได้สูงที่ราคาข้าวจะปรับตัวเพิ่มขึ้น เนื่องจากฝนที่ตกนอกฤดูกาลในรัฐฉัตติสครห์อาจสร้างความเสียหายต่อพืชผลทางการเกษตรและทำให้การเก็บเกี่ยวล่าช้าออกไป

ขณะเดียวกัน เจ้าของโรงสีข้าวรายหนึ่งในเมืองรายปุระคาดการณ์ว่า การเก็บเกี่ยวอาจล่าช้าออกไปอย่างน้อย 15 วัน ซึ่งจะยิ่งส่งผลให้ปริมาณข้าวที่ออกสู่ตลาดลดลง อย่างไรก็ตาม ขณะนี้ยังไม่สามารถประเมินขอบเขตความเสียหายที่เกิดขึ้นกับพืชผลทางการเกษตรได้อย่างชัดเจน

ทั้งนี้ ตามข้อมูลของ S&P Global Energy CERA ภายใต้สถานการณ์เอลนีโญที่มีความรุนแรง คาดการณ์ว่าผลผลิตข้าวของอินเดียในฤดูกาลผลิต 2569/70 จะลดลงเหลือ 146 ล้านตัน หรือลดลงร้อยละ 5 เมื่อเทียบกับฤดูกาลผลิตก่อนหน้า

สำนักข่าว The Financial Times รายงานว่า ทางการคาดการณ์ว่าผลผลิตข้าวของอินเดียในปีการเพาะปลูก 2569/70 (กรกฎาคม-มิถุนายน) จะลดลงประมาณร้อยละ 4.5 เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า เหลือ 147 ล้านตัน จากระดับสูงสุดเป็นประวัติการณ์ที่ 154 ล้านตันในปีการเพาะปลูก 2568/69 โดยมีสาเหตุจากปริมาณฝนในช่วงฤดูมรสุมที่ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยร้อยละ 13 พื้นที่เพาะปลูกที่ลดลง และสภาพอากาศที่ไม่เอื้ออำนวย รวมถึงความเป็นไปได้ที่จะเกิดปรากฏการณ์เอลนีโญกำลังแรงเป็นพิเศษ (Super El Niño)

พื้นที่เพาะปลูกข้าวเปลือกของอินเดียลดลงร้อยละ 4 เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า เหลือ 42.68 ล้านเฮกตาร์ โดยมีพื้นที่เพาะปลูกลดลงอย่างมีนัยสำคัญในหลายรัฐ ได้แก่ รัฐกรณาฏกะ (Karnataka) ลดลง 460,000 เฮกตาร์ รัฐเตลังคานา (Telangana) ลดลง 430,000 เฮกตาร์ รัฐอานธรประเทศ (Andhra Pradesh) ลดลง 180,000 เฮกตาร์ และรัฐทมิฬนาฑู (Tamil Nadu) ลดลง 15,000 เฮกตาร์ ขณะที่ Crisil Intelligence ประเมินว่า ผลผลิตข้าวเปลือกต่อหน่วยพื้นที่อาจลดลงร้อยละ 4–5 เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า

แนวโน้มผลผลิตข้าวที่ลดลงดังกล่าวได้ส่งผลให้ราคาข้าวภายในประเทศปรับตัวสูงขึ้นแล้ว โดย ณ วันที่ 30 ตุลาคม 2569 ราคาข้าวสารขายปลีกเฉลี่ยเพิ่มขึ้นร้อยละ 12 เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า มาอยู่ที่ 48.23 รูปีต่อกิโลกรัม (ประมาณ 0.51 ดอลลาร์สหรัฐต่อกิโลกรัม) ขณะที่อัตราเงินเฟ้อของราคาข้าวสารขายปลีกเร่งตัวขึ้นเป็นร้อยละ 8.25 ในเดือนกันยายน จากร้อยละ 5.89 ในเดือนสิงหาคม นอกจากนี้ ราคาขายส่งข้าวพันธุ์คุณภาพสูงที่ไม่ใช่บาสมาติ (Premium Non-Basmati Rice) เช่น ข้าวพันธุ์โซนา มาซูรี (Sona Masoori) ปรับตัวสูงขึ้นอย่างมาก โดยเพิ่มขึ้นมาอยู่ที่ 65–70 รูปีต่อกิโลกรัม (ประมาณ 0.69–0.74 ดอลลาร์สหรัฐต่อกิโลกรัม) จากประมาณ 50 รูปีต่อกิโลกรัม (ประมาณ 0.53 ดอลลาร์สหรัฐต่อกิโลกรัม) เมื่อหนึ่งเดือนก่อน สะท้อนถึงผลผลิตที่ลดลงและพื้นที่เพาะปลูกที่หดตัวลงในรัฐทางตอนใต้ของประเทศ

ขณะเดียวกัน ราคาข้าวบาสมาติ (Basmati Rice) ก็ปรับตัวสูงขึ้นเช่นกัน โดยราคาข้าวบาสมาติพันธุ์ใหม่ที่เพิ่งเก็บเกี่ยวในตลาดกลางซื้อขายสินค้าเกษตร (Mandi) ของรัฐปัญจาบ (Punjab) และรัฐหรยาณา (Haryana)

ปรับตัวสูงกว่า 5,000 รูปีต่อควินทัล (ประมาณ 52.70 ดอลลาร์สหรัฐต่อควินทัล) เทียบกับ 4,000 รูปีต่อควินทัล (ประมาณ 42.16 ดอลลาร์สหรัฐต่อควินทัล) ในช่วงเดียวกันของปีก่อน โดยได้รับแรงสนับสนุนจากความต้องการที่แข็งแกร่งจากภูมิภาคเอเชียตะวันตก (West Asia)

แม้แนวโน้มการผลิตข้าวจะตึงตัวมากขึ้น แต่ปริมาณสต็อกข้าวของรัฐบาลยังคงเป็นปัจจัยสำรองที่สำคัญในการรองรับแรงกดดันด้านอุปทานภายในประเทศ โดย ณ วันที่ 1 ตุลาคม บรรษัทอาหารแห่งอินเดีย (Food Corporation of India: FCI) มีสต็อกข้าวอยู่ที่ 37.65 ล้านตัน เทียบกับปริมาณสำรองขั้นต่ำตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ที่ 10.25 ล้านตัน ทั้งนี้ ยังไม่รวมข้าวอีก 17.7 ล้านตันที่โรงสีจะต้องส่งมอบให้แก่รัฐบาล ขณะเดียวกัน กระทรวงเกษตรสหรัฐอเมริกา (United States Department of Agriculture: USDA) คาดการณ์ว่า การส่งออกข้าวของอินเดียในปี 2570 จะลดลงร้อยละ 4 เหลือ 24 ล้านตัน โดยมีสาเหตุหลักจากการส่งออกข้าวหักและข้าวขาวที่ลดลง

ปริมาณข้าวที่มีอยู่ในตลาดลดลงและราคาข้าวที่ปรับตัวสูงขึ้นอาจเพิ่มแรงกดดันต่อภาวะเงินเฟ้อด้านอาหารของอินเดีย โดยเฉพาะในหมวดธัญพืช อย่างไรก็ตาม ปริมาณสต็อกข้าวของรัฐบาลที่อยู่ในระดับสูงอาจช่วยบรรเทาผลกระทบต่ออุปทานข้าวภายในประเทศได้

ที่มา Oryza.com

ปากีสถาน

สำนักข่าวดาวน์ (Dawn) รายงานว่า การส่งออกข้าวบาสมาติคุณภาพพรีเมียมของปากีสถานแสดงให้เห็นถึงความสามารถในการรับมือกับสถานการณ์ความผันผวนได้อย่างโดดเด่น ท่ามกลางความขัดแย้งทางภูมิรัฐศาสตร์ที่ทวีความรุนแรงขึ้นและความปั่นป่วนของระบบขนส่งสินค้าทางเรือทั่วโลก โดยสามารถรองรับผลกระทบจากความขัดแย้งระหว่างสหรัฐอเมริกากับอิหร่าน รวมถึงความขัดข้องด้านการขนส่งในภูมิภาคอ่าวเปอร์เซียในวงกว้างได้ ส่งผลให้ปากีสถานยังคงเดินหน้าผลักดันเป้าหมายในการก้าวขึ้นเป็นประเทศผู้ส่งออกข้าวรายใหญ่อันดับ 3 ของโลกอย่างต่อเนื่อง

แม้ว่าอัตราค่าระวางเรือขนส่งสินค้าทางทะเลจะปรับตัวสูงขึ้นอย่างรวดเร็ว เบี้ยประกันภัยการขนส่งทางทะเลจะพุ่งสูงขึ้นอย่างมาก และระบบโลจิสติกส์จะเผชิญกับปัญหาคอขวด แต่ความต้องการข้าวบาสมาติซึ่งเป็นข้าวหอมระดับพรีเมียมในตลาดโลกยังคงสามารถรองรับแรงกระแทกจากสถานการณ์ความปั่นป่วนดังกล่าวได้ โดยปริมาณการค้าข้าวบาสมาติทั่วโลกยังคงทรงตัวอยู่ที่ 6.9 ล้านตัน เทียบเท่ากับระดับในปี 2568 เนื่องจากผู้ซื้อในตลาดสำคัญให้ความสำคัญกับการจัดหาข้าวคุณภาพพรีเมียมที่เป็นเอกลักษณ์ของปากีสถานและอินเดีย มากกว่าข้าวที่ไม่ใช่ข้าวหอม

ในเดือนกันยายน 2569 ปากีสถานสร้างผลงานการส่งออกที่โดดเด่นเป็นประวัติการณ์ โดยมีปริมาณส่งออกแซงหน้าเวียดนาม ซึ่งตามปกติเป็นประเทศผู้ส่งออกข้าวรายใหญ่อันดับ 3 ของโลก ข้อมูลการค้าอย่างเป็นทางการจากหน่วยงานด้านการค้าต่างประเทศของเวียดนามยืนยันว่า ในเดือนดังกล่าวปากีสถานส่งออกข้าวได้ 420,000 ตัน สูงกว่าปริมาณส่งออกข้าวทั้งหมดของเวียดนามที่อยู่ที่ 337,000 ตันอย่างชัดเจน

นอกจากนี้ ปากีสถานยังมีความได้เปรียบอย่างชัดเจนในด้านราคาส่งออกเฉลี่ย โดยในเดือนกันยายน 2569 ผู้ส่งออกข้าวของปากีสถานได้รับราคาเฉลี่ย 621 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน ขณะที่เวียดนามได้รับราคาเฉลี่ย 563 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน ส่วนต่างราคาดังกล่าวสะท้อนให้เห็นถึงความต้องการที่แข็งแกร่งในตลาดต่างประเทศต่อข้าวส่งออกของปากีสถาน ซึ่งประกอบด้วยข้าวบาสมาติหอมคุณภาพสูงและข้าวที่ไม่ใช่บาสมาติ โดยสามารถแข่งขัน

โดยตรงกับประเทศคู่แข่งในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เช่น ไทยและเวียดนาม ซึ่งส่งออกข้าวหอมมะลิและข้าวที่ไม่ใช่บาสมาติ

นายฮามิด มาลิก (Hamid Malik) ผู้เชี่ยวชาญในอุตสาหกรรมข้าว ระบุว่า พลวัตของตลาดเริ่มเปลี่ยนแปลงมาตั้งแต่เดือนธันวาคม 2568 ซึ่งเป็นครั้งแรกในรอบกว่าหนึ่งศตวรรษนี้ที่ปากีสถานสามารถส่งออกข้าวรายเดือนแซงหน้าเวียดนามได้

ผลการดำเนินงานที่แข็งแกร่งของภาคอุตสาหกรรมข้าวปากีสถานเกิดขึ้นภายหลังจากปี 2568 ซึ่งเป็นปีที่ตลาดมีความผันผวนอย่างมาก โดยประเทศผู้ส่งออกที่ดำเนินธุรกิจภายใต้ระบบตลาดเสรี ได้แก่ ไทย เวียดนาม และปากีสถาน ต่างประสบกับปริมาณการส่งออกที่ลดลงอย่างมีนัยสำคัญ อันเนื่องมาจากสภาพภูมิอากาศและภาวะตลาดที่ไม่เอื้ออำนวย ขณะที่อินเดียยังคงรักษาตำแหน่งผู้ส่งออกข้าวรายใหญ่ที่มีอิทธิพลเหนือประเทศอื่นไว้ได้

แตกต่างจากประเทศที่มีระบบการสนับสนุนโดยภาครัฐ ห่วงโซ่อุปทานข้าวของปากีสถานดำเนินงานภายใต้หลักการตลาดเสรีอย่างเต็มรูปแบบ โดยไม่มีการกำหนดราคาประกันขั้นต่ำสำหรับการรับซื้อข้าวเปลือก (Minimum Support Price: MSP) ไม่มีการสนับสนุนงบประมาณจากภาครัฐสำหรับการประกันภัยการขนส่งทางทะเล และไม่มีการอุดหนุนค่าระวางเรือ ทั้งนี้ โรงสีข้าวและผู้ส่งออกภาคเอกชนจะจัดซื้อข้าวเปลือกในราคาตลาดที่เป็นไปตามกลไกการแข่งขัน

การเริ่มต้นปี 2569 นำมาซึ่งความไม่แน่นอนที่เพิ่มสูงขึ้น และสถานการณ์ได้ทวีความรุนแรงจนกลายเป็นวิกฤตเต็มรูปแบบภายหลังเกิดสงครามในภูมิภาคอ่าวเปอร์เซีย ต้นทุนการขนส่งภายในประเทศ ค่าใช้จ่ายในการแปรรูป การจัดส่งสินค้าที่ล่าช้า และวงจรการชำระเงินที่ถูกเลื่อนออกไป ล้วนสร้างภาระทางการเงินอย่างมหาศาลให้แก่ผู้ค้าในตลาดโลก ส่งผลให้ปริมาณการส่งออกข้าวพื้นฐานของไทย เวียดนาม และปากีสถานในกลุ่มข้าวทั่วไปที่ไม่ใช่ข้าวหอม ลดลงโดยเฉลี่ยประมาณร้อยละ 20–30

นายมาลิกกล่าวเพิ่มเติมว่า ภาคอุตสาหกรรมข้าวของปากีสถานเริ่มต้นปีงบประมาณ 2569/70 ด้วยสถานะที่แข็งแกร่ง โดยได้รับแรงสนับสนุนจากปริมาณข้าวคงเหลือยกมาจากปีก่อนในระดับสูง และการขยายพื้นที่เพาะปลูกข้าวเพิ่มขึ้นร้อยละ 18–20 ประกอบกับการมีปุ๋ยยูเรียพร้อมใช้อย่างเพียงพอ การเข้าถึงสินเชื่อภาคการเกษตร และการสนับสนุนจากสถาบันการเงินในภาคธนาคารที่มุ่งเป้าไปยังภาคการผลิต ส่งผลให้ปริมาณการส่งออกข้าวโดยรวมเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 51 ในไตรมาสแรกของปีงบประมาณ (กรกฎาคม-กันยายน 2569) และสร้างรายได้จากเงินตราต่างประเทศเพิ่มขึ้นร้อยละ 37 แม้ว่าการขนส่งสินค้าทางเรือในเส้นทางอ่าวเปอร์เซียและทะเลดำยังคงเผชิญกับความขัดข้องอย่างต่อเนื่องก็ตาม

ที่มา Oryza.com

สหภาพยุโรป

สหภาพยุโรป (the European Union; EU) รายงานว่า การนำเข้าข้าวในปีการตลาด (Marketing year) 2026/27 (ตั้งแต่วันที่ 1 กันยายน 2569-31 สิงหาคม 2570) ในช่วงวันที่ 1 กันยายน – 27 ตุลาคม 2569 มีการนำเข้าข้าว (ข้าวเปลือก (คิดเป็นข้าวสารแล้ว) ข้าวกล้อง ข้าวสาร แต่ไม่รวมข้าวหัก) ปริมาณ 197,490 ตัน ลดลงประมาณ 9.6% เมื่อเทียบกับจำนวน 218,374 ตัน ในช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา โดยเป็นการนำเข้าข้าวสายพันธุ์ Japonica จำนวน 17,236 ตัน ลดลงประมาณ 40.7% เมื่อเทียบกับจำนวน 29,086 ตัน ในช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา ขณะที่ข้าวสายพันธุ์ Indica นำเข้าจำนวน 180,254 ตัน ลดลงประมาณ 4.8% เมื่อเทียบกับจำนวน 189,288

ตัน ในช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา สำหรับข้าวหักนั้น มีการนำเข้าปริมาณ 33,283 ตัน ลดลงประมาณ 17.8% เมื่อเทียบกับจำนวน 40,471 ตัน ในช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา

ในสัปดาห์สิ้นสุดวันที่ 27 ตุลาคม 2569 สหภาพยุโรปนำเข้าข้าว 34,402 ตัน โดยในช่วงตั้งแต่วันที่ 1 กันยายน - 27 ตุลาคม 2569 ประเทศต่างๆ ที่นำเข้าข้าวประกอบด้วย ฝรั่งเศส 43,850 ตัน อิตาลี 29,605 ตัน เนเธอร์แลนด์ 27,116 ตัน โปรตุเกส 19,585 ตัน เยอรมนี 15,458 ตัน โปแลนด์ 13,739 ตัน สเปน 11,655 ตัน เบลเยี่ยม 9,714 ตัน สาธารณรัฐเชค 5,854 ตัน สวีเดน 5,070 ตัน บัลแกเรีย 2,229 ตัน ลิทัวเนีย 2,079 ตัน เดนมาร์ค 1,810 ตัน โรมาเนีย 1,772 ตัน สโลวาเกีย 1,615 ตัน ไอร์แลนด์ 1,519 ตัน ฟินแลนด์ 1,007 ตัน เป็นต้น

ขณะที่ข้อมูลจากระบบติดตามการตรวจสอบข้อมูลศุลกากรของคณะกรรมาธิการยุโรป (European Commission) ระบุว่า ณ วันที่ 25 ตุลาคม 2569 การนำเข้าและส่งออกข้าวของสหภาพยุโรป (European Union: EU) ในช่วง 8 สัปดาห์แรกของปีการตลาด 2569/70 (1 กันยายน 2569–31 สิงหาคม 2570) ปรับตัวลดลงเมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน

โดยการนำเข้า ในช่วงวันที่ 1 กันยายน-25 ตุลาคม 2569 สหภาพยุโรปนำเข้าข้าวรวม 192,000 ตัน (คำนวณในรูปข้าวสาร) ลดลงร้อยละ 5.5 เมื่อเทียบกับปริมาณ 203,281 ตัน ในช่วงเดียวกันของปีการตลาด 2568/69

การนำเข้าดังกล่าวประกอบด้วย ข้าวเปลือก (paddy rice) 7 ตัน ข้าวกล้อง (husked rice) 49,630 ตัน และข้าวสารรวมถึงข้าวกึ่งขัดสี (milled and semi-milled rice) 142,364 ตัน โดยในส่วนของข้าวสารและข้าวกึ่งขัดสี แบ่งเป็นข้าวพันธุ์อินดิกา (Indica) จำนวน 120,191 ตัน และข้าวพันธุ์จาปอนิกา (Japonica) 22,172 ตัน

กัมพูชาเป็นประเทศผู้ส่งออกข้าวสารและข้าวกึ่งขัดสีมายังสหภาพยุโรปรายใหญ่ที่สุด โดยมีปริมาณ 33,427 ตัน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 23.5 รองลงมา ได้แก่ อินเดีย 28,041 ตัน (ร้อยละ 19.7) เมียนมา 26,405 ตัน (ร้อยละ 18.5) ไทย 24,838 ตัน (ร้อยละ 17.4) และปากีสถาน 12,514 ตัน (ร้อยละ 8.8)

ด้านการส่งออกนั้น ในช่วงวันที่ 1 กันยายน-25 ตุลาคม 2569 สหภาพยุโรปส่งออกข้าวรวม 32,473 ตัน (คำนวณในรูปข้าวสาร) ลดลงร้อยละ 31.3 เมื่อเทียบกับปริมาณ 47,256 ตัน ในช่วงเดียวกันของปีการตลาด 2568/69

การส่งออกดังกล่าวประกอบด้วย ข้าวเปลือก (paddy rice) 566 ตัน ข้าวกล้อง (husked rice) 1,333 ตัน และข้าวสารรวมถึงข้าวกึ่งขัดสี 30,574 ตัน โดยในส่วนของข้าวสารและข้าวกึ่งขัดสี แบ่งเป็นข้าวพันธุ์อินดิกา (Indica) จำนวน 11,510 ตัน และข้าวพันธุ์จาปอนิกา (Japonica) จำนวน 19,063 ตัน

สหราชอาณาจักรยังคงเป็นตลาดส่งออกข้าวสารและข้าวกึ่งขัดสีที่สำคัญที่สุดของสหภาพยุโรป โดยมีปริมาณนำเข้า 9,871 ตัน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 32.3 รองลงมา ได้แก่ สวิตเซอร์แลนด์ 3,666 ตัน (ร้อยละ 12.0) จอร์แดน 2,620 ตัน (ร้อยละ 8.6) ตุรกี 2,294 ตัน (ร้อยละ 7.5) และนอร์เวย์ 1,509 ตัน (ร้อยละ 4.9)

ที่มา Oryza.com

<u>สหรัฐอเมริกา</u>

สหพันธ์ข้าวสหรัฐฯ (USA Rice) รายงานว่า USA Rice ได้เดินหน้ารณรงค์ประชาสัมพันธ์ข้าวหอมมะลิ หวังต่อยอดความต้องการบริโภคที่เพิ่มขึ้นในตลาดสหรัฐฯ โดยในช่วงปลายฤดูร้อนที่ผ่านมา สหพันธ์ข้าวสหรัฐฯ (USA Rice) ได้เริ่มดำเนินแคมเปญโฆษณาข้าวหอมมะลิเป็นปีที่ 2 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมการบริโภคข้าวหอม

มะลิที่ปลูกภายในประเทศ และสร้างการรับรู้ถึงจุดเด่นของข้าวที่ปลูกในสหรัฐอเมริกา (U.S.-grown) ให้แก่ผู้บริโภคชาวอเมริกัน พร้อมทั้งแนะนำทางเลือกของแบรนด์ข้าวหอมมะลิที่มีจำหน่ายในตลาด

แคมเปญในปีนี้เป็นการต่อยอดจากแคมเปญปี 2568 โดยเพิ่มกลยุทธ์การเข้าถึงผู้บริโภคผ่านช่องทางดิจิทัล ขยายพื้นที่การประชาสัมพันธ์ในร้านค้าปลีก และเพิ่มเมืองเป้าหมายแห่งใหม่ ทั้งนี้ ยังคงใช้กลยุทธ์การประชาสัมพันธ์หลากหลายรูปแบบ เพื่อเพิ่มโอกาสในการเข้าถึงผู้บริโภคให้ได้มากที่สุด ผ่านการโฆษณาในร้านค้าปลีก สื่อดิจิทัล ระบบขนส่งสาธารณะ และการประชาสัมพันธ์ผ่านผู้มีอิทธิพลบนสื่อสังคมออนไลน์ (Social Media Influencers)

นายคาเมรอน เจคอบส์ (Cameron Jacobs) รองประธานฝ่ายส่งเสริมตลาดภายในประเทศของ USA Rice กล่าวว่า กระแสความนิยมและความต้องการบริโภคข้าวหอมมะลิยังคงเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง แคมเปญระดับประเทศในครั้งนี้จึงมุ่งใช้ประโยชน์จากความสนใจของผู้บริโภคที่เพิ่มขึ้น โดยนำเสนอข้าวหอมมะลิที่ปลูกในสหรัฐอเมริกาให้เป็นตัวเลือกที่โดดเด่นสำหรับผู้บริโภคชาวอเมริกัน

เขากล่าวเพิ่มเติมว่า ความสำเร็จของแคมเปญเมื่อปีที่แล้วช่วยสร้างการรับรู้เกี่ยวกับข้าวหอมมะลิที่ปลูกภายในประเทศได้อย่างกว้างขวาง และส่งผลให้ยอดขายเพิ่มขึ้นร้อยละ 8.9 เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า ดังนั้น จึงเป็นเรื่องน่ายินดีที่ได้ต่อยอดความสำเร็จดังกล่าว ในช่วงเวลาที่การรับรู้เกี่ยวกับข้าวหอมมะลิและความสนใจเลือกซื้อข้าวที่ผลิตภายในประเทศอยู่ในระดับสูงสุดเป็นประวัติการณ์

แคมเปญดังกล่าวดำเนินการเป็นระยะเวลา 4 เดือน ตั้งแต่เดือนสิงหาคมถึงพฤศจิกายน โดยใช้สื่อโฆษณาหลากหลายรูปแบบ ได้แก่ สื่อโฆษณาบนระบบขนส่งสาธารณะ โฆษณาดิจิทัลบนอุปกรณ์เคลื่อนที่ สื่อโฆษณาภายในร้านค้าปลีก การประชาสัมพันธ์ผ่านผู้มีอิทธิพลบนสื่อสังคมออนไลน์ และการโฆษณาผ่านเว็บไซต์

สำหรับการโฆษณาบนระบบขนส่งสาธารณะ มุ่งเน้นกลุ่มผู้บริโภคในเมืองลอสแอนเจลิส (Los Angeles) บอสตัน (Boston) ชิคาโก (Chicago) และกรุงวอชิงตัน ดี.ซี. (Washington, D.C.) โดยมีการติดตั้งสื่อโฆษณาบนบัตรโดยสารรถไฟชานเมืองของระบบ MBTA ในเมืองบอสตัน และบนรถไฟของระบบ CTA ในเมืองชิคาโก รวมถึงติดตั้งป้ายโฆษณาแบนเนอร์บนรถโดยสารประจำทางของเมืองลอสแอนเจลิส นอกจากนี้ ยังมีการเผยแพร่โฆษณาหลากหลายรูปแบบเพื่อเข้าถึงผู้โดยสารทั้งขาเข้าและขาออกภายในประเทศ ณ ท่าอากาศยานแห่งชาติวอชิงตัน (Washington National Airport)

ส่วนการโฆษณาภายในร้านค้าปลีกมีเป้าหมายเพื่อเข้าถึงผู้บริโภคโดยตรงในระหว่างการเลือกซื้อสินค้า ณ ร้านขายของชำในพื้นที่ โดยติดตั้งป้ายประชาสัมพันธ์บริเวณชั้นวางสินค้าในแผนกข้าว (Shelf Talker) พร้อมรหัส QR Code เพื่อให้ผู้บริโภคสามารถเข้าสู่หน้าเว็บไซต์หลักของแคมเปญได้โดยตรง การดำเนินการดังกล่าวครอบคลุมร้านค้าทั้งหมด 1,167 แห่งทั่วประเทศ ภายใต้เครือข่ายร้านค้าปลีก 13 แบรนด์ ได้แก่ ACME, Safeway, United Supermarket, Tom Thumb, Randalls, Albertsons, Vons, Jewel-Osco, Shaw’s Markets, GIANT Eagle, Hy-Vee, Harris-Teeter และ Winn-Dixie

นอกจากนี้ ยังมีการใช้โฆษณาดิจิทัลแบบกำหนดพื้นที่เป้าหมาย (Geo-fenced Ads) หรือการโฆษณาที่เจาะจงตามตำแหน่งที่ตั้ง โดยดำเนินการในเมืองบอสตันและกรุงวอชิงตัน ดี.ซี. เพื่อเข้าถึงผู้บริโภคผ่านโทรศัพท์มือถือ แท็บเล็ต และคอมพิวเตอร์ ขณะเดียวกัน ยังมีการเผยแพร่โฆษณาแบนเนอร์บนเว็บไซต์และหน้าเว็บไซต์หลักของสื่อด้านอาหาร ได้แก่ Food & Wine, Allrecipes, Simply Recipes และ EatingWell

โฆษณาทุกรูปแบบมีการแสดงรหัส QR Code หรือลิงก์เชื่อมโยงโดยตรงไปยังหน้าเว็บไซต์หลักของแคมเปญ ซึ่งรวบรวมรายชื่อแบรนด์ข้าวหอมมะลิที่ปลูกในสหรัฐอเมริกาทั้งหมดที่เข้าร่วมโครงการ พร้อมข้อมูลเกี่ยวกับจุดเด่นของข้าวที่ปลูกในสหรัฐอเมริกา และคลังสูตรอาหารที่ใช้ข้าวหอมมะลิเป็นส่วนประกอบ

นอกเหนือจากการโฆษณาผ่านสื่อต่างๆ แล้ว ผู้มีอิทธิพลบนสื่อสังคมออนไลน์ที่ร่วมงานกับ USA Rice ยังมีบทบาทสนับสนุนแคมเปญดังกล่าว โดยเผยแพร่สูตรอาหารที่ใช้ข้าวหอมมะลิที่ปลูกในสหรัฐอเมริกาเป็นวัตถุดิบ พร้อมสื่อสารจุดเด่นของข้าวที่ผลิตภายในประเทศ เพื่อขยายการรับรู้และดึงดูดความสนใจจากผู้บริโภคทั่วประเทศอย่างต่อเนื่อง

ที่มา Oryza.com

<u>บราซิล</u>

ตามรายงานของสถาบันข้าวแห่งรัฐรีโอกรันดีโดซูล (Rio Grande do Sul Rice Institute: IRGA) ระบุว่าปรากฏการณ์เอลนีโญ (El Niño) ได้ทวีความรุนแรงขึ้นสู่ระดับรุนแรงมาก (Very Strong El Niño) ส่งผลให้เกิดความกังวลเกี่ยวกับปริมาณฝนที่ตกมากเกินไปและความล่าช้าในการเพาะปลูกข้าวในรัฐรีโอกรันดีโดซูล (Rio Grande do Sul) ของบราซิล ในช่วงฤดูการผลิตข้าวปีการตลาด 2569/70

IRGA รายงานว่า อุณหภูมิผิวน้ำทะเลบริเวณมหาสมุทรแปซิฟิกเขตศูนย์สูตรเพิ่มสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญในช่วงเดือนกรกฎาคม–กันยายน 2569 ข้อมูลเดือนกันยายนจากองค์การบริหารมหาสมุทรและบรรยากาศแห่งชาติสหรัฐฯ (National Oceanic and Atmospheric Administration: NOAA) แสดงให้เห็นว่า ค่าความผิดปกติของอุณหภูมิในเขต Niño 3.4 อยู่ที่ 2.8 องศาเซลเซียส ตามดัชนี Oceanic Niño Index (ONI) และ 2.1 องศาเซลเซียส ตามดัชนี Relative Oceanic Niño Index (RONI) โดยการคาดการณ์ระบุว่า มีความเป็นไปได้สูงที่จะเกิดปรากฏการณ์เอลนีโญในระดับรุนแรงมากในช่วงเดือนตุลาคม–ธันวาคม 2569

ขณะเดียวกัน การคาดการณ์สภาพอากาศระบุว่า มีความเป็นไปได้ร้อยละ 70 ที่รัฐรีโอกรันดีโดซูลจะมีปริมาณฝนสูงกว่าค่าเฉลี่ยปกติในช่วงเดือนพฤศจิกายน 2569–มกราคม 2570 โดยสถาบันอุตุนิยมวิทยาแห่งชาติบราซิล (Brazil’s National Institute of Meteorology) คาดการณ์ว่าปริมาณฝนในเดือนพฤศจิกายนจะสูงกว่าค่าเฉลี่ย โดยเฉพาะในพื้นที่ภาคเหนือและภาคตะวันตกเฉียงเหนือ ซึ่งอาจมีปริมาณฝนมากกว่า 300 มิลลิเมตร

ฝนที่ตกหนักและบ่อยครั้งอาจทำให้การเพาะปลูกข้าวล่าช้า ส่งผลให้ช่วงเวลาที่เหมาะสมสำหรับการหว่านเมล็ดพันธุ์มีระยะเวลาสั้นลง และเป็นอุปสรรคต่อการตั้งตัวของต้นข้าวในพื้นที่ที่มีระบบระบายน้ำไม่ดี นอกจากนี้เมฆปกคลุมท้องฟ้าอย่างต่อเนื่องและปริมาณรังสีจากดวงอาทิตย์ที่ลดลง อาจส่งผลกระทบต่อศักยภาพในการให้ผลผลิตของข้าว ขณะที่สภาพอากาศที่มีความชื้นสูงอาจเพิ่มความเสี่ยงต่อการเกิดโรคไหม้ในข้าว (Rice Blast Disease)

IRGA แนะนำให้เกษตรกรใช้ประโยชน์จากช่วงที่สภาพอากาศแห้งเพื่อดำเนินการเพาะปลูก จัดให้มีระบบระบายน้ำที่มีประสิทธิภาพ และติดตามการพยากรณ์อากาศระยะสั้นอย่างใกล้ชิด

ทั้งนี้ ผลกระทบต่อผลผลิตข้าวในปีการผลิต 2569/70 จะขึ้นอยู่กับการกระจายตัวของปริมาณฝน ความคืบหน้าของการเพาะปลูก และสภาพอากาศตลอดช่วงฤดูเพาะปลูกฎาคม

ที่มา Oryza.com